

Reglement

for

Underviisningen i Gymnastik

og

de dermed forenede Vaabenøvelser

i

den danske Armee.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. D. Qvist, Bogs og Rodetrykker.

1852.

Uf det allernaadigst approberede Reglement for Underviisningen i Gymnastik og de dermed forenede Baabenøvelser i den danske Armee har Ministeriet foranstaltet et nyt Dplag med Tillæg og Rettelser, hvilket herved bekjendtgjøres til fremtidig Rettefnor.

Kjøbenhavn, i Krigsministeriet den 23. November 1851.

C. J. Flensborg.

Indhold.

Første Afdeling.

Forberedelsesøvelserne.

	§	Side
Legemets Stilling	1.	2.
Gangen	2.	3.
At strække og bøie Knæene	3.	7.
At hoppe	4.	8.
At bøie sig til Siderne	5.	9.
At bøie Overtroppen tilbage og fremad	6.	10.
Dreninger med Overtroppen	7.	11.
Udstrækning af Benene	8.	11.
Knæbøining ved at hæve Benene	9.	12.
Knæløftning	10.	12.
Forberedende Ligevægtsøvelser	11.	13.
At omfatte en Stang eller et Toug med Hænder og Fodder	12.	15.
At hænge i Hænderne og hæve Legemet op i bøiede Arme	13.	16.
Håndvægtsøvelser	14.	16.

Anden Afdeling.

Løben.

Almindeligt Løb	15.	22.
Det hurtige Løb	16.	23.
Siddeleeb	17.	23.

	§	Side
Baglændsløb	18.	24.
Bueløb og Regler ved Løben	19.	24.

Tredie Afdeling.

Springen.

Længdespring	20.	26.
Høidespring	21.	27.
Dybdespring	22.	29.
Stangspringen	23.	30.
Almindelige Regler ved Springøvelserne	24.	32.

Fjerde Afdeling.

Voltigeren.

Forberedelsespring	25.	35.
Sidespring	26.	39.
Bagspringene	27.	43.
Blandede Spring	28.	46.
Almindelige Regler	29.	52.

Femte Afdeling.

Klavren.

Paa Træ- og Rebstigen	29.	53.
Paa Knudetouget	30.	54.
Paa det frithængende glatte Loug eller den lodret staaende Stang	31.	54.
Paa Skraastangen	32.	55.
At stifte Redskab	33.	59.
At indvikle sig i et frithængende Loug uden Hjælp af Hænder	34.	60.
At klavre i Træer	35.	60.
Regler ved Klavren	36.	61.

Sjette Afdeling.

Anvendte gymnastiske Øvelser.

	§	Side
Eigenrægtøvelser	37.	63.
Escaladeringsøvelser	38.	72.

Syvende Afdeling.

Badning og Svømning.

Badning	39.	81.
Forberedende Øvelser til Svømning (Forberedelsesøvelsen) ..	40.	83.
Svømmefestens Paaspænding og Behandling under Redspringet	41.	87.
Udspring	42.	88.
Bryktsvømning ved Hjælp af Arme og Been	43.	90.
At flyde	44.	91.
Rygsvømning	45.	92.
Vandtrædning	46.	94.
Dykning	47.	96.
At svømme i Strømme	48.	98.
Hurtig Svømning	49.	99.
At bjerge	50.	99.
Om Svømning til Hest	51.	102.
Almindelige Regler	52.	104.

Ottende Afdeling.

Hugning.

Forklaring over nogle under Hugningen forekommende Kunstord og Benævnelser	53.	107.
Begyndelsesgrundene	54.	110.
De enkelte Hug	55.	117.
Parader (Dækninger)	56.	120.
Efterhuggene	57.	123.

	§	Side
Dobbelte Hug	58.	125.
Finterne (Sfinangreb)	59.	126.
At hilse til Hugning	60.	128.
Om Dvælsen i Troups	61.	129.
Forberedelsen til Contrahugning	62.	130.
Contrahugning	63.	131.

Niende Afdeling.

Hugning for Trainconstablerne.

A. Forberedelsen til Fods.

Dækningerne	64.	133.
Spadonneringen	65.	136.
Forberedende Hug	66.	136.
Hug, udførte i Forbindelse med Parader	67.	143.
Stød og Hug, udførte fra Dækningerne	68.	149.
B. Til Hest	69.	156.

Tiende Afdeling.

Om Bajonetsegtning imod Infanterie.

Stilling, Bendinger og Gangmaader	70.	159.
Stød paa Stedet og med Udfald	71.	162.
Udfald med Skridt fremad og med Skridt tilbage samt Stødsfald	72.	166.
Enkelte og sammensatte Parader og Stød	73.	167.
Om Slagene (Battutterne)	74.	171.
Om Forsvaret mod Slag og Stød med Kolben	75.	173.
Dvælsen i Troups	76.	176.
Forberedelsen til Contrabajonetteringen	77.	177.
Om Angrebet under Fremrykningen og om Standsnings- stødene	78.	178.
Almindelige Regler for Contrabajonetteringen	79.	180.

	§	Side
Bajonetens Anvendelse imod den med Sabel bevæbnede Infanterist, og omvendt	80.	184.

Ellevte Afdeling.

Bajonetsegtning imod Cavallerie.

A. Om Forholdet imod den sabelbevæbnede Rytter. Stilling, Bendinger og Gangmaader	81.	187.
Stød paa Stedet og med Udfald	82.	190.
Stød i Forbindelse med forskellige Gangmaader	83.	192.
Parader og Efterstød	84.	194.

B. Om Forholdet imod Landseieren.

Stilling, Bendinger og Gangmaader	85.	196.
Stødet og Udfaldet, samt Spring i Forbindelse med Stød	86.	197.
Parader og Efterstød	87.	198.
Om Forholdet imod Landsejlag, samt naar Landseieren svinger sin Landse til en forandret Dækning	88.	200.
Dvælsen i Troups	89.	201.
Støden efter hængende Rugler, og Forberedelsen til Contra- segtningen	90.	202.
Almindelige Regler for Kampen imod Cavalleristen	91.	205.

Tolvte Afdeling.

Om de almindelige Forholds- og Forsigtighedsregler, samt øvrige Bestemmelser, de gymnastiske Øvelser vedkommende.

Om de almindelige Forholds- og Forsigtighedsregler	92.	211.
Om de Dele af Gymnastiken, hvori Rekrutterne skulle øves i Ørceerskolerne	93.	221.
Om de Dele af Gymnastiken, hvori det tjenstgjørende Mandskab skal øves	94.	223.

	§	Side
Om de Dele af Gymnastiken, hvori Eleverne af de militaire Underviisningsanstalter samt af de militaire Casernekoler skulle øves	95.	225.
Om hvorledes Gymnastiken og de dermed forenede Baabenøvelser skulle foretages med det tjenstgjørende Mandskab, samt hvad iøvrigt herved er at iagttage	96.	227.
Om hvorledes Svømmeøvelserne skulle foretages med det tjenstgjørende Mandskab, samt hvad iøvrigt herved er at iagttage	97.	229.
Om Batterie-, Escadrons- og Compagnielærerne	98.	232.
Om Gymnastiklærerne	99.	235.
Om samtlige Læreres aarlige Øvelser	100.	237.
Om de Øvelser, hvori Armeens Officerer skulle deeltage	101.	239.

Forste Afdeling.

Forberedelsesøvelser.

A. De almindelige forberedende Øvelser.

Er Mandskabet opstillet paa eet eller to Geledet, i hvilket sidste Tilfælde Gelederne først aabnes paa 3 Skridt, da commanderes:

„Til Forberedelsesøvelser — til Venstre (Hoire) tag Afstand!“

Mandskabet retter sig hurtigen i een Arms Afstand til den befalede Side, ved at lægge den hoire (venstre) Haand paa Sidemandens Skulder.

„To!“

Haanden falder igjen ned til Laaret.

Afstanden kan ogsaa efter Omstændighederne tages fra Midten; der commanderes:

„Til Forberedelsesøvelser — fra Midten — tag Afstand!“

Denne Afstand tages til Hoire og Venstre, overensstemmende med de nyligt givne Regler for Afstanden fra Fløiene.

§ 1.

Vegemets Stilling.

Vegemets Stilling maa være naturlig og uden Tvang; Hovedet løftes vel iveiret, dog uden at ligge bagover, og Hagen trækkes noget ind; det bør holdes saa frit, at Soldaten uden at dreie Skuldrene kan bevæge det til Siderne; Skuldrene trækkes stærkt tilbage og nedad, hvorved Brystet kommer frem og Underlivet noget ind, de holdes lige, d. e. den ene ikke længere frem, eller høiere op, end den anden; Armene bør hænge frit ned til Siderne med Hænderne vendte saaledes, at Tommel-fingrene vise fremad; Laar og Been være samlede; Knæene strakte; Hælene tæt ved hinanden, og Fodderne saameget udad, at de omtrent danne en ret Vinkel; Vegemet bør i det Hele hvile noget mere paa Fodbaldene, end paa Hælene.

„Paa Fodbaldene — Et!“

Soldaten hæver sig op paa Fodbaldene, hvorved Hælene forblive samlede, og Knæene strakte.

Under Stillingen, som i Begyndelsen kun maa holdes i kort Tid, paasees, at Vegemet holdes lige og roligt uden at vække.

„To!“

Hælene sættes igjen langsomt ned til Jorden.

Med Ovelsen i Vegemets Stilling forenes stærke Dreininger af Hovedet til Høire og Venstre, saavel som sammes Voining fremad og tilbage; ligesom og Nefrutten bør vænnes til at bevæge Armene opad, til Siderne, ligefrem og bagud.

„Dreining med Hovedet til Høire (Venstre) Et!“

Hovedet dreies langsomt men stærkt til den fore-
ste Side, idet Vegemet holdes aldeles roligt. Ved

„To!“

dreies Hovedet til den modsatte Side, o. s. fr., indtil der commanderes:

„Eigend!“

„Voining med Hovedet tilbage og fremad —
Et! To!“

Herved forholdes paa samme Maade.

„Høire (venstre) Arm (begge Arme) op, (til
Siden, fremad, bagud) — Et! To!“

§ 2.

Gangen.

1. **Almindelig Gang.**

Før at øve Soldaten i at bevæge sig med Sikkerhed, Lethed og Nustand, maa Læreren ofte lade ham gaae forbi sig i forskjellige Retninger.

Gangen foretages rigtigst i en Kreds eller en Firkant, hvorved Læreren bør opholde sig udenfor Kredsen eller Firkanten, da han herved bedst kan overse Mand-
skabet, og saaledes lettere blive istand til at rette de Feil, som begaaes.

Under Gangen maa imellem hver Mand være en Afstand af 2 à 3 Skridt.

Der commanderes:

„Høire (Venstre) om — gaae!“

Ved Gangen paasees, at Vegemet bringes utvungent frem; at Armene ikke slingre, men bevæges naturligt frem og tilbage saaledes, at den høire Arm og den venstre Been og den venstre Arm og den høire Been omtrent følges ad; at Knæet og Bristen ved hvert Skridt strækkes, og Fodspidsen sættes noget udad; at Fodderne ikke krydse eller støde an paa hinanden, og at hverken Hælene eller Balder, men næsten hele Fodens underste

Glade paa cengang sættes paa Jorden; at Foden træder lige paa Jorden, og ikke mere paa den indvendige, end paa den udvendige Side; at Skridtene ere middelmaadigt store, og staae i Forhold til Underlegemets Længde, samt at Overlegemets Holdning og Aftand er saaledes, som under Legemets Stilling er fastsat.

„Paa Fodbaldene — Set!“

Gangen paa Fodbaldene udføres, overensstemmende med de nyligen for Gangen givne almindelige Regler, indtil en Længde af 30 til 50 Skridt.

„To!“

Hælene sættes til Jorden, og Gangen fortsættes igjen paa hele Foden.

I den almindelige Gang maae omtrent 108 Skridt tilbagelægges i Minutet, dog uden at det derved fordres, at Mandskabet holder Fodslag.

2. Hurtiggang.

Skal Mandskabet foretage den hurtige Gang fra Stedet af, da commanderes:

„Høire (Venstre) om! — Hurtiggang — gaa!“

Er Mandskabet i Forberedelsesgangen, da commanderes kun:

„Hurtigt — gaa!“

Den hurtige Gang øves i de under den almindelige Gang anførte Gangmaader, overensstemmende med de derfor givne Regler; kun iagttages, at Skridtene gjøres noget hurtigere, saa at omtrent 130 Skridt tilbagelægges i eet Minut.

3. Sidegang.

Sidegangen øves paa Fodbaldene til begge Sider saaledes, at den ene Fod sættes, med Hæl til Hæl og

med Fodspidsen dreiet udad, ved Siden af den anden. Skal Gangen skee til Høire, da træder den høire Fod først et passende Skridt til den høire Side, hvorpaa den venstre Fod strax følger efter og sættes ved Siden af den høire, og saaledes modsat, hvis Gangen skeer til venstre Side. Ved denne Gangmaade gjøres Skridtene hurtige og ikke for lange.

Naar Mandskabet er i Gangen fremad, commanderes:

„Sidegang til Høire (Venstre) — Venstre (Høire) — om!“

hvoernæst Gangen fortsættes til Siden i samme Retning, som den, i hvilken Mandskabet er gaaet frem.

4. Baglændsgang.

Er Mandskabet i den almindelige Gang fremad, commanderes:

„Høire (Venstre) omkring!“

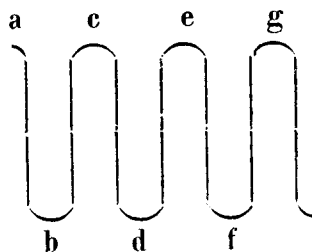
hvorpaa det hurtigt gjør Vendingen til den foreskrevne Side, og fortsætter Gangen baglænds og paa Fodbaldene. Skridtene bør være hurtige og korte, Knæene næsten strakte, Fodspidserne sættes stærkt udad; Legemet holdes næsten lige, og hellere lidt forover, end tilbage.

Foretages Gangen i en Kreds, da skal Vendingen skee til den Side, som vender ind i Kredsen; foretages Gangen i en lige Linie, da er det ligegyldigt, til hvilken Side Vendingen skeer; i begge Tilfælde er det en Regel, at naar Mandskabet har gjort „høire omkring“, sees under Gangen tilbage over den venstre Skulder, og saaledes omvendt, naar det har gjort „venstre omkring“.

Paa Commandoen:

„Høire (Venstre) — omkring!“
fortsættes igjen Gangen fremad paa almindelig Maade.

5. Buegang.

Før at øve Buegangen er det nødvendigt, at Læreren med Skridt betegner ovenstaaende Figur, eller ved andre passende Ting betegner Punkterne a, b, c, d, e, f, g, uden om og imellem hvilke Mandskabet i Gangen skal bevæge sig. Naar Pladsen eller Localet tillader det, kan Figuren være sammensat af end flere Buer, end her betegnet, og maa Afstaaenden imellem de nyligt nævnte Puncter i Begyndelsen være i det mindste 2 Skridt, senere formindskes den indtil 1 Skridt.

Buegangen øves i alle de i det Føregaaende beskrevne Gangmaader efter de for disse fastsatte Regler. Under Gangøvelserne bør Læreren tillige undervise Soldaten i, hvorledes han med Afstand bør nærme sig og staae fer sine Førefatte, naar der kaldes paa ham, hvorledes han øieblikkeligen bør svare høit og tydeligt, trine frem i en rasf Gang, eller, hvis han er i en længere Afstand fra den Kaldende, løbe frem indtil han kommer ham paa 5 à 6 Skridt nær; hvorledes han, naar han nærmer sig ham i en Afstand af tvende Skridt, bør gjøre „Holdt“, og, efterat have modtaget hans Befaling, træde eet Skridt tilbage, derpaa gjøre fermt, dog ikke overilet, „Omkring“, og atter i en munter Gang begive sig bort.

Han bør ved denne Leilighed tillige instrueres om, hvorledes han, overensstemmende med Exercer=Reglementet og senere Befalinger, bør hilse; herved paasees, at Armen under Hilsenen løftes saa høit, at Albuen holdes i Heide og Linie med Skulderen, og at den flade høire Haand, med samlede Fingre og med den indvendige Deel af Haanden nedad, lægges til Skyggen af Chacoten eller Pulden af Keltthuen.

Skal Soldaten aftage Hat eller Hue, da skæer dette ved med Haanden at bringe den hurtigt, dog ikke med noget voldsomt Ryk, og med den aabne Deel indad, ned til Vaaret.

Under denne Øvelse, som jævnlig maa foretages, bør Læreren lade Soldaten i forskjellige Retninger komme sig imøde, og derved stedse paasee en utvungen og god Afstand. At Mandskabets gode Holdning noie vedligeholdes, bør strengt vaages over saavel i som uden for Tjenesten.

§ 3.

At strække og bøie Knæene.

Denne Øvelse udføres paa Tælling i 4 Tempo; der commanderes:

„Paa Tælling — bøj Knæene — Set!“

Soldaten hæver sig paa Fødbaldene med strakte og samlede Knæ.

„Do!“

Knæene bøies frem og udad i Retning med Fodspidserne, og Kroppen synker langsomt og ledret ned, indtil Vaarene berøre Væggene. Det paasees, at Legemet ikke vakler, at Skuldrene holdes vel tilbage, og at Armene hænges udstrakte og frit ned ved Siderne.

„Tre!“

Legemet hæves igjen langsomt og lige op paa Fodbaldene i den under „Eet“ beskrevne Stilling.

„Fire!“

Hælen sættes langsomt til Jorden, og Soldaten staaer nu igjen i den Stilling, i hvilken Øvelsen begyndte.

Naar disse Bevægelser ere vel indøvede efter Tælling, da øves de uden Tælling.

„Uden Tælling — bøi Knæene!“

Herved iagttages det samme som paa Tælling; kun udføres Bevægelserne med større Hurtighed, og bør det ikke fordres, at disse skee af Alle paa een gang.

§ 4.

At hoppe.

Der commanderes:

„Der skal hoppes paa Stedet — begynd!“

Først hæver Soldaten sig op paa Fodbaldene, bøier sig noget ned i Knæene paa den ovenanførte Maade, og giver dernæst med Fodbaldene et kraftigt Tryk, hvorved Legemet hæves fra Jorden med samlede og strakte Knæ og med Fodspidserne vendte ned og udad; i Nedspringet falder Legemet ned paa Fodbaldene med noget bøiede Knæ; det hæves dernæst atter i Beiret, og fortsættes disse Bevægelser saaledes, indtil der commanderes:

„Holdt!“

Overlegemet maa under Bevægelserne holdes lige, og det bør paasees, at Mandskabet gjør Springene regelrette og saa høie som muligt.

„Der skal hoppes fremad! — begynd!“

Soldaten hæver sig paa den foreskrevne Maade op paa Fodbaldene, og Knæene bøies halvt ned. Ved et

kraftfuldt Tryk med Fodbaldene, og ved et Sving med Kroppen, som herved lægges lidet forover, springes der længst muligt fremad; under Springet strækkes Knæene, og Nedspringet skeer som nylig forklaret; derpaa gjøres et lignende Spring, o. s. fr., indtil der commanderes:

„Holdt!“

„Der skal hoppes til Høire (Venstre) (baglænds) begynd! — Holdt!“

Herved gjælde de samme Regler som ved at hoppe fremad, saavidt som de ere anvendelige.

Efterat Mandskabet er øvet i at hoppe paa de foreskrevne Maader med bøiede Knæ, da øves det i at hoppe med strakte Knæ, hvorved blot Fodledene bevæges. Under Opspringet forenes hermed $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{2}$ Bendinger til begge Sider. Der commanderes:

„Der skal hoppes med strakte Knæ — begynd!“

Hoppene maae ved denne Øvelse skee hurtigt paa hverandre.

„Høire om!“

„Venstre om!“

„Omkring!“

„Holdt!“

Læreren maa under disse Forberedelsesøvelser nøie overholde, at Overlegemet ikke taber sin Holdning, og ved Øvelserne i at hoppe bør det især paasees, at Nedspringet skeer let og nøiagtigt.

§ 5.

At bøie sig til Siderne.

„Sideboining til Høire — Eet!“

Overkroppen bøies langsomt og saameget som muligt til den høire Side; den høire Arm hænger utru-

gent nedad; den venstre følger Bevægelsen og strækkes til Venstre og opad, indtil den staaer lodret iveiret med den indre Deel af Haanden vendt imod Hovedet; Fingrene ere sluttede; Tommelfingeren vender bagud. Knæene maae under Bevægelsen forblive strakte, og Hælene ikke løstes fra Jorden.

„Do!“

Kroppen hæves atter langsomt op i den rettede Stilling.

„Sideboining til Venstre — Et! — Do!“
udføres modsat, paa lignende Maade som til den høire Side.

„Med opløftet Fod — Sideboining til Høire — Et!“

Medens Boiningen skeer til den foreskrevne Side, hvorved den høire Haand søger at berøre Jorden, og den venstre Arm paa den foreskrevne Maade strækkes opad, strækkes det venstre Been i horizontal Retning ud til Siden saaledes, at hele Legemet's Tyngde hviler paa det høire Been.

„Do!“

Legemet bringes igjen langsomt i den opreiste Stilling.
„Med opløftet Fod — Sideboining til Venstre — Et! — Do!“

udføres paa lignende Maade til den modsatte Side.

§ 6.

At bøie Overkroppen tilbage og fremad.

„Boining med Overkroppen tilbage og fremad — begge Arme op!“

Begge Arme strækkes lodret iveiret, hvorved den indre Deel af Hænderne vender fremad.

„Begynd!“

Overkroppen bøies vel tilbage og dernæst langsomt frem og nedad; denne Bevægelse følges af Armene, som strækkes ned mod Jorden og med Fingerspidserne søge at berøre Fødderne; nu hæves Overkroppen langsomt op i den første Stilling, o. s. fr., indtil der commanderes:

„Holdt!“

Under Bevægelsen maae Knæene forblive strakte, og Fødderne faste til Jorden.

§ 7.

Dreininger med Overkroppen.

„Med Overkroppen — Dreining til Høire (Venstre) — Et!“

Bed Dreining i Høfterne dreies Overkroppen langsomt men saameget som muligt til den foreskrevne Side og bagud. Fødderne maae herved blive faste i deres Stilling, og Overkroppens Holdning ikke tabes. Paa Commandoordet:

„Do!“

vendes Overkroppen til den modsatte Side, o. s. fr., indtil der commanderes:

„Holdt!“

§ 8.

Udstrækning af Benene.

„Med høire (venstre) Fod — begynd!“

Den høire (venstre) Arm holdes udstrakt med den indre Deel af Haanden nedad, horizontal ud til Siden, og det høire (venstre) udstrakte Been kastes op i samme Retning saaledes, at Fodspidsen efterhaanden berører

Haanden. Denne Øvelse fortsættes, indtil der commanderes:
„Holdt!“

§ 9.

Knæboining ved at høre Benene.

„Knæboining skifteviis med Benene —
begynd!“

Den venstre Fod kastes op imod Sædet, saa at Hælen berører samme, og idet den, med Balden og Taa=spidsen udad, atter berører Jorden, kastes den høire Fod paa lignende Maade tilbage, o. s. fr., indtil der commanderes:

„Holdt!“

„Knæboining med samlede Fødder — begynd!“ —
„Holdt!“

Denne Bevægelse skeer paa lignende Maade, kun med den Forskjel, at begge Fødderne kastes samlede og paa een gang op imod Sædet.

Disse Bevægelser ber skee med muligste Hurtighed, Læreren herved paasee, at Fødderne med halvt ned= og udadboiede Knæ sættes til Jorden paa den foreskrevne Maade, og at Overkroppens gode Holdning under Bevægelsen ikke tabes.

§ 10.

Knæløftning.

„Knæløftning skifteviis med Benene —
begynd!“

Det venstre Been løftes med stærkt bøiet Knæ frem og opad imod Brystet, og idet Foden atter berører Jorden, løftes det høire Been paa lignende Maade o. s. v., indtil der commanderes:

„Holdt!“

„Knæløftning med samlede Fødder —
begynd!“

Knæene bøies halvt ned paa den tidligere foreskrevne Maade, og der gøres et Opspring paa Stedet, under hvilket Knæene trækkes saameget som muligt op imod Brystet, og Overkroppen, uden at tabe sin Holdning, lægges lidet forover. Nedspringet skeer med halvt ned= og udadboiede Knæ, fra hvilken Stilling et lignende Opspring igjen udføres, o. s. fr., indtil der commanderes:

„Holdt!“

Denne, saavel som alle de Øvelser, der fordre megen Kraftanvendelse, maa ikke overdrives, og især i Begyndelsen indskrænkes til saa Bevægelser.

§ 11.

Forberedende Ligevægtsøvelser.

a. Uden Ligevægtsbrædt.

„Høire (venstre) Fod — frem! (tilbage! til Siderne!)“

Ved denne Øvelse staaer Mandskabet paa det ene Been, medens det andet bevæges frem, tilbage og til Siderne.

Mandskabet er under denne Øvelse opstillet i armløs Afstand, og paasees det, at Knæene og Bristene under Bevægelserne strækkes vel, at Fodspidserne strækkes ned og udad, samt at Legemet holdes saa lige og roligt som muligt.

Er Mandskabet ved ovennævnte Øvelse vel forberedt, da øves det i

b. paa Eigevægtsbrædtet

1) at gaae frem, og springe ned ved Enden.

Overlegemet holdes lidet forover, Overarmene naturligt sluttede til Kroppen, Underarmene og Hænderne holdes nedad og noget fremad, for, om Eigevægten maatte tabes, da at kunne gribe for sig, Hosterne holdes aldeles stive for herved at kunne holde Overlegemet roligt og i Eigevægt, Fodderne sættes noget udad, og den hele underste Flade af Fodderne maa paa eengang sættes paa Brædtet.

2) At vende sig paa Brædtet afværende til begge Sider.

Dette skeer først staaende, hvorved maa iagttages, at begge Fodderne, forend Vendingen skal skee, staae tæt for hinanden saaledes, at, hvis Vendingen skal skee til Høire, den venstre Fod staaer forrest, og, hvis den skal skee til Venstre, den høire Fod sættes foran. Vendingen udføres derpaa kort og jævnt hurtigt, og paa eengang paa begge Fodbaldene.

Er Eigevægten tabt under Vendingen, da søges den igjen paa een af Fodderne, men ingensunde paa dem begge; lykkes dette ikke, springes itide ned til den Side, hvor Legemet holder meest.

Foretages Overgangen paa smalle Gjenstande i en større Afstand fra Jorden, da søger man, naar Eigevægten tabes, som oven anført, at gribe for sig med Hænderne, for derved, om muligt, at komme til at sidde eller hænge paa Gjenstanden.

Kan Soldaten udføre Vendingen til begge Sider sikkert idet han staaer stille, da lærer han at gaae frem, under Gangen at vende sig og at gaae tilbage igjen, hvorved de nyligen anførte Regler iagttages.

3) At gaae baglænds paa Brædtet.

Herved følges de samme Regler som før Gangen fremad, med den Forskjel, at Fodderne værelvis sættes den ene bag og ikke for langt fra den anden.

De første Begyndere maae af Læreren ledes ved Haanden langs ad Brædtet; denne Hjælp formindskes Tid efter anden, og falder tilsidst aldeles bort.

Nedspringet fra Eigevægtsbrædtet skeer som ved de fleste øvrige Øvelser saaledes, at den ene Fod kastes frem og strax derpaa den anden, at begge under Springet samles, og Fodbaldene paa eengang berøre Jorden, idet Knæene bøies.

Ved denne saavel som ved alle de følgende Øvelser, der ikke udføres efter Commando, opstilles Mandskabet enten lige for de Retskaber, som afbenyttet til den forestaaende Øvelse, eller paa hvilket som helst Sted, der findes paasæligt.

Det træder i Begyndelsen Mand for Mand, og siden flere paa eengang, frem til Øvelserne, og indtager atter sin forrige Plads, naar disse ere endte.

§ 12.

At omfatte en Stang eller et Loug med Hænder og Fodder.

Ved denne Øvelse omfattes den lodrette Stang eller det lodrette Loug med Hænderne saaledes, at den ene Haand griber oven over den anden, og med Fodderne saaledes, at Louget eller Stangen holdes imellem Bristen, Skinnebænet og Knæet af det ene Been, og Hælen, Smalbænet og den indvendige Deel af det andet Been, hvorved Benenes Stilling bliver den samme, som naar man siddende lægger dem overkors.

§ 13.

At hænge i Hænderne og hæve Legemet op i boiede Arme.

Denne Øvelse foretages paa Skraastangen med flere af Mandskabet paa eengang og uden Commando saaledes:

Soldaten springer op, griber med een Haand paa hver Side af Skraastangen, dog uden at Hænderne sammenfoldes, og hænger i strakte Arme, hvorpaa han ved at boie Armene hæver Legemet saa høit, at han kan see over Skraastangen; nu lader han atter Legemet synke langsomt ned ved at strække Armene aldeles ud, og gjentager Øvelsen ved verelviis at hæve sig op til begge Sider, saalænge han kan holde det ud. Benene bør herved holdes samlede, og hænge strakte og rolige ned. Efter endt Øvelse springer han ned paa Fodbaldene med boiede Knæ.

B. Haandvægtsovelser.

§ 14.

Disse styrke Arm= Skulder= og Bryst=Musklerne, og forege Ledenes Boielighed. De til Brug ved Mandskabets Øvelser fornødne Haandvægte bør være af 5 à 5½ Pd. Vægt Stk.

Efter Mandskabets mindre eller større Antal, især Opstillingen til Øvelsen i eet eller to Gelede med 4 Skridts Afstand mellem Roderne og Geledeerne, hvorhos Haandvægtene, forinden denne Opstilling finder Sted, maae være henlagte paa Jorden i den Orden, hvori Mandskabet kommer til at staae.

„Gat Haandvægtene!“

Hver Mand fatter de foran sig staaende tvende Haandvægte, hvilke holdes om Grebet i en horizontal

Stillling; Armene ere frit udstrakte ned til Siderne, og Overkroppen holdes lige og opreist.

„Til Haandvægtsovelserne Ret!“

Den venstre Fod sættes omtrent $\frac{1}{2}$ Alen ud til Siden. Naar Øvelserne skulle ophøre, commanderes:

„Soldt!“

Mandskabet trækker den venstre Fod til den høire.

„Læg Haandvægtene!“

Hver Mand sætter sine Haandvægte foran sig paa Jorden.

Grad Hurtigheden og Vedholdenheden angaaer, med hvilken Bevægelserne skulle udføres, da kan herom ingen fast Bestemmelse gives; og bliver det en Selvfølge, at disse i Begyndelsen maae isee langsomt og i en kortere Tid, og efterhaanden hurtigere og mere vedholdende, alt eftersom Mandskabets Kraft tiltager ved Øvelsen.

1) „Med høire Haand — sving Vægten!“

Den høire Haand dreier Vægten saaledes, at Fingerspidserne komme til at vende fremad.

„Get!“

Med den høire udstrakte Arm beskrives Kredse til Siden, hvorved Vægten fra sin oprindelige Stillling først svinges fremad i en Bue. Under Svingningen maa Kroppen holdes roligt.

2) „Med venstre Haand — sving Vægten! — Get!“

Denne Bevægelse udføres efter samme Regler som den foregaaende.

3) „Med begge Hænder — sving Vægten! — Get!“

Denne Bevægelse udføres med begge Hænder paa eengang, overensstemmende med de i det foregaaende givne Regler for Svinget med hver Haand især.

4) „Med høire Haand — Krydssving!“

Bægten bringes i en lodret Stilling og med udstrakt Arm midt foran Ansigtet.

„Get!“

Den svinges i en Kreds nedad og til Venstre, og naar Armen, som under Svinget maa forblive udstrakt, igjen kommer i sin Stilling foran Ansigtet, beskrives en Kreds nedad og til Høire, derpaa atter til Venstre, o. s. fr. saaledes, at Kredse til hver Side beskrives skiftevis, hvorved kun i Begyndelsen maa skee et lidet Ophold ved Overgangen fra den ene Kreds til den anden; men senere udføres Kredse i en uafbrudt Bevægelse, dog saaledes, at Stillingen foran Ansigtet efter hvert Sving tydeligt markeres.

5) „Med venstre Haand — Krydssving!“

Bægten bringes foran Ansigtet saaledes, som nyligt er forklaret for Krydssvinget med høire Haand. Paa Commandoen:

„Get!“

bliver Alt, hvad under den foregaaende Øvelse med høire Haand er anført, fuldført i modsat Orden saaledes, at Kredsen først beskrives til den høire og dernæst til den venstre Side, o. s. fr.

6) „Haandsving!“

Bægtene samles i en lodret Stilling og med bøjede Arme foran Brystet; Haandleddet bøies saameget indad, at Knoerne berøre hverandre; Albuerne holdes omtrent een Haandsbred fra Kroppen.

„Get!“

Armene stødes kraftfuldt ud til begge Sider, hvorved Bægtene holdes lodret i Hænderne, og Neglene vende

fremad; herpaa bringes igjen Hænderne frem foran Brystet saaledes som forhen, o. s. fr.

7) „Armsving — Get!“

Fra den oprindelige Stilling, hvori Bægtene holdes, føres disse med udstrakte Arme ud til Siderne, hvorved Hænderne dreies saaledes, at Neglene vende bagud; fra denne Stilling svinges Bægtene med bøjede Arme i en Halvkreds nedad imod Midten af Legemet saaledes, at de ydre Angler ere vendte imod hinanden; herfra stødes, idet Armene atter strækkes raskest ud i den forstnævnte Stilling, til Siden, o. s. v.

8) „Stød fremad!“

Bægtene bringes frem foran Brystet i omtrent $\frac{1}{2}$ Feds Afstand fra hinanden; Hænderne ere dreiede saaledes, at Fingerspidserne vende imod hverandre; Albuerne holdes tæt til Kroppen, og Forarmene lodrette.

„Get!“

Begge Bægtene stødes lige frem, hvorved Hænderne under Stødet dreies saaledes, at Neglene vende opad; Bægtene svinges dernæst, i samme Stilling med Hænderne og med udstrakte Arme, i en Halvkreds til Siden og bagud, fra hvilken Stilling de igjen ved at bøje Armene føres tæt forbi Legemet frem i den første Stilling, o. s. fr.

9) „Haanddreining — Get!“

Med Haandleddene dreies Bægtene saaledes, at disse beskrive en Kreds frem og tilbage. Under denne vedvarende Dreining af Bægtene løstes begge udstrakte Arme lidt efter lidt, indtil de staae lodrette i vort. Nu commanderer Læreren:

„Venstre Haand ned!“

Haanden bevæger sig langsomt ned.

„Skift!“

Den venstre Haand løftes, og den højre synker.

„Højre Haand op!“

Den højre Haand bevæger sig langsomt opad, og begge Arme ere nu atter i en opløstet lodret Stilling.

„Begge Hænder ned!“

Begge Hænder bevæge sig samtidigt lidt efter lidt ned, indtil Armene atter hænge udstrakte ved Siderne.

10) „Stød til Siden — Get!“

Den højre Haands Bægt stødes med udstrakt Arm ud til Siden i Høide med Skulderen, hvorved Fingerspidserne vende opad; den venstre Haands Bægt bringes med tilbagebøjet Arm ved et kort Stød nær Ryggen skraat op imod den højre Skulder; dernæst føres den bag Ryggen frem forbi Siden henimod Brystet, og Bægten stødes nu ud til den venstre Side paa samme Maade, som det forhen med den højre Haands Bægt er skeet; samtidigt hermed trækkes den højre Haand ind til Kroppen, og denne bringes, som nyligt den venstre Haands Bægt, ved et kort Stød bag Ryggen skraat op imod den venstre Skulder, o. s. v.

11) „Udstød — Get!“

Med Armene udstødes Bægtene eenstidigt, skraat nedad til Siderne, horizontalt til Siderne, skraat opad og lodret opad. Bægtene maae efter hvert Udstød trækkes roligt og uden Stød ind til Kroppen i deres oprindelige Stilling, og derfra igjen udstødes. Den sidste Bevægelse ender saaledes, at Fingrene vende mod hverandre; ved de øvrige Bevægelser vendes Hænderne saaledes, at Fingrene deels vende opad, deels nedad.

12) „Sving tilbage!“

Den højre Fod sættes 2 Fod fremad, og Kroppens Tyngde hviler noget forover; begge Arme strækkes fremad foran Brystet, og Bægtene berøre hinanden i en lodret Stilling.

„Get!“

Armene føres det meste muligt horizontalt til Siden og bagud; Brystet maa herved komme vel frem, og Skuldrene vel tilbage; fra denne Stilling samles Bægtene atter med udstrakte Arme foran Brystet, o. s. fr.

13) „Sving til Siden og bagud — Get!“

Idet Overkroppen dreies vel om i Høfterne til den venstre Side, bringes Bægtene med udstrakte Arme i Høide med Skulderen ud til venstre Side, og Kroppen hviler meest paa den venstre Fod; fra denne Stilling svinges Bægtene i samme Høide med udstrakte Arme til den højre Side og vel bagud, hvorved Kroppen kommer til at hvile meest paa den højre Fod; dernæst svinges Bægten paa lignende Maade til den venstre Side og vel bagud, o. s. fr. Det bør paasees, at Fødderne under Bevægelsen staae lige.

Anden Afdeling.

Løben.

§ 15.

Almindeligt Løb.

Løbet foretages som Gangen, enten i en Kreds eller i en Firkant, med den fornødne Afstand imellem hver enkelt Mand.

Naar Mandskabet staaer opstillet, commanderes: „Høre (venstre) om! — der skal løbes! — løb!“

Overlegemet holdes lidet færdig og utvungent. Armene maae ikke kastes voldsomt frem og tilbage, men følge Benenes Bevægelser saaledes, at modsat Arm og Been omtrent følges ad; Fodristen strækkes, idet Benet bringes utvungent frem. Det fremkastede Been sættes paa Fodballden paa Jorden, med Fodspidsen noget udad. Legemet maa aldeles hvile paa den Fod, der er kastet frem, medens den anden, med lidet beiet Knæ og Fodspidsen nedad, holdes bagud. Fodderne maae ligesaalet ved Løbet som ved Gangen krydse hinanden, men kastes ligefrem. Skridtene maae være middelmaadige, og hele Løbet udføres let og utvungent saaledes, at

omtrent 170 Skridt tilbagelægges i eet Minut. Begyndelsen skeer med en Længde af 200—300 Skridt, og for at øve Manden i Udholdenhed, foreges denne Længde Tid efter anden til 800 à 1000 Skridt. Naar Øvelsen skal ophøre, commanderes: „Holdt!“ og Mandskabet ender Løbet ved et lidet Spring med samlede Fodder, beiede Knæ og paa Fodbaldene, saaledes som det § 11 ved Nedspringet er anført.

Under dette Løb bør Mandskabet vænnes til at holde Fodslag, ligesom og til at foretage Løbet saavel i sluttet Linie som i Colonne, hvorved Læreren nøie maa overholde, at den sluttede Orden og Retningen ikke tabes.

§ 16.

Det hurtige Løb.

Dette udføres som det almindelige, dog uden at holde Fodslag; Skridtene maae være langt hurtigere, og Overlegemet lægges vel forover. Begyndelsen skeer med 50 Skridt, og Løbet fortsættes ved større Øvelse indtil 150 Skridt.

Skal det hurtige Løb foretages fra Stedet eller fra det almindelige Løb, commanderes:

„Hurtigt — Løb!“

§ 17.

Sideløb.

Dette foretages til begge Sider, overensstemmende med de for Sidegangen givne Regler, og øves fra 30 til 60 Skridt.

§ 18.

Baglændsløb.

Idet Soldaten løber fremad i almindeligt Løb, fører han, paa Commandoen „Høire omkring!“ den venstre Fod frem og over til den høire Side, i modsat Tilfælde den høire Fod frem og over til den venstre Side, og dreier Legemet hurtigt omkring til samme Side. Skridtene maae under Løbet være korte og hurtige; iøvrigt gjælde for Baglændsløbet de under Baglændsgangen fremsatte Regler; kun tilføies, at under Baglændsløbet maa Mandskabet tillige øves i at kunne standse.

Skal fra Baglændsløbet atter løbes fremad, commanderes:

„Høire (venstre) omkring!“

Denne Løbemaade maa indskrænkes til 25 à 30 Skridt.

§ 19.

Bueløb

øves fremad, til Siderne og baglænds, overensstemmende med de for Buegangen § 2 fremsatte Regler.

Da Løbeøvelserne ere angribende for Brystet, bør de behandles forsigtigt og særdeles grædvist; stærkt spændte eller bundne Seler og Strømpebaand, samt snevre Beenklæder, og hvad der iøvrigt kan hindre Lemmernes frie Bevægelse maa især ansees skadeligt.

Efter anstrengende Løb lader man Mandskabet gaae flere Gange omkring Løbebanen eller Øvelsesstedet, først med hurtigere, derefter med mindre hurtige Skridt, indtil det er fuldkomment afkjølet, hvorved følges de for Gangen i det Føregaaende givne Regler.

Hvor Leiligheden tilbyder sig, bør Mandskabet tillige øves i at løbe op og ned af Skraaninger eller Bakker, samt paa ujævne Veie.

Læreren bør være nøie opmærksom paa de Løbende, iagttage, hvilken Indskydelse især de anstrengende Løbemaader yttre paa enhver Mand, og lade de Svagere og overhovedet hver den, der synes at være vel meget angreben eller stakaandet, itide høre op.

Credie Afdeling.

Springen.

§ 20.

Længdespring.

a. Uden Tilløb.

Der afrides Mærker i Jorden, 2 til 3 Alen fra hverandre.

Den Springende stiller sig med den ene Fod ved det første Mærke og med den anden Fod et godt Skridt bag ved samme; han kaster derpaa det bageste Been raskt frem, giver med den forreste Fod et kraftfuldt Afstød mod Jorden, samler under Springet begge Fødder, og Nedspringet skeer ved det andet Mærke paa Fodbaldene, med noget frem- og udadboiede Knæ, og med Overlegemet noget forover.

b. Med Tilløb.

Dette foretages ligeledes efter Mærker, der rides i Jorden 3 til 4 Alen fra hverandre, hvilken Længde Tid efter anden foreges, ligesom Soldatens Færdighed tiltager, indtil 6 Alen. Ved det første Mærke (Opspringstedet)

lægges en eller anden uskadelig Gjenstand, for at forebygge, at den Springende ved Opspringet ikke overskrider Mærket.

Den Springende stiller sig, alt efter Længdespringets Størrelse, i 10=15=20 Skridts Afstand fra det første Mærke. Tilløbet begyndes med langsomme og smaa Skridt; men Hurtigheden foreges ved hvert Skridt, Manden nærmer sig det Sted, hvorfra Opspringet skal skee; her hæver han sig op ved et kraftfuldt Stød med den ene Fod, kaster i det samme Dieblis den anden Fod med strakt Knæ og Brist frem, samler hurtigt under Springet begge Fødderne, og ender Springet paa Fodbaldene med samlede Fødder, noget boiede Knæ og Overlegemet lidt forover. Ved lange Spring bør man i Nedspringet ikke sege at standse den fremadgaaende Bevægelse paa cengang, men lidt efter lidt, og derved, at man efter endt Beining gjør et kort Spring eller nogle hurtige Skridt fremad.

Er Mandskabet vel øvet i Længdespring paa jevn Jord eller Gulv, maa denne Øvelse foretages over Grøfter, eller over en dertil indrettet Springgrav, hvis smalleste Ende bør være 3 Alen og bredeste $4\frac{1}{2}$ Alen.

§ 21.

Høidespring.

Dette foretages ligeiømt Længdespringet med Tilløb, dog saaledes, at man ved Opspringet ikke søger at bringe Legemet iveiret. Springet foretages først i en Høide af 1 Alen, og fortsættes til en Høide af 2 Alen. Tilløbet maa heller være kort, end langt, og stedse staae i passende Forhold til den Høide, der skal springes over.

Opspringet skeer ikke stedse fra et og samme Sted, men bør skee længere fra Snoren, alt efter som denne lægges høiere, da Springet ellers ikke vil kunne faae den nødvendige Bue.

Det maa aldrig tillades Mandskabet at gjøre et høiere Spring, forinden et lavere er lært til Sikkerhed. Kne og Fødder bør under Springet løstes lige iveiret, og ikke kastes til Siden; denne Feil er i Almindelighed Beviis for, at Høiden ikke staaer i Forhold til den Springendes Færdighed.

Alt gjøre voldsomt Tilløb, at holde Kroppen tilbage idet Springet skeer, og at ende Springet paa Hælene eller paa fuld Fod, ere farlige Feil, som omhyggeligen bør forebygges.

Høidespring bør ligeledes øves ved at kaste eet af Benene til Siden over Snoren.

I dette Tilfælde stiller Soldaten sig, hvis det høire Been først skal kastes over, til høire Side af og i 3 til 4 Skridts Afstand fra Springeredskabet, tager et skraat Tilløb, og kaster under dette, idet han nærmer sig Snoren, først det høire Been næsten strakt fra Siden af over Snoren, strax derpaa og under Opspringet det venstre Been næsten strakt over samme, og springer derpaa ned paa den modsatte Side først paa den høire og strax derefter tillige paa den venstre Fod. Skal Springet udføres først med det venstre Been, finder det Modsatte Sted.

Naar Mandskabet har opnaaet en antagelig Færdighed i de nævnte Springemaader, forenes med Længdespringet en antagelig Høide, ved imellem de tvende Mærker i 3, 4 à 5 Alens Afstand at stille Springemaskinen med Snoren i en Høide fra 1 til $1\frac{1}{2}$ Alen.

Springen i Høiden med Tilløb foretages ikke blot ved Hjælp af Springemaskinen, men bør tillige, hvor Leilighed dertil haves, øves over Sjerder, lave Bomme eller andre faststaaende Gjenstande.

§ 22.

Dybdespring.

Ved Dybdespring forståes ikke Spring ned fra betydelige Høider, thi disse kunne letteligen vende farlige; derimod forståes herved saadanne Spring, der ikke udføres fra større Høider end de øvrige Øvelser gjøre nødvendige. Indskrænkes Dybdespringet hertil, da er det intet mindre end farligt; hvorimod det kan vende skadeligt, naar Soldaten ikke tidligen vænnes til at springe regelret ned endog fra ubetydelige Høider. Med Hensyn hertil er denne Øvelse uundværlig, men bør ikke øves uden til en Dybde fra 1 til $1\frac{1}{2}$ Alen.

Springet udføres aldeles paa samme Maade som Længdespringet, ved at kaste eet af Benene frem. Nedspringet bør ikke udføres med for stor Beining af Kneene, men med noget spændte Muskler, for at forhindre Begemets altfor pludselige Nedsynken.

Ved denne Leilighed gjøres Mandskabet opmærksomt paa, at naar det under Faldsvaade eller andre uforudsete Tilfælde skal være nødsaget til, uden at kunne hjælpe sig paa anden Maade, at springe ned fra betydelige Høider, det da, hvis Omstændighederne tillade det, bør lægge Hænderne paa det Sted, hvorpaa det staaer eller sidder, og derpaa springe forsigtigt ned, ved, om muligt, idet Springet skeer, tillige at støtte paa eller hjælpe sig med Hænderne, thi herved formindskes Springets Virkning betydeligt.

§ 23.

Stangspringen.

Denne Øvelse foretages ikke, forinden der er gjort antagelig Fremgang i de foregaaende (frie) Spring, saameget mere, som de ved samme anførte Forøvelser ogsaa ere nødvendige herved.

Springet udføres først uden og dernæst med Tillob.

Forinden Øvelsen foretages over Snoren eller nogen anden bestemt Gjenstand, bør man først staaende, derpaa med 2 til 3 Skridts Tillob, gjøre sig bekendt med Brugen af Stangen, og følgende Forøvelser derfor flittigt øves, nemlig:

- 1) Stangen holdes saaledes, at den ene Haand omfatter den foroven, og den anden midtvejs eller forneden (alt i Forhold til den Høide, der skal springes) med Hænderne vendte saaledes, at Fingrene vise opad.
- 2) Skal Bendingen skee til høire Side, maa den venstre Haand holdes nederst, og den venstre Fod gjøre Opspringet (Stødet). Skal Bendingen skee til Venstre, finder det Modsatte Sted. Saavel den afstødende Fod som den tilspidsede Ende af Stangen maa sættes næsten paa een og samme Tid paa Jorden. Stangen sættes lidet foran den Gjenstand, over hvilken der skal springes, og omtrent i 12 til 18 Tommers Afstand fra den afstødende Fod.
- 3) I samme Dieblis hæves Legemet, deels ved Hjælp af den afstødende Fod, og deels ved Armenes Kraft, saa høit, at Underlegemet kan bringes til Siden og over vedkommende Gjenstand. Legemet dreies under Springet saaledes, at Nedspringet

ender med Ansigtet imod det Sted, fra hvilket Opspringet skee. Lave Spring kunne udføres uden omtalte Dreining. Benene svinges sluttede og næsten strakte op og over; den nederste udstrakte Arm tjener under Springet til at understøtte, og den øverste til at hæve Legemet op. For rigtigt at kunne støtte paa Stangen, maa Legemet under Springet holdes tæt til samme.

- 4) Skal Stangen tages med i Springet, da maa den Springende, idet Legemet svæver over Snoren, ved Hjælp af begge Hænder hurtigt trække Stangen lige op og over samme uden at røre den. Skal den derimod ikke tages med, da giver den Springende, idet Nedspringet begynder, et Tryk med begge Hænder imod Stangen saaledes, at den, uden at røre Snoren, falder tilbage paa det Sted, hvorfra Opspringet skee. Begge disse Maader bør øves.

Under Tillobet vendes Legemet lidet til Siden, og Stangen holdes noget skraat og omtrent i den Retning, i hvilken Springet skal udføres.

Er man gjort vel bekendt med de ovenanførte almindelige Regler for Brugen af Stangen, da øves selve Springet over Snoren (Jordvolden, Springgraven) efter de angivne Regler, først uden og dernæst med Tillob, saavel i Længden som i Høiden. Reglerne for Stangspringet i Længden ere næsten de samme, som for dette Spring i Høiden, med den Forskjel, at den Springende ved det sidste under Opspringet maa sege, saameget muligt, at trække sig iveiret, og ved det første tillige skyde sig frem. Længdespringet med

Stang anvendes almindeligen ikkun over en Grøft, og Stangen sættes da midt i Grøften.

Naar Springet bringes til den Høide, som Enhver med udstrakt Arm kan naae, og til en Længde, der er dobbelt saa stor som hans eget Begrebs Høide, da er dette tilstrækkeligt.

§ 24.

Almindelige Regler ved Springeøvelserne.

Fremgangen ved Springeøvelserne bør stedse ske meget gradviis, og et høiere eller længere Spring aldrig foretages, forinden et lavere eller kortere er lært til Sikkerhed.

Springet i Længden uden Tillob bør flittigt øves, forinden der begyndes med Tillob, og siden jevnligt fortsættes til større Færdighed.

Øvelsesstedet maa holdes reent og frit for Hindringer, der kunne være skadelige; især maa Læreren være opmærksom paa Stedet, hvor Op- og Nedspringet skeer. Det første maa være fast, men frit for Stene, og hvis det er slibrigt, overstrøet med Sand for at hindre Udglidning, og det sidste løst, for under Fald eller urigtigt Nedspring ei at udsætte den Springende for Fare.

Foretages Springeøvelserne paa Trægulv, da bør det Sted, hvor Opspringet skeer, overkrides, og det Sted, hvor Nedspringet skeer, forsynes med Madratser.

Ved Stangspringen bør Jorden paa det Sted, hvor Stangen sættes ned, være løs, eller der bør gøres en liden Huulning, for at forebygge Stangens Udglidning.

Ligesom i Begyndelsen hver enkelt Mand bør øves særskilt, saaledes er det og rigtigt senere at øve Flere paa eengang, naar Pladsen og Øvelsen tillade det.

Læreren bør fra flere Sider iagttage Mandskabets Bevægelser under Øvelsen, for at kunne bemærke og rette Feilene.

De forberedende Springeøvelser foretages, saaledes som tilforn er anført, efter Commando af Læreren, og Mandskabet er derved opstillet enten ved Siden af hverandre i een Arms Afstand, eller og bag hverandre; ved Hovedøvelserne derimod behøves ingen Commando, uden hvor Flere paa eengang skulle deeltage; men Læreren tilholder hver Mand, efter endt Spring eller Bevægelse, strax at stille sig i Række med sine Kammerater, for at være ved Haanden, naar han atter skal foretage Øvelsen.

Fjerde Afdeling.

Voltigieren.

Ved denne Øvelse lærer man ved Hjælp af Arme og Been at hæve sig op paa eller over en fast Gjenstand. Den foretages paa Træheste, der bør være vel udstoppede.

Voltigeerhesten maa ved Tilfætning af Træklodse under Benene kunne gøres høiere, alt efter som Mandskabets Færdighed tiltager.

Springene udføres deels fra Siden, deels bag fra Hesten; de inddeles i halve og hele.

Ved halve Spring forstaaes i Almindelighed de Bevægelser, ved hvilke man hæver sig op og sidder eller staaer paa Hesten; ved hele Spring forstaaes saadanne, ved hvilke man springer over Hesten.

Ved Forberedelsespringene, Sidespringene og de blandede Spring stilles Hesten med Siden til saaledes, at dens Hals vender til Venstre; ved Bagspringene stilles den saaledes, at den bageste Deel vender imod den Springende. Ved den forreste Bom forstaaes den, der er nærmest Hestens Hals, og ved den bageste den modsatte.

§ 25.

Forberedelsespring.

Disse øves uden Tilløb og Forspring.

a. Halvt Bomspring til Høire og Venstre.

Dette øves først til Høire paa Hestens Bagdeel. Rekrutten omfatter med den venstre Haand den bageste Bom, lægger den høire Haand paa Hestens Bagdeel, og bøier Arme og Been; hernæst hæver han sig op ved forenet Kraft af Armene og Benenes Udstrækning, lader Legemet hvile nogle Dieblkke paa de udstrakte Arme, løfter og svinger derpaa det høire Been høit, let og strakt over Hesten, griber til samme Tid med den høire Haand paa den bageste Bom, dreier Brystet mod samme, slutter strax med Knæ og Lår mod Siden af Hesten, hvorpaa han sætter sig sagte ned med lige Overkrop.

Nedspringet skeer i Begyndelsen ved at man hæver sig op i noget bøiede Arme med Legemet noget forover, kaster det opsvingede Been tilbage igjen, lægger Haanden tilbage paa det Sted, hvor den under Opspringet hvilede, svæver nogle Dieblkke paa Armene, og derpaa springer ned med samlede Fødder og udadbøiede Knæ.

Har Rekrutten lært at hæve sig sikkert op og springe ned paa den nyligt omtalte Maade, da vænnes han til under Opspringet strax at svinge Benet over, som og til at springe ned, efterat Benet er svinget over, uden iforveien at hvile paa Armene. Sluttelig øves han i at foretage Nedspringet med Uffving, hvilken Bevægelse skeer saaledes: siddende paa Hesten, svinger han Benene nogle Gange frem og raft tilbage, indtil de med strakte og samlede Knæ i det mindste kunne svinges op i Høide og Linie med Skuldrene; under Tilbagekastningen af Benene

lægges Legemet vel forover, idet man hæver sig noget op i de boiede Arme, og naar Nedspringet skal udføres, da udstrækkes Armene aldeles, og med et kraftigt Tryk med Hænderne mod Bommene kastes Benene iveltret og noget til Siden, hvorpaa der springes ned med samlede Fødder og udadbøiede Knæ samt med Legemet noget forover. Nedspringet bør skee med Lethed og Sikkerhed, og jo længere man derved kaster sig fra Hesten, jo fuldkommere er Bevægelsen udført.

Naar Springet er lært paa Bagdelen af Hesten, da øves det i Sadelen saavel til høire som til venstre Side ved at lægge een Haand paa hver Bom.

Naar Rekrutten med Sikkerhed kan springe op og af Hesten, da øves han i at springe op i det samme Dieblis Nedspringet ender, og at gjentage dette saaledes flere Gange, ved hvilken Øvelse Nedspringet udføres uden Afsving.

b. Siddende paa Hesten at hæve sig op og ned.

Idet Rekrutten med halvt Bomspring har sat sig op bagved eller i Sadelen, bevæger han Overlegemet noget frem, strækker Armene ud og trækker Benene med boiede Knæ saa høit op udenom Armene, at begge Fødderne kunne, i første Tilfælde, sættes samlede bag ved Bommene, og i sidste i Sadelen; hvorpaa han reiser sig hurtigt op med lige Legeme. Nu boier han sig ned igjen, griber atter med begge Hænder paa Bommen, lader Benene langsomt synke ned, slutter, som ved det foregaaende Spring, med Knæ og Laar, og sætter sig igjen paa Hesten tæt ved Bommen. Denne Bevægelse gjentages flere Gange efter hverandre, og Nedspringet skeer som ved Bomspringet, eller og som ved Dybdespringet.

c. Halvt Mellemspring.

Den høire Haand lægges paa den bageste og den venstre Haand paa den forreste Bom; man hæver sig paa Fodbaldene, idet Arme og Been boies; nu hæves Legemet op ved Armenes og Benenes forenede Udstrækning, Knæene boies og trækkes op under Brystet, Fødderne sættes samlede i Sadelen, og man reiser sig lige op. Nedspringet skeer paa den modsatte Side af Hesten, og udføres som et almindeligt Dybdespring.

d. Halvt Udvendigspring.

Dette Spring udføres paa samme Maade som det foregaaende, kun med den Forskjel, at Knæene under Opspringet trækkes op uden om Armene, og Fødderne derpaa sættes udenfor og tæt ved Bommene.

e. Fortsat halvt Mellem- og Udvendig-Spring.

Disse foretages efter samme Regler som de tvende foregaaende Spring, dog saaledes, at først Mellemspringet og derpaa det udvendige Spring øves særskilt flere Gange efter hinanden; derpaa foretages de afvejlende saaledes, at det udvendige Spring udføres strax efter Mellemspringet, derpaa atter dette, o. s. fr.

Under disse Spring skeer Nedspringet baglænds med samlede Fødder og paa det samme Sted, hvor Opspringet udførtes, idet man vedbliver at holde paa Bommene; det derpaa følgende Opspring bør skee strax ved Hjælp af den Boining, med hvilken Nedspringet endte.

De her nævnte fortsatte Spring bør udføres med megen Lethed, og Hesten blot berøres med Fodbaldene; de endes med at staae opreist i Sadelen, hvorfra der springes ned paa den modsatte Side.

f. Halvt Beensving.

Efterat man med Hænderne paa Bommene har hævet sig op fra Siden af Hesten saaledes, at Armene ere bleve aldeles udstrakte, forbliver man nogle Dieblikke i denne Stilling; nu løstes den høire Haand saameget op, som udfordres for, at det høire Laar kan svinges over den bageste Bom, hvorpaa Haanden atter strax griber paa Bommen; Legemet svæver saaledes paa strakte Arme nogle Dieblikke, indtil det høire Laar atter paa samme Maade svinges tilbage; dette fortsættes 2 à 3 Gange, idet Legemet forbliver svævende paa Armene, hvorpaa der springes ned.

Efterat disse Bevægelser ere lærte med det høire Been, læres de med det venstre Been over den forreste Bom, og udføres derpaa afvekslende med begge Benene. Overkroppen maa under Svinget holdes lidet forover, og Knæ og Fodbrist udstrækkes.

g. Tillob og Forspring.

Tillobet bør begynde langsomt, og maa tiltage i Hurtighed jo mere man nærmer sig den Gjenstand, der skal springes paa eller over; det ender med et sædvanligt Forspring paa 2 à 3 Alen, hvilket Alt udføres saaledes, som det under Længdespringet er forklaret.

Forspringet bør ikke ende for nær Hesten; i samme Dieblik det endes, lægges Hænderne med boiede Arme og Legemet forover paa Hesten, og idet Armene udstrækkes, stødes Fodderne fra Jorden. Efter nogen Ovelse vænnes Rekrutten under dette Opspring til at trække Knæene høit op under Bryttet, som og efter Opspringet, ved Hjælp af et kraftigt Tryk med Hænderne mod Bommene, at kaste Benene høit tilbage.

Ved Bagspring maa Rekrutten tillige øves i at lægge Hænderne langt frem paa Hesten, og ved forcerte Spring bør Hænderne først lægges paa Hesten under Opspringet efter Forspringet.

Han bør og tillige vænnes til et kort Tillob, som ved de halve Spring ikke bør være længere end 8 à 10 Alen, ved de almindelige hele Sidespring ifkun 12 à 15 Alen, og ved de forcerte Spring aldrig over 20 Alen, da den Kraft, hvormed Springet selv skal udføres, svækkes eller formindskes ved et alt for langt og anstrengende Tillob.

Den Rekrut maa stedse anses for den færdigste, der med kortest Tillob udfører de fordrede Bevægelser med behørig Lethed, Bestemthed og god Anstand.

Naar Hænderne under Sidespringene gribe om Bommene, da holdes de saaledes, at Tommelfingrene vende indad til Sadelen, og de øvrige Fingre udad; naar de derimod lægges paa Hesten, da skeer det saavel under Side- som Bagspringene med lige udstrakt Haand, samlede Fingre, og saaledes, at der hviles meest paa Baldene af Hænderne.

Alle Spring bør skee paa Fodbaldene, og, hvor det kan skee, tillige ved saameget muligt at lade Legemet svæve paa strakte Arme.

Da Tillobet og Forspringet ere særdeles vigtige, bør disse øves med megen Flid og til den muligste Færdighed.

§ 26.

Sidespring.

a. Bomspring.

Ved Bomspringene skal Bryttet under Springet være vendt imod Bommene. De udføres saavel til Høire

som til Venstre, og Hænderne lægges som det ved de halve Bomspring er omtalt.

Bomspringene, saavelsom de i det Følgende under b, c og d anførte Spring, udføres med Tillob, men bør dog af de mere Dvede tillige udføres uden Tillob.

1) Heelt Bomspring til Høire.

Legemet hæves lige op, og Benene svinges samlede med stærkt op imod Brystet briede Kne saaledes, at det høire Been kommer først over Hesten. Svinget bør her ved være saa stærkt, at Nedspringet skeer paa den modsatte Side med Ansigtet imod det Sted, hvorfra Opspringet blev gjort. Er Springet skeet med een Haand paa hver Bom, da flyttes Hænderne under samme saaledes, at den høire Haand kommer til at ligge paa den forreste og den venstre Haand paa den bageste Bom, og er det skeet med den høire Haand paa Bagdelen af Hesten, og den venstre paa den nærmest derved værende Bom, da flyttes Hænderne ligeledes saaledes, at den høire Haand forinden Nedspringet lægges paa Bommen og den venstre paa Bagdelen.

2) Heelt Bomspring til Venstre udføres efter de samme Regler til den modsatte Side.

b. Vendinger.

Ved disse forståes saadanne Bevægelser, ved hvilke Brystet under Springet er vendt fremad.

1) Halv Vending til Høire.

Hænderne lægges paa Bommene, og Legemet hæves op, idet Benene svinges samlede og strakte over Hestens Bagdeel og fremad. Under Svinget løstes den høire Haand, og gribes strax igjen saa hurtigt paa Bommen, at Legemet kan hvile svævende paa Armene, medens Benene hænge ned paa den modsatte Side af Hesten.

Gra denne Stilling skeer Nedspringet med samlede Fødder, ved at give et kort og kraftfuldt Tryk med Hænderne mod Bommene.

2) Halv Vending til Venstre udføres efter de samme Regler til den modsatte Side.

3) Heel Vending til Høire.

Ved dette Spring lægges Hænderne som ved det foregaaende Spring, og Benene svinges strakte og samlede saa stærkt op og over Hesten, at Nedspringet kan skee paa den modsatte Side af samme med Ryggen mod Hesten.

4) Heel Vending til Venstre udføres efter de samme Regler.

Under Vendingen til Høire strækkes den høire Arm vel, for at hæve Underkroppen det meste muligt iveiret, og Legemet hviler, idet Benene svinges over Hesten, paa den venstre Arm, som i samme Dieblit bøies lidet. Under Vendingen til Venstre forholdes modsat.

Jo mere udstrakt og jo høiere Underlegemet hæves under Springet, jo fuldkommere er dette udført.

c. Mellemspring.

1) Halvt Mellemspring

udføres paa den i § 25 under Lit. c anførte Maade, men med Tillob.

Dette Spring kan og udføres paa Bagdelen af Hesten, ved at lægge den venstre Haand paa bageste Bom og den høire Haand paa Bagdelen, eller og paa Halsen, ved at lægge den høire Haand paa den forreste Bom og venstre Haand paa Halsen.

2) Heelt Mellemspring

skeer som det foregaaende Spring, kun med den Forskjel,

at Fodderne under Springet trækkes saa høit op, at de kunne bringes over Hesten uden at røre ved samme; Nedspringet skeer paa den modsatte Side med Ryggen mod Hesten, og, for at det kan skee saa langt fra Hesten som muligt, gives et kort kraftfuldt Tryk med Hænderne mod Bommene eller Hesten, idet Springet skal udføres.

3) Siddende Mellemspring

udføres med Hænderne paa Bommene paa samme Maade som det hele Mellemspring, dog saaledes, at det skeer uden Tillob, og at man, istedetfor at springe ned, forbliver hængende paa strakte Arme med Benene paa den modsatte Side af Hesten. Nedspringet skeer enten paa den ved den halve Vending under b. beskrevne Maade, eller og ved at trække Fodderne samlede tilbage over Hesten, og springe ned paa det Sted, hvor Opspringet skee.

d. Udvendigspring.

1) Halvt Udvendigspring

skeer paa den i § 25 Vitr. d omtalte Maade, men med Tillob.

Dette Spring kan og udføres saavel ved at lægge Hænderne samlede i Sadelen, som ved at lægge disse udenom, men tæt til Bommene.

2) Heelt Udvendigspring

udføres med Benene udenom Bommene, og med Hænderne lagte som ved det foregaaende Spring, efter de samme Regler som det hele Mellemspring.

Dette Spring øves tillige med de mere Færdige paa den Maade, at den Springende, under og forinden Nedspringet, vender sig til een af Siderne saaledes, at han ender Springet med Brystet vendt imod Hesten.

3) Siddende Udvendigspring

skeer paa samme Maade som det foregaaende Spring, med den Forskjel, at det kun foretages uden Tillob og med Hænderne paa Bommene, samt at man, istedetfor at springe ned, bliver hængende paa strakte Arme med Benene samlede paa den modsatte Side af Hesten. For at dette kan skee, maae Hænderne under Opspringet løstes fra Bommene, og strax igjen gribe paa samme, efterat Benene ere samlede. Nedspringet skeer som ved det siddende Mellemspring.

e. Halvt Udvendigspring paa Bommene.

(at staae paa Bommene)

gjøres ligesom det i Vitr. d under Nr. 1 anførte, dog at Benene med stærkt boiede Knæ trækkes saa høit op udenom Armene, at Fodderne med Spidsene lidet udad kunne sættes paa Bommene, hvorpaa man reiser sig frit op og springer ned med et sædvanligt Dybdespring.

Da Springets Høide og Længde i Almindelighed beroer saavel paa Tillobets og Forspringets Bestemthed og Hurtighed, som paa Armenes kraftfulde og hurtige Udstrækning, samt paa Hændernes rigtige Brug og Tryk, saa maa alt dette nøie iagttages ved alle, men især ved de hele Spring.

§ 27.

Bagspringene.

Disse udføres alle med Tillob. Hændernes Stilling ber under Opspringet være saaledes, at de samlede Fingre vende noget udad med Siderne af Hesten, og at der under Springet hviles meest paa Haandbaldene.

Det er ved alle Længdespring vigtigt, at Hænderne lægges saa høit op paa Hesten som muligt, og ved de forcerede Spring, naar Sadelspuden er paalagt, endog længere frem end den bageste Bom.

a. Halvtstående Udvendigspring paa Bagdelen af Hesten.

Hænderne lægges paa Bagdelen tæt ved den bageste Bom, og man springer op og sidder paa Hesten saaledes, at Baarene slutte mod samme Bom. Under Opspringet og forinden den Springende sætter sig ned, slutter han først med Knæene mod Siderne af Hesten; Hænderne forlade under Springet Bagdelen, og gribe om den bageste Bom saaledes, at Tømmelsvingene vende mod Legemet, og de øvrige Ringe mod Sadelen.

Nedspringet skeer ved Afsving saaledes, som det i det Foregaaende under § 25 Vitr. a er forklaret.

Nedspringet kan og af de mere Øvede udføres saaledes, at Benene samlede og strakte kastes lige tilbage over Bagdelen af Hesten, idet Armenene kraftfuldt udstrækkes.

Ved dette Nedspring maa den Springende i Begyndelsen hjælpes, for at han ikke, hvis Bevægelsen mislykkes, skal udsættes for farlige Stød.

b. Halvtstående Udvendigspring i Sadelen.

Dette Spring udføres aldeles som det foregaaende; dog maa Armenenes og Benenes Udstrækning her ske hurtigere og kraftfuldere.

Under Springet flyttes Hænderne fra Bagdelen, og gribe om den forreste Bom paa nylikt omtalte Maade.

Nedspringet skeer med Afsving, som ved det halve Bomspring.

c. Halvtstående Udvendigspring paa Bagdelen af Hesten udføres ligesom det halve fiddende Spring, med den Forskjel, at Benene med vel boiede Knæ trækkes saa høit op udenom Armenene, at Fødderne kunne sættes samlede og lidet udad paa Bagdelen tæt ved bageste Bom; derpaa reiser man sig lige op, og Nedspringet skeer enten til een af Siderne paa sædvanlig Maade, eller og boier man sig ned i Knæene, lægger Hænderne samlede paa Halsen af Hesten, og springer i det samme ud over Halsen med Benene udenom Armenene (fortsat Udvendigspring). Denne sidste Bevægelse maa imidlertid ikkun foretages med Sadelspuden lagt over Bommene.

d. Halvtstående Udvendigspring paa bageste Bom udføres som det foregaaende Spring, dog saaledes, at Benene her med stærkt boiede Knæ maa trækkes saa høit op, at Fødderne kunne sættes samlede paa den bageste Bom, hvorpaa den Springende reiser sig lige op, og springer ned til een af Siderne.

e. Halvtstående Spring i Sadelen gjøres ligesom det foregaaende, men med noget større Kraftanvendelse, og Benene trækkes saa langt frem udenom Armenene og den bageste Bom, at de kunne sættes samlede i Sadelen. Efter samme Regler udføres ligeledes

f. Halvtstående Udvendigspring paa forreste Bom, dog bør Tillobet og Forspringet herved være end kraftfuldere.

g. Heelt Udvendigspring (Springet over Hesten).

Dette Spring gjøres paa samme Maade som de nyliken under Vitr. a og b anførte fiddende Spring,

dog maae Hænderne under Opspringet lægges endnu længere frem, enten i Sadelen eller i det Mindste paa den bageste Bom, og Tillobet, Forspringet samt Armenes og Benenes Udstrækning her være langt hurtigere og kraftfuldere.

Benene maae under Springet holdes vel udstrakte fra hinanden, for ikke at berøre Hesten, og Nedspringet skee foran Hestens Hals med Ryggen mod samme.

Ved de under Littr. b, d, e, f og g anførte Spring lægges en Sadelpude over Bommene, deels for ikke at udsætte den Springende for farlige Stød, naar Bevægelserne mislykkes, deels og for at vænne ham til, Tid efter anden, at lægge Hænderne længere frem paa Hesten.

§ 28.

Blandede Spring.

a. Beensving.

1) Heelt Beensving med eet Been udføres ligesom det under Littr. f i Forberedelsesspringene omtalte halve Beensving, med den Forskjel, at naar Bevægelsen skeer med det høire Been, maa Laaret, efterat være svinget over den bageste Bom, i fortsat Bevægelse svinges over den forreste Bom og ned forbi det venstre Been, hvorved den venstre Haand løstes og strax sættes til igjen. Det Modsatte iagttages, naar Beensvinget først gjøres med det venstre Been.

Et Beensvinget øvet paa denne Maade, da foretages det ved efter Opspringet at svinge det høire Laar først over den forreste og dernæst over den bageste Bom, og derpaa ved at svinge det venstre Laar først over den bageste og dernæst over den forreste Bom.

Efter hver af de her anførte Bevægelser skeer Nedspringet som sædvanligt.

2) Heelt Beensving med begge Benene.

Efter Opspringet svinges begge Benene samlede og i fortsat Bevægelse først over den bageste og dernæst over den forreste Bom; hvorefter den samme Bevægelse øves ved at svinge Benene først over den forreste og dernæst over den bageste Bom.

Naar de her omhandlede Bevægelser ere øvede særskilte saaledes, at der efter hvert Sving springes ned, da maae de Hærdigste øves i forinden Nedspringet saavel at kunne udføre hvert enkelt Sving gjentagne Gange, som og afvejlende at kunne udføre de forskjellige Bevægelser, hvorved Legemet stedsse forbliver hængende paa de udstrakte Arme.

b. Dreininger.

1) Paa een Bom.

Siddende paa Bagdelen af Hesten med Hænderne paa bageste Bom og nær hinanden saaledes, at Tommelfingrene vende mod Sadelen, hæver man Legemet op paa strakte Arme, idet Benene med boiede Knæ trækkes op udenom Armene; svævende saaledes paa Armene dreies Legemet til høire eller venstre Side saameget, at man kan sætte sig i Sadelen med Ansigtet mod Bagdelen af Hesten, under hvilken Bevægelse Hænderne skiftes; derpaa udføres den samme Bevægelse fra Sadelen til Bagdelen, o.s.f.

2) Paa begge Bomme.

Idet man sidder paa Bagdelen af Hesten med Hænderne paa bageste Bom, hæves Legemet paa strakte Arme saa høit, at ikkun den inderste Deel af Knæene berører Siderne af Hesten; nu lægges den venstre Haand

midtvejs paa bageste Bom og den høire midtvejs paa den forreste, begge Hænderne med Tommelfingrene vendte mod Sadelen, og Legemet samt Benene svinges derpaa ved et kort Ryk fremad til Høire saameget, at man kan omfatte Halsen af Hesten med den inderste Deel af Knæene, ved hvilken Bevægelse Ansigtet kommer til at vende mod Sadelen; fra denne Stilling svinger man sig atter paa lignende Maade hen paa Bagdelen, v. s. fr. Naar Bevægelsen skal ophøre, sætter man sig først ned paa Hesten, og springer derpaa ned fra samme med det sædvanlige Uffving.

Dreningen til Venstre udføres efter de samme Regler, med høire Haand paa bageste og venstre Haand paa forreste Bom.

c. Krydsning (Saren).

Siddende paa Bagdelen af Hesten med Ansigtet mod og Hænderne paa den bageste Bom, bevæger man Benene nogle Gange frem og tilbage, hvorved man søger at give dem et Sving, ved hvilket man tillige ved Hjælp af Armene kaster Legemet tilbage og iveiret saa høit som muligt; i samme Dieblis krydse Benene hinanden, idet Legemet dreies til Høire eller Venstre, og Hænderne slippe Bommen; Legemets Stilling forandres herved saaledes, at Ansigtet vender ud mod Bagdelen af Hesten. Idet Svinget skeer, hviler Legemet i noget boiede Arme lidet forover, og naar samme ender, og forend Benene krydse hinanden, bør Armene være udstrakte. Jo høiere Benene under Opsvinget kastes tilbage, jo fuldkommere udføres Bevægelsen.

For at komme tilbage i den første Stilling, griber man med begge Hænder paa bageste Bom saaledes, at

Tommelfingrene vende imod Legemet, og de øvrige Fingre indad mod Sadelen, lægger sig noget tilbage med Ryggen mod Bommen, svinger Benene ved et Ryk fremad og krydser samme over Hestens Bagdel, idet man atter slipper Bommen, og Legemet dreies til Høire eller Venstre om i den omtalte Stilling. Under Krydsningen af Benene maae disse være aldeles udstrakte.

d. Hoidespring.

1. Paa Bagdelen.

Der gjøres et sædvanligt Tilbøj og Forspring; den høire Haand lægges paa Bagdelen og den venstre Haand paa bageste Bom; Benene svinges derpaa, idet Armene udstrækkes, saa høit op med strakte Knæ, at de ere lodrette over Hovedet; Legemet dreies strax herpaa til Venstre, og Nedspringet skeer til den modsatte Side af Hesten, med Ansigtet mod samme, og

2. Paa begge Bommene.

Herved lægges een Haand paa hver Bom, og Bevægelsen udføres dernæst paa samme Maade som den foregaaende.

e. Ligevægtsstillinger.

Herved forståes saadanne Bevægelser, ved hvilke man, under forskellige Stillinger og Retninger, holder Legemet i Ligevægt paa boiede eller strakte Arme.

1. Paa een Arm.

Staaende paa Bagdelen af Hesten med Ansigtet mod Bommen, bøier man sig ned, lægger venstre Haand paa forreste og høire Haand paa bageste Bom med Tommelfingrene indad mod Sadelen, dreier derpaa den høire Albue saa stærkt indad, at Underlegemet kan hvile

paa samme; nu strækkes Benene samlede tilbage og opad, indtil de danne en lige Linie med Overlegemet; i denne Stilling vedbliver Legemet at hvile nogle Diebliske alene paa den høire Arm, medens den venstre bøiede Arm og Haand tjener til at styre og holde Legemet i den nyligt beskrevne Retning. Jo roligere og mere udstrakt Legemet holdes, jo fuldkommere er Bevægelsen udført. Fra denne Stilling skeer Nedspringet, deels paa samme Side hvorfra Opspringet skete, deels ved en Dreining af Legemet paa den modsatte Side.

Ved megen Øvelse kan og den Færdighed opnaaes, at man, idet Legemet svæver paa begge Armene, kan løfte den venstre Arm op og strække den lige ud saaledes, at den danner en lige Linie med Kroppen og Benene.

Paa samme Maade udføres denne Bevægelse paa den venstre Arm, ved at den venstre Haand lægges paa den bageste og den høire Haand paa den forreste Bom.

Disse Ligevægtsstillinger kunne og udføres saaledes, at man fra Stillingen paa den høire Arm dreier og bringer Legemet roligt og strakt over i Stillingen paa den venstre, eller omvendt, hvorved iøvrigt Hændernes Leie forbliver uforandret; dog kan denne Bevægelse ikkun udføres af dem, der udmærke sig ved fortrinlige Anlæg.

2. Paa begge bøiede Arme.

Vagfra

udføres denne Stilling ved at lægge Hænderne paa den bageste Bom, og dreie Armene saa stærkt indad, at Legemet aldeles hviler paa Albuerne. Fremgangsmaaden ved denne Bevægelse er iøvrigt fuldkommen overeensstemmende med Ligevægtsstillingen paa een Arm.

Fra Siden.

Staaende ved Siden af Hesten, med een Haand paa hver Bom, hæver man Legemet op i stærkt bøiede Arme, og begge Benene kastes samlede og strakte lige op og saa høit iveiret, at de omtrent staae lodret over Hovedet, i hvilken Stilling man forbliver nogle Diebliske roligt staaende, hvorpaa der springes ned, enten paa den Side, hvorfra Opspringet skete, eller og ved en Dreining af Legemet saaledes, at Nedspringet kan skeer paa den modsatte Side.

Man kan og staaende i Sadelen udføre denne Ligevægtsstilling.

3. Paa begge strakte Arme.

Fra Siden

udføres Bevægelsen paa samme Maade som den sidst beskrevne Stilling, dog saaledes, at de bøiede Arme under Stillingen udstrækkes aldeles, og at man forbliver saaledes staaende nogle Diebliske paa de strakte Arme, hvorfra Nedspringet skeer paa den nyligen omtalte Maade.

Denne Ligevægtsstilling udføres og ved Hjælp af et lidet Tillob og Forspring, og udstrækkes da Armene i det samme Dieblisk, Benene svinges iveiret.

Vagfra.

Staaende paa Bagdelen af Hesten lægger man Hænderne paa den bageste Bom, idet begge Benene svinges saa høit op, at de staae omtrent lodret over Hovedet; efterat have staaet nogle Diebliske i denne Stilling, springer man ned til een af Siderne.

Med tiltagende Færdighed kunne og ovennævnte Ligevægtsstillinger paa begge Armene foretages saaledes, at man fra strakte Arme synker ned i bøiede Arme, derpaa atter udstrækker disse, o. s. fr.

Jo mere udstrakt og reliqt Legemet holdes under Egevægtsstillingerne, jo fuldkommere udføres disse.

Almindelige Regler.

- 1) Der bør ved Veltigieren stedsf tagttages en gradeviis Fremgang fra det Lettere til det Sværere, og Læreren bør aldrig fordre en vanskelig Bevægelse, forinden den dertil hørende Forberedelsesøvelse vedberligen er indøvet.
- 2) Der bør lægges Madratser ved Hesten paa det Sted Nedspringet skal skee, eller hvor den Springende er meest udsat for at falde.
- 3) Ved de lettere Spring skal der stedsf ved Hesten staae Een, og ved de vanskeligere Flere, hvilke med megen Opmærksomhed maae vaage over den Springende, og, med opløstede Arme, samt med Legemet forover og hvilende paa det ene fremsatte Been, være istand til med Sikkerhed og Hærdighed at kunne gribe ham, hvis et Spring mislykkes.
- 4) Det bør ikke tillades, at noget Spring foretages, naar Jagen staaer ved Hesten eller Veltigeerbommen for at hjælpe og fikkre den Springende.
- 5) Læreren bør ofte selv deeltage i Øvelsen, for at foregaae Mandskabet med et godt og opmuntrende Exempel.

Femte Afdeling.

Klavren.

Naar Mandskabets Arme og Been ere vel forberedede og styrkede ved de i §§ 12 og 13 angivne Forberedelsesøvelser, da læres det Klavren i følgende Orden:

§ 29.

Paa Træ: og Reb: Stigen.

Denne Øvelse foretages først i Midten, derpaa paa Siderne af Stigen; i første Tilfælde holdes i begge Sideslykkerne eller Sidetougene, og, naar Rebstigen er dobbelt, i sammes midterste Toug; i sidste Tilfælde holdes med begge Hænder i eet af Sideslykkerne eller Sidetougene. Med Hænderne gribes stedsf saa høit, at Legemet næsten er udstrakt, og Fodderne flyttes verelviis fra det ene til det andet Trin. Naar der klavres paa Siden af Stigen, sættes Fodderne vel udad. Der maa aldrig gribes i Trimmene.

Man gaaer ned deels paa samme Side, hvor man gik op, ved verelviis at flytte Hænder og Fodder Trin for Trin nedad, og derved, som før, udstrække Legemet;

deels ved at gaae over paa den modsatte Side, og derfra ned, hvorved Flere kunne beskæftiges paa eengang paa Stigen.

§ 30.

Paa Knudetouget

sættes Fodderne ved Siden af hinanden paa een af Knuderne saaledes, at Touget holdes imellem de inderste Sider af Fodderne. Med Hænderne gribes saa høit som muligt op om Touget, og Legemet hæves op i boiede Arme, idet begge Fodder paa eengang trækkes med boiede Knæ op fra den ene til den anden Knude. Med tiltagende Færdighed kunne flere Knuder tages ad Gangen.

Naar man gaaer ned, flyttes først Hænderne vrelsviis, og Fodderne fastholde Knuden, medens Knæene stærkt bøies; derpaa aabnes Fodderne lidet, flyttes paa eengang saalangt ned, at Legemet og Armene ere aldeles udstrakte, og sættes paa den nærmest værende Knude; Hænderne flyttes atter paa den før omtalte Maade ned, o. s. fr.

§ 31.

Paa det frithængende glatte Tong, eller den lodret staaende Stang.

a. Ved Hjælp af Arme og Been.

Fodderne omfatte Touget eller Stangen saaledes, som det i Forberedelsesøvelsen § 12 er lært. Naar Hænderne med strakte Arme have grebet op om Redskabet, da hæves Legemet op i boiede Arme, og Benene trækkes herved med stærkt boiede Knæ paa eengang saa høit op som muligt, og omfatte Touget eller Stangen,

derpaa trykkes stærkt med Fodderne, idet Knæene strækkes og Hænderne atter gribe op, o. s. fr.

Naar der gaaes ned af Knude- og glatte Tong samt Stænger, maa man ikke lade Hænderne glide, men palme sig ned, d. e. vrelsviis gribe med den ene Haand efter den anden ned af Redskaberne, og ved at gaae ned af de glatte Redskaber, skeer det stedse i en faldende Stilling med stærkt udadboiede Knæ, og uden at Underlivet eller Brystet berører Redskabet.

b. Ved Hjælp af Armene alene.

Denne henhører til de vanskeligste Klavreøvelser, og kan først foretages, naar Mandskabet har opnaaet megen Færdighed i de foregaaende Dele af Klavren.

Øvelsen bestaaer blot deri, at man klavrer op uden Hjælp af Fodder og Been, og hvorved Hænderne flyttes saaledes, at den ene Haand griber oven over den anden. Legemet bør, saavel ved at gaae op som ned af Redskabet, holdes roligt, Been og Fodder samlede og strakte, og Armene stærkt boiede.

§ 32.

Paa Skraastangen.

a. Ved Hjælp af Hænder og Been (at entre).

Denne Øvelse læres paa Skraastangen eller paa Skraatouget.

Til Forberedelse læres at hæve Benene op paa eller over Stangen, hvorved iagttages, at man, efter at have hævet sig op i stærkt boiede Arme, lægger først det ene og dernæst det andet Been paa tværs over Stangen; i Forbindelse hermed øves Mandskabet i, saavel at hænge eenstidigt i modsat Haand og Been, som i

høire Haand og Been, samt i venstre Haand og Been, hvilke Øvelser foretages skifteviis. Det nedhængende Been maa aldeles udstrækkes, hvorimod det paa Stangen hvilende Been bøies stærkt og trækkes tæt op til Haanden; Armen bøies vel, før at trække Legemet saa høit op under Stangen som muligt. Før Nedspringet fattes atter Stangen med begge Hænder og bøiede Arme, hvorpaa Legemet synker sagte ned med samlede Been; Armene strækkes derpaa langsomt ud, og Nedspringet skeer som sædvanligt. Herfra skeer Overgangen til den egentlige Entren, som foretages paa følgende Maade:

Hængende i Hænderne med bøiede Arme, svinger man et af Benene over Ridskabet saaledes, at det i Anæboiningen hviler paa samme; det andet Been hænger frit og strakt ned. Øviler det høire Been paa Stangen, da griber den høire Haand høiere op, og næsten i samme Dieblisk svinges det venstre Been over, idet det høire Been slipper og hænger frit ned; derefter griber den venstre Haand høiere op, og svinges næsten i samme Dieblisk det høire Been over, idet det venstre Been svinges ned, o. i. fr. skifteviis med begge Hænder og Been.

Det Been, der svinges op, maa i Svinget trækkes saa høit som muligt op mod Hænderne, og disse maae atter afvekslende gribe saa høit op som muligt. Det kommer herved fortrinligt an paa, at Bevægelserne skee taktmæssigt og næsten eenstidigt med modsat Haand og Been, dog at Haanden bevæges lidt før Benet. Armene bør stedse holdes bøiede, og Overlegemet hæves saa høit som muligt. Øvereren gjer rigtigst i at tiltælle Begynderen Bevægelserne ved Ordene:

„Get! — To!“

Der klavres ned igjen, enten ved at gribe nedad med den ene Haand efter den anden, og vekselsviis at svinge Benene over og nedad, eller ved at svinge Benene over paa det Ridskab, paa hvilket Entreindretningens høieste Ende er fastgjort, og gaac ned af samme ligesom af en lodret Stang. I dette Tilfælde maa det nøie paa-sees, at Armene holdes stærkt bøiede medens Benene svinges over, og at Benene omfatte Ridskabet tilgavn, forinden man tager fat med Hænderne. Hvis der ikke er entret høit op, da kan Øvelsen og endes ved at springe ned; men den nyligen angivne Regel: at holde Armene stærkt bøiede medens Benene og Legemet synke, maa ligeledes her nøie følges.

Med denne Øvelse forenes Bendingen til begge Sider, hvilket udføres saaledes:

Naar man paa nyligt emtalte Maade har entret noget op af Stangen, og har endt Bevægelsen saaledes, at det høire Been hviler paa samme, da flyttes den høire Haand tæt til høire Anæ, og den venstre Haand sættes lige ved Siden af denne; det venstre Been svinges nu op paa samme Side og lægges tæt ved den venstre Haand; fra denne Stilling tages det høire Been ned og lægges paa den modsatte Side af Stangen, og den høire Haand flyttes til samme Side, hvormed Bendingen til høire er endt. Er derimod Bevægelsen endt saaledes, at det venstre Been hviler paa Stangen, da skeer Bendingen til Venstre paa modsat Maade.

Paa Skraatstøt udføres denne Øvelse aldeles paa samme Maade, som paa Skraastangen.

b. Ved Hjælp af Hænderne alene.

Denne Øvelse foretages enten ved vekselsviis at flytte den ene Haand op efter den anden, eller ved at flytte

begge Hænder paa eengang (at hoppe). I begge Tilfælde bøies Armene stærkt, og Legemet holdes saa roligt som muligt.

Man gaaer ned paa samme Maade, som man gik op, eller og springer man ned, hvis Skraastangen ikke er for høi.

I Begyndelsen kan denne Øvelse foretages med begge Hænder paa den ene Side af Stangen, og derpaa med een Haand paa hver Side af samme; fremdeles foretages den almindeligen kun opad og baglænds; noget vanskeligere er den, naar den skal foretages ned- og fremad.

Det er især vigtigt at gjøre korte og hurtigt paa hverandre følgende Greb. Stundem kan dog Læreren til Forandring lade Øvelsen foretage med lange Greb, for at prøve, hvo der kan komme op ved de færreste Greb.

Maattet der til de i dette Punkt nævnte Klavre-øvelser udfordres større Armkraft for at kunne bevæge sig i stærkt bøiede Arme, bør disse dog ogsaa af og til foretages i strakte Arme.

c. At gaae op og ned ved Dreining.

Stangen fattes paa den ene Side med begge Hænder og næsten udstrakte Arme.

Hvis Dreiningen skal begyndes med høire Haand, da maa Legemet dreies til Venstre, idet man griber med høire Haand paa samme Side, men henved een Allen fra, hvor den venstre Haand holdes. Hændernes Stilling bliver herved saaledes, at de mindste Fingre vise mod hinanden, og den indvendige Deel af Haanden vender mod Ansigtet. Derpaa dreies Legemet igjen til Venstre,

og man griber med den venstre Haand paa samme Side, men henved een Allen fra, hvor den høire Haand holdes.

Ved dette Greb bliver Hændernes Stilling saaledes, at Tømmelfingrene vise mod hinanden, og Bagdelen af Haanden vender mod Ansigtet. Nu flyttes atter den høire Haand, derpaa den venstre, o. s. fr.

Skal Dreiningen begyndes med venstre Haand, da finder det Modsatte Sted. Begge Grebene gjøres paa een og samme Side af Stangen.

Væres denne Dreining paa en Skraastang, da øves den først ned ad samme; paa en vandret Stang er det derimod ligegyldigt, til hvilken Side Dreiningen først foretages. Af de mere Øvede fordres, at de ved hver Dreining ikke blot flytte Haanden henved een Allen hen til Siden, men endog længere, om muligt.

Legemet bør herved, saavelsom ved alle de Klavre-øvelser, der udføres ved Hjælp af Hænder og Arme alene, holdes roligt, og Benene strakte og samlede.

§ 33.

At skifte Medskab.

For at vænne Rekrutten til at kunne hjælpe sig frem fra eet Medskab til et andet, bør han lære at skifte Medskab. Herved iagttages, at, naar han, hængende i eet Medskab, skal kaste sig over paa et andet, han da først maa gribe med den ene Haand om den Stang eller det Tong, hvor han skal hen, og saaledes, idet han hænger, med bøiede Arme svinge begge Benene over, hvorpaa han tager fat med den anden Haand.

At indvifle sig i et frithængende Tong uden Hjælp af Hænder.

Skjendt denne Øvelse ikkun sjældnere er anvendelig, er den dog som Legemsøvelse gavnlig, og fortjener at læres.

Man klavrer paa sædvanlig Maade nogle faa Allen op fra Jorden paa et frit hængende glat Tong, der ei bør være for tykt eller stivt; nu hænger man med bøjede Arme i Hænderne, imedens Touget, ved Hjælp af det ene Been, vikles først indvendig, derpaa udvendig, om det andet Been, og holdes fast ved et Tryk af den modsatte Fod. Ved dette Tryk kan man uden videre Hjælp af Hænderne blive hængende en temmelig rum Tid, og saaledes hængende dreie Legemet til een af Siderne. Under denne Dreining kommer nu Touget, der før berørte Brystet, til at berøre een af Siderne og den bageste Deel af Skuldrene. I denne Stilling kan man frit bevæge Hænderne til et eller andet Brug.

At klavre i Træer.

Hver Leilighed dertil gives, er det gavnligt, enkelte Gange at øve Mandskabet i at klavre op i Træer, fordi denne Øvelse ofte kan være anvendelig, og man kan være udsat for Fare, naar man ikke er vant dertil.

Herved iagttages, at der ikke til Øvelse klavres op i Træer uden Lov, fordi man ikke her let kan kjende de tørre Grene; at Fødderne sættes saa nær som muligt ved Stammen og paa de største Grene, samt at man fortrinligst stoler paa Hænderne og mindst paa Fødderne.

Regler ved Klavren.

- 1) Naar Klavrereds-kabet er tændt, som Stang eller Tong, maae Hænderne udrette det Meste; er det derimod saa tykt, at det ikke kan omfattes med Hænderne, saasom Master eller store Træer, da faaves det tillige med Armene, og Hænderne lægges fladt paa samme. Tykkere Master og Træer omfavnes saaledes, at den ene Haand griber om den anden Underarm. Ere Røds-kaberne endnu tykkere, da foldes Hænderne, og Benene omfatte Røds-kabet saaledes, at det ene lægges foran, med Læg og Hæl, og det andet bagved, med Brist, Skinnebeen og Knæ mod samme, eller og omsluttet Røds-kabet med eet Been paa hver Side, hvorved Benene enten lægges tilbage, eller og strækkes frem og omkring.
- 2) Under Klavren paa almindelige Røds-kaber bør Hænderne verelviis gribe oven over hinanden, og ikke den ene flyttes efter den anden saaledes, at den ene stedse holdes øverst. Hænderne bør stedse gribe saa høit op som muligt, og Fødderne atter trækkes saameget muligt op imod Hænderne; dette kaldes: „at gjøre lange Tag“. Ved at klavre nedad et Tong eller en Stang, er det især vigtigt, at Hænderne ikke glide, men verelviis gribe under hinanden.
- 3) Der bør i det Hele stoles meest paa Hænder og Arme, og mindre paa Fødder og Been.
- 4) Ved Klavreøvelserne finder ingen særskilt Commando Sted, men naar Mandskabet er opstillet i den

sædvanlige Orden, træder det ud til Øvelsen, enten Mand for Mand, eller Flere paa eensgang.

- 5) Den strengeste Forsigtighed, forenet med stadig Agtsomhed paa Mandskabets forskjellige Fremskridt, er en høist nødvendig Betingelse ved Underviisningen i Klavren, uden hvilken disse Øvelser lettelligen kunne blive farlige.

Sjette Afdeling.

Anvendte gymnastiske Øvelser.

Ligesom de i det Foregaaende nævnte almindelige gymnastiske Øvelser, der bidrage til at udvikle Soldatens Kræfter og at gjøre ham behændig og smidig, hensigtsvarende forberede ham til at kunne passere de i Felten almindeligst forekommende Terrain-Forhindringer, saaledes vil det være gavnligt, saavel for at befordre hans Selvtillid og Sikkerhed heri, som og for at gjøre ham bekjendt med den Maade og de Midler, hvoraf han hensigtsret og beqvemmest kan betjene sig for at kunne passere de mødende vanskeligere saavel naturlige som kunstige Forhindringer, at han, efter vedborligen at være forberedet ved de i de foregaaende Afdelinger foreskrevne Øvelser, desuden jevnlig øves i efterstaaende Øvelser.

§ 37.

Ligevægtsøvelser.

Disse Øvelser have til Hensigt at forskaffe Soldaten Dristighed til og Sikkerhed i at kunne passere smalle Glader, saasom: Gangsteder eller et over et Vandløb

eller en Afgrund henkastet Træ uden Rækværk, en ikke fuldstændig affkastet Bro, hvor en enkelt Bjælke af Underlaget endnu maatte være at afbenytte, m. m.

Har derfor Soldaten opnaaet Færdighed i at kunne bevæge sig paa det i § 11 omhandlede Ligevægtsbrædt, hvis Kant eller øverste Flade dog ikke bør være smallere end $2\frac{1}{2}$ Tomme, da oven på han i at bevæge sig paa saadanne smalle Flader, hvis Leie er i nogen Afstand fra Jorden.

Til denne Øvelse afbenyttes passende en Bjælke af 24 Fods Længde, der hviler i et Underlag, bestaaende af tvende Opstandere, som ere indrettede saaledes, at Bjælken kan lægges dels i et horisontalt, dels i et skraat Leie, i en Høide fra 1 til 6 Fod over Jorden.

En saadan Bjælke maa, for at besidde den fornødne Bærekraft, være af 5 Tommers heeltammet Træ, Kanterne afrundede saaledes, at den øverste Flade bliver circa 4 Tommer bred; de lodrette Opstandere, Stigerne og det øvrige Træarbejde ved Redskabet maae være af 3 Tommers Planke, og, for at de i Opstanderne og i Bjælken anbragte Huller, som tjene til, at man ved en Jernbolt, der nøie passer i samme, kan bringe Bjælken til at hvile i de forskjellige Høider og Stillinger, ikke under Brugten skulle udvides, maae de forsynes paa begge Sider med en Jernplade, alt saaledes som den vedføiede Tegning af Redskabet udviser. (Side 80).

Paa denne Bjælke foretages efterstaaende Øvelser, i den her fremsatte Orden, hvorved stedse maa iagttages en gradvís Fremgang saaledes, at Mandskabet med Sikkerhed maa kunne bevæge sig paa Bjælken i det lavere Leie, forinden man lader det foretage Øvelser paa samme i det høiere.

a. Bjælken i et horisontalt Leie, hvilende med beggends yderste Ender i Underlaget.

1) Mandskabet gaaer over den i en almindelig Gang, og dernæst, alt efter som dets Sikkerhed heri tiltager, i en hurtigere.

Med Hensyn til Overlegemet's Holdning, Armenes og Føddernes Stillings m. m. under Overgangen, følges de under Ligevægtsøvelser i § 11 b givne Regler.

Ved at gaae op paa og ned ad Bjælken benyttes paa almindelig Maade de ved hver Ende anbragte Stiger, dog iagttages, især naar man fra større Høider gaaer ned fra samme, at man lægger den ene Haand paa Opstanderen, støttende sig paa samme dreier man sig om og gaaer nu baglænds ned ad Stigen.

2) Staaende paa Bjælken at foretage Bendinger til Høire og til Venstre.

Disse udføres ikke som paa det lave og smalle Ligevægtsbrædt ved paa eensgang at dreie sig paa begge Fodbalde, men saaledes, at Fødderne skiftevis løftes og flyttes under Bendingen, saa at samme skeer ved en gaaende Bevægelse.

Foruden de her nævnte, under Nr. 1 og 2 anførte Øvelser, i hvilke man fortrinsvis bør søge at forskaffe Soldaten Sikkerhed, foretages tillige, naar Bjælken er bragt i et Leie af 3 Fod over Jorden og fremdeles i større Høider, nedenstaaende Øvelser.

3) Under Gangen paa Bjælken at springe ned til een af Siderne.

Tages Ligevægten under Øvelserne i den Grad, at man er nødsaget til at springe ned, og saadant uden Fare kan skee, da er det, naar Nedspringet skeer fra en

større Høide, en god Hjælp under samme at støtte sig paa een af Hænderne, hvorved Stødet af Legemet voldsomme Nedsynken formindskes betydeligt.

Man lader Soldaten gaae nogle Skridt fremad paa Bjælken, og, naar Nedspringet skal skee til høire Side, da bøies Legemet forover, og den flade venstre Haand lægges paa Bjælken; hernæst gives med begge Fodbalde et kort Tryk eller Afstød imod samme, og, støttende sig paa Haanden, foretager han Nedspringet, der ender paa Fodbaldene, Fodderne samlede, Knæene bøiede ligefrem, og Overlegemet holdt godt forover.

Skal Nedspringet skee til venstre Side, forholdes paa den samme Maade, kun at man nu støtter sig paa den høire Haand. I begge Tilfælde ender Springet med Siden af Legemet vendt imod Bjælken.

4) Staaende paa Bjælken at sætte sig ned og herfra igjen at reise sig op paa samme.

Overlegemet bøies forover og Knæene bøies saameget ned- og udad, at Armene kunne strækkes ned imellem samme, og Hænderne lægges ved Siden af hinanden paa Bjælken saaledes, at Haandbaldene med Fingerspidserne udad støttes derpaa. Fra denne Stilling skilles Fodderne ad og forlade Bjælken, hvorved Benene holdes med stærkt bøiede Knæ op udenom de udstrakte Arme. I denne Stilling gjøres et lidet Ophold, og man sætter sig derpaa langsomt ned med lige Overlegeme.

Skal man fra den siddende Stilling igjen reise sig op, da bøies Overlegemet fremad, Hænderne lægges som nyligen nævnt paa Bjælken, og man hæver sig i aldeles udstrakte Arme saa høit som muligt; Benene trækker man med stærkt bøiede Knæ saa høit op under sig, at

Fodderne igjen kunne sættes paa Bjælken bagved Hænderne; herfra reiser man sig atter op i den rettede Stilling.

5) At bevæge sig fremad paa Bjælken i en siddende Stilling (à cheval).

Fra den under Nr. 4 beskrevne siddende Stilling strækkes Armene saa langt frem som muligt, og Hænderne lægges paa Bjælken; støttende sig paa Hænderne hæver man nu Overlegemet paa udstrakte Arme, og med noget udad og opbøiede Knæ bevæger man sig fremad, og indtager igjen, ved en langsom Nedsynken af Legemet, den siddende Stilling tæt bag Hænderne. Hænderne flyttes atter frem, og Overlegemet følger efter, v. s. fr.

Det bør overholdes, at under Bevægelsen fremad hverken Sædet eller Benene berøre Bjælken, for at man, hvis samme maatte være ujevn eller have Gliser, ikke skal beskadige sig.

Denne Maade at passere en saa smal Glade paa er for den, der maatte være betagen af Svimmel, eller som maatte mangle Dvælselse i at passere den i en opreist Stilling, unegteligen den sikreste, men da man ved samme kun skrider meget langsomt fremad, fordrer den, især naar flere skulle foretage Overgangen, formegen Tid, hvilken man i Felten ikke altid har Leilighed at kunne offre hertil.

6. At passere hinanden forbi paa Bjælken.

To Mand, der mødes paa Bjælken, passere hinanden forbi paa følgende Maade:

Den ene Mand sætter sig ned paa samme efter de tidligere givne Regler; han bøier dernæst Overlegemet frem og ned saaledes, at det hviler paa Bjælken, trækker eller bøier sit Legeme saameget sammen som muligt, og omslynger Bjælken med begge Arme, for med samme at holde sig fast. Den anden Mand træder nu over

ham, først med den ene og dernæst med den anden Fod, uden at berøre ham, og fortsætter sin Gang. Den første Mand hæver sig herpaa fra den siddende i den opreiste Stilling og gaaer ligeledes videre.

Denne Øvelse medfører tillige den practiske Nytte, at Soldaten ved samme erholder Færdighed i, paa hvilken som helst smal Plade, at kunne træde over en eller anden modende Forhindring uden at tabe Ligevægten.

Har Mandskabet efterhaanden opnaaet Sikkerhed i at bevæge sig paa den horizontale Bjælke indtil i dens høieste Leie, 6 Fod, da gaaer man over til Øvelsen paa:

b. Bjælken, stillet i en skraa Retning.

Den ene Ende hviler paa Foden af Underlaget imellem Opstanderne; den anden Ende hæves i Begyndelsen til en Høide af 4 Fod og dernæst efterhaanden til 5 og 6 Fod.

1. At gaae opad Skraabjælken.

Gangen udføres paa lignende Maade, som naar Bjælken hviler i et horizontalt Leie, kun med den Forskjel, at Overlegemet herved lægges noget mere forover, og at den udføres meest paa Fodbaldene.

I Begyndelsen lader man Mandskabet kun gaae halvt op i enhver Skraaning, og Nedspringet skeer til een af Siderne ved at støtte paa een af Hænderne, efter de forhen, under Nr. 3 givne Regler; men efterhaanden som Mandskabets Færdighed tiltager, gaaer det heelt op til den høieste Ende af Bjælken, og herfra, paa sædvanlig Maade, ned af een af de ved samme anbragte Stiger.

2. At gaae ned ad Skraabjælken.

Man gaaer op ad een af Stigerne og stiller sig paa den høieste Ende af Bjælken. Gangen nedad foretages nu efter de paa den horizontale Bjælke givne Regler, med den Forskjel, at Overkroppen holdes noget tilbage, Skridtene gøres kortere, og Fodbristene strækkes vel, for at hele den underste Plade af Foden paa eengang kan sættes paa Bjælken.

c. Den bevægelige Bjælke.

Først naar Soldaten har opnaaet Færdighed i med Sikkerhed og Lethed at kunne bevæge sig som foreskrevet er, saavel paa den i et horizontalt som paa den i et skraat Leie fastliggende Bjælke, øves han i at bevæge sig paa samme, naar den bringes i et horizontalt Leie, i hvilken den ene Ende er aldeles løs og bevægelig, hvilket tilveiebringes derved, at man flytter det ene Underlag 9 Fod henimod Midten af Bjælken.

Da det ved Øvelserne paa den bevægelige Bjælke er noget vanskeligere at holde Legemet i Ligevægt, bliver det her saameget mere nødvendigt at holde Hofterne stive, for at forebygge Sidebevægelser med Overkroppen, at gøre Skridtene og enhver Bevægelse saarolig som muligt, og vel vogte sig for ved Falken at bringe Bjælken til at bevæge sig rystende til Siderne; skeer imidlertid dette, da maa man ved faste Tryk af Fodderne igjen faae den til at bevæge sig op og ned, hvorved Ligevægten atter tilveiebringes.

Ved at foretage de efterstaaende Øvelser paa den bevægelige Bjælke maa her, som ved de i det Forergaaende fremsatte Øvelser, iagttages en grædviis Fremgang,

saaledes, at Mandskabet først maa have opnaaet Sikkerhed i at kunne bevæge sig paa samme i et lavere Leie, forinden den bringes i et høiere.

1. At gaae fremad paa Bjælken, samt at vende sig paa samme og gaae tilbage.

Begyndelsen skeer med at lade Soldaten gaae frem til omtrent midtvejs paa den bevægelige Deel af Bjælken, hvor han, paa den i det Foregaaende under a Nr. 2 foreskrevne Maade, vender sig, ligemeget til hvilken Side, og gaaer tilbage. Har han heri opnaaet Sikkerhed, da lader man ham paa samme Maade gaae frem og igjen tilbage ad Bjælkens hele Længde, hvorved dog iagttages, fer at han kan have den fornødne Plads til at flytte Fødderne under Bendingen, at han ikke gaaer længere frem paa Bjælken, end til omtrent een Fod nær dens yderste Ende.

2. Staaende paa Bjælken at sætte sig ned og igjen at reise sig op.

Disse Bevægelser udføres aldeles efter de under a Nr. 4 givne Regler.

Almindelige Regler og Bemærkninger ved de anførte Figevægtsovelser.

Alle Øvelser paa Figevægtsbjælken foretages af Mandskabet først i dets sædvanlige under Gymnastik-Øvelserne iførte Paaklædning, siden med Gevær, hvortil Bajonettefgtningsgeværene hensigtsvarende kunne afbenyttes, og sluttelig med Væbertoi, Sidegevær og Tornyster.

Geværet bæres paa den sædvanlige Maade i den høire Haand. Skal Soldaten sætte sig ned eller fra den siddende Stilling reise sig op paa Bjælken, lægger han Geværet, under Udførelsen af Bevægelsen,

paa langs og med Laasen opad, ned foran sig paa Bjælken, og fatter det igjen i den høire Haand, efterat han har indtaget den befalede Stilling. Ligger han i den under a Nr. 6 beskrevne Stilling paa Bjælken, da holder han Geværet under samme i den ene, ligemeget hvilken Haand. Soldaten gjøres opmærksom paa, at, naar han ved at passere Bjælken maatte tabe Figevægten, det da er en god Hjælp fer atter at tilveiebringe den, at støtte sig paa Geværet med Kolben paa Bjælken.

Den under a Nr. 5 foreskrevne Øvelse, siddende (à cheval) at passere Bjælken, foretages ikke ved Øvelserne med Gevær, kun maa Soldaten gjøres bekendt med, at, naar han i Virkeligheden vil passere en lignende smal Plade paa denne Maade, han da hænger Geværet i Remmen over den venstre Skulder. Slutteligen øves Soldaten i, saavel i en staaende som i en siddende Stilling paa Bjælken, at lade og afhyre sit Gevær, hvorved det bliver en Selvfølge, at, da Øvelserne foretages med Bajonettefgtningsgeværer, Ladningsgrebene udføres blindt.

Den bevægelige Bjælke maa kun bestiges og passeres af een Mand ad Gangen; den fastliggende Bjælke passeres i Begyndelsen kun af een høist to Mand ad Gangen, men efterhaanden som Mandskabets Færdighed tiltager kunne indtil 4 Mand uden Fare samtidig passere eller foretage Øvelser paa den.

Det er høist vigtigt under disse Øvelser, at der paa hver Side af Bjælken er stillet nogle af Mandskabet, som med Opmærksomhed iagttage og vaage over at understøtte Enhver, som maatte tabe Figevægten, ligesom der ogsaa maa placeres een Mand paa hver Side af de

treende Underlag, samt een Mand ved hver Ende af Bjælken, for at sikke Mandskabet under Op- og Nedgangen af samme.

Er Bjælken bevægelig, i hvilken Stilling Mandskabet er meest udsat for at tabe Ligevægten, da er især den største Opmærksomhed og Forsigtighed nødvendig; det vil derfor til en større Betyggelse, for ikke at udsætte Noget for Beskadigelse, være rigtigst at lægge et Par Madratser under Bjælken.

Den fremsatte Folgeorden af Øvelserne, fra det Lettere til det Vanskeligere, maa nøie overholdes, og Mandskabet maa i Særdeleshed have opnaaet Fasthed i Øvelserne paa den fastliggende Bjælke, forinden man over det paa den bevægelige, hvilken sidstnævnte Øvelse kun under den Betingelse maa foretages, at Mandskabets Tjenestetid maatte tillade, at det, til en større Guldkommenhed, ogsaa heri kan forskaffes Færdighed.

§ 38.

Escaladeringsøvelser.

Herunder forstaaes saadanne Øvelser, ved hvilke man søger at forskaffe Soldaten Færdighed i at kunne bestige saavel meget skraae som lodrette Gjenstande.

a. At bestige meget skraae eller steile *Flader*.

Den fortrinligste Nytte, Soldaten høster af Øvelsen heri, er, at den forskaffer ham Færdighed i at kunne bestige eller løbe op ad steile Heider, Brystværn og andre Jordvolde, m. m.

Til denne Øvelse benyttes et Brædt (Escaladeringsbrædt), der er 16 Fod langt og 25 Tommer bredt. Dette Brædt, hvis Kanter ere afrundede, bestaaer af 2

uhøvlede, sammenfæiede pommerste Planker af 3 Tommers Tykkelse og 13 Tommers Brede. Til at befæste dette Brædt fastgjøres paa Bæggen eller Muren i Gymnastiklocalet, i 7 Fod $6\frac{1}{2}$ Tommers Afstand fra Jorden, en Trætable af samme Brede som Escaladeringsbrættet, men kun af 5 Fods Længde og $1\frac{1}{2}$ Tommers Tykkelse. Paa denne Table er anbragt 12 Jernskener, to og to ved Siden af hinanden, af en saadan Størrelse og i en saadan Afstand, at de paa den øverste Ende af Escaladeringsbrættet befæstede tvende Jernhager heri kunne passe, for saaledes at kunne stille Brættet i de forskjellige Skraaninger fra 32 til 52 Grader.

I de øverste 6 Fod af Escaladeringsbrættet er paa og igjennem Midten af samme anbragt Huller i $\frac{1}{2}$ Fods indbyrdes Afstand, hvis Diametre ere 1 Tomme 2 Linier. Til at sætte i disse Huller bruges under Øvelserne 1 à 2 Træpinde eller Ploke, hvis nederste Deel med Lethed maa kunne gaae heri. Af den vedføjede Tegning (Side 80) sees nærmere Formen og Beskaffenheden af Escaladeringsbrættet med Tilbehør.

Øvelsen paa dette Brædt begynder med at stille samme i en Skraaning af 32 Grader, og efterhaanden som Mandskabets Færdighed i at løbe op ad det tiltager, stilles det i høiere Grader.

Soldaten stiller sig i en Afstand af 4 til 6 Skridt, i de høiere Grader af 10 til 12 Skridt, fra Brættet, hæver sig paa Fodbaldene, og løber med korte og hurtige Skridt frem og opad Midten af samme. Legemet lægges herved godt forover; Skridtene maae udføres saa let og hurtigt som muligt; Fødderne sættes lidet udad, og kun Fodbaldene maae berøre Brættet. Har han saaledes naaet op til den høieste Ende af Brættet, da

omfatter han Kanten af samme med den høire Haand, og sætter den i det foregaaende omtalte Træplæk, der holdes i den venstre Haand, i det øverste Hul; derpaa griber han med den venstre Haand om den anden Kant af Brædtet, og gaaer eller kryber nu ned ad samme, ved fliftevis at flytte Hænder og Fødder. Besidder han ikke Færdighed nok til at kunne naae saa langt op paa Brædtet, at Pløken kan sættes i det øverste Hul, da sætter han den i det Hul, han kan naae, hvilket udviser hvor høit han har kunnet komme. Den paafølgende Mand løber nu op og henter Pløken, forholdende sig paa lignende Maade, v. s. fr.

Almindelige Bemærkninger.

Ligesom ved de i det foregaaende omhandlede Øvelser paa Ligevægtsbjælken, foretages ogsaa Øvelserne her, først uden, senere med Gevær, og sluttelig med Vædertoi, Sidegevær og Tornhyster.

Paa begge Sider af Brædtet maa der lægges Madratser, og opstilles der endvidere paa hver Side 3 à 4 Mand, der med Opmærksomhed iagttage den, der løber op ad samme, for at kunne tage imod ham, hvis det maatte gjøres fornødent.

Da Brædtets Overflade ved Brugen bliver meget glat, hvorved Bestigningen betydeligen vanskeliggjøres, maa samme, naar fornødent gjøres, overstryges med Kridt.

b. At overstige Palisader og forskjellige andre lodrette Gjenstande.

Til dette Diemed anlægges paa Øvelsespladsen et glaciiformigt Brystværn, bag hvis indvendige Døsering

er anbragt en Række Palisader, ligesom der ogsaa sammeledes nedrammes en Række fritstaaende saavel verticale som skraatstaaende Palisader af forskjellig Høide.

Glaciets Brystværn kan passende gives en Høide af 4 Fod og Kronen en Brede af 10 Fod; Afstanden fra dets Krone til de bag ved samme nedrammede Palisader af $4\frac{3}{4}$ Fods Høide over Jorden, 1 Fod 10 Tommer.

De fritstaaende Palisader ere, de laveste af 6 Fods, de høieste af 7 Fods Høide over Jorden, alt saaledes som den vedføjede Tegning udviser (Side 80).

1. At overstige de bag Glaciet nedrammede Palisader.

Ankommet til det høieste Punkt paa Glaciets Krone, sætter Soldaten først Geværet ned paa den anden Side af Palisaderne med Bajonetten imellem Abningerne paa disse, hvorved iagttages, at det stilles i en saadan skraa Retning, at Bajonetspidsen kommer noget dybere end Palisadespidserne, for at fikke ham mod Beskædigelse, idet han svinger sig over disse. Han bøier dernæst Overlegemet forover, omfatter Palisadespidserne, een med hver Haand, giver derpaa et kraftigt Træk (Affstød) med begge Fødder mod Jorden, og svinger sig, støttende sig paa begge Hænder, enten til Høire eller til Venstre over Palisaderne, liig det i § 26 foreskrevne Bomspring.

2. At overstige de fritstaaende Palisader.

Saadant skeer ved Hjælp af en Geværtrappe, der dannes paa følgende Maade:

Tvende Mand stille sig, med den ene Side op til og vel støttet imod Palisaderne, et lidet Skridts Afstand fra og med Front imod hinanden. Det Been, der vender ind imod Palisaderne, bøies noget og støttes imod disse,

det andet Been sættes udstrakt et lidet Skridt ud til Siden. Den ene Mands Gevær lægges op paa de imod Palisaderne vendte Skuldre saaledes, at det hviler omtrent ved den første Mottrik paa den ene og tæt foran Haandboilen paa den anden Mands Skulder, hvor det, med Lobet vendt opad, fastholdes med Haanden tæt ved Skulderen. Den anden Mands Gevær holdes, ligeledes med Lobet vendt opad, med nedhængende og udstrakte Arme paa den modsatte eller ydre Side saaledes, at det af den ene Mand fattes omtrent een Haandsbrede ovenfor Laasen, og af den anden Mand ved den anden Mottrik.

Opad en saadan Geværtrappe overstiges nu Palisaderne med Lethed paa efterstaaende Maade:

Soldaten træder, med Geværet i den høire Haand, først op paa det nederste Gevær, idet han med den venstre Haand omfatter og støtter sig paa det øverste Gevær; herfra griber han med den venstre Haand, og, forsaavidt som Geværets Holden i den høire Haand tillader det, ogsaa med denne Haand, op paa den øverste Deel af Palisaderne, og, støttende sig herpaa, træder han op paa det øverste Gevær; herfra svinger han nu først det høire og dernæst det venstre Been over Palisadespidserne, og sætter Fødderne ved Siden af hinanden paa det paa den indre Side af Palisaderne anbragte Tversstykke; under denne Bevægelse, ved hvilken Legemet understøttes af Hænderne, der holdes paa den øverste Deel af Palisaderne, vender han sig saaledes, at han faaer Front imod det Sted, hvorfra han kom; han bøier sig nu stærkt ned i Knæene, Fødderne forlade Tversstykket med et lidet Afstød, og, idet han støtter sig paa Hæn-

derne længst muligt, skeer Nedspringet paa Fodbaldene med samlede Fødder, og Knæene bøiede ligesfrem.

Har Mandskabet opnaaet Færdighed i Enkelt at kunne overstige de paa Øvelsespladsen nedrammede Palisader, da øves det i fra en Opstilling i sluttet Colonne paa Glaciet — hvis Anlæg her dog indskrænker Colonnens Brede til 4 Mand — at foretage Overgangen hurtigst muligt, hvorved er at iagttage:

Mandskabet inddeles i ulige og lige Numere. De ulige Numere af det forreste Seled svinge sig først, paa den i det Føregaaende lærte Maade, over de bag Glaciet placerede Palisader, strax herpaa de lige Numere af bemeldte Seled, og saaledes fremdeles de øvrige Seleder af Colonnen.

Efterat det forreste Seled har fattet sine, forinden Overgangen, paa den anden Side af Palisaderne nedsatte Geværer, stiller det sig to og to Mand op ved de høie, fritstaaende Palisader, og danner her, paa den tidligere lærte Maade, tvende Geværtrapper; det paafølgende andet Seled stiller sig to og to Mand op ved de lavere Palisader og danner ligeledes her tvende Geværtrapper. Efterhaanden som Mandskabet af de øvrige Seleder passerer Palisaderne ved Glaciet, løber det rasht frem, og overstiger nu de fritstaaende Palisader opad den nærmeste, lige for hver Rode, dannede Geværtrappe, dog saaledes, at ifkun een Mand ad Gangen bestiger en Trappe.

Efterat samtlige Seleder have iværksat Overgangen, overstiges de fritstaaende Palisader af det Mandskab, der har dannet Geværtrapperne, efter den Commanderendes Bestemmelse, opad hvilken som helst af disse.

Sluttelig vil der saaledes blive to Mand tilbage, hvoraf den ene overstiger Palisaderne paa følgende Maade:

Hans Kammerat lægger sig med fremadboiet Overkrop paa det ene Knæ, Front imod og støttende sig med Hænderne paa Palisaderne; han stiger nu op paa Knæet og herfra paa Skulderen af sin Kammerat, denne rejser sig derpaa op med ham, og han stiger nu over Palisaderne paa samme Maade som fra Stillingen paa det øverste Geværtrappetrin.

Er den sidste tilbageblevne Mand meget behændig og flink, da vil han vel, dog kun med Vanskelighed, kunne klatre over de lavere Palisader; at imidlertid een Mand af det Hele bliver tilbage, vil i Virkeligheden ingen Indflydelse kunde have.

For ved Øvelsen at nærme sig Virkeligheden saa meget som muligt, lader den Commanderende, efterhaanden som Mandskabet har oversteget de fritstaaende Palisader, samme igjen hurtigst muligt ordne sig i Colonnestillingen, eller han lader til Afværling det Hele eller nogle af de forreste Afdelinger udbrede sig i en Tirailleurkæde.

For at styrke en Palisadering ere Palisaderne, især de høiere, almindeligviis forenede ved et Dverstykke, der som ommeldt er anbragt paa den indvendige Side af Palisaderingens øvre Deel, hvilket uegteligen bidrager til at lette Overgangen. Træffer man imidlertid i Virkeligheden paa en Palisadering, paa hvilken et saadant Dvertræ ikke forefindes, da tjener til Anvisning i et saadant Tilfælde, naar Palisaderne staae i almindelig Afstand fra hinanden og ikke ere over 6 Fod høie, at man sætter, efterat være steget op paa det øverste Geværtrappetrin, den ene Fod imellem Palisadespidserne, og

Nedspringet foretages herfra som et almindeligt Dybdespring. Ere derimod Palisaderne placerede saa langt fra hinanden, at man ikke kan faae Godfæste imellem dem, eller ere Spidserne forsynede med Jernpikke, da lægges en Faskine eller noget lignende over dem, hvorpaa man, naar Palisaderne ikke ere over 6 Fods Høide, træder og springer ned; ere de over 6 Fod høie, da sætter man sig ned paa Faskinen, vender sig dernæst om med Front imod den Side hvorfra man kom, og, støttende sig paa Hænderne, idet man lader Legemet synke ned i udstrakte Arme, foretages nu Nedspringet paa sædvanlig Maade.

3) At overstige Mure, Plankværker og andre lodrette Gjenstande indtil 9 à 10 Fods Høide.

Er Mandskabet vel øvet i at kunne overstige de paa Øvelsespladsen nedrammede forskjellige Slags Palisader, da vil det, ved Hjælp af den omfærvne Geværtrappe, uden at hertil behøves nogen særskilt Øvelse, og det med endnu større Lethed end at overstige Palisaderne, kunne bebtige lave Fæstningsmure, overstige Kirke-, Have- og andre Mure, Plankværker, fort, enhver lignende lodret Gjenstand indtil 9 à 10 Fods Høide, hvilket i Felten uegteligen ofte vil kunne medføre uberegnelige Fordele.

Almindelige Bemærkninger.

Det er en Selvfølge, at Mandskabet først øves i at overstige de lavere forinden det overstiger de høiere Palisader, hvorhos hver Mand maa gjøres bekendt med og deeltage i at danne den omfærvne Geværtrappe.

Med Undtagelse af de Geværer, der ere fornødne til at danne Geværtrapperne, foretager Mandskabet

Dvølskerne først uden Gevær — dog vil Erfaringen lære, at faa Ganges Dvølse uden Gevær ville være tilstrækkelige —; derpaa medtager det Gevær, og sluttelig de øvrige til den fuldstændige Bevæbning hørende Sager. Som ved de foregaaende Dvølsker afbenyttes ogsaa her Bajonetteftningsgeværerne.

I Virkeligheden, hvor Mandskabet foretager deslige Escaladeringer med Tjenstgeværerne, maa det af samme, der danner Geværtrapperne, aftage Bajonetten, og, maatte Omstændighederne tillade det, vil det her ogsaa være tilraadeligt, at det øvrige Mandskab aftager den.

Som tidligere foreskrevet maa Mandskabet, forinden det foretager samtlige her nævnte Dvølsker, være vel forberedt hertil ved de fastsatte almindelige gymnastiske Dvølsker, hvilket fornemmeligen er fornødent, forinden man lader det foretage de omhandlede Dvølsker i at overstige Palisader. Det gøres her som overalt Læreren til Pligt, samvittighedsfuldt at vaage over, at alle Forsigtighedsregler anvendes for at sikke Mandskabet mod Beskadigelse; især maa han være opmærksom paa det af samme, der viser Frygtløshed eller Mangel paa Behændighed, og stedse stille de fornødne Medhjælpere til at tage imod ved de Steder, hvor en feilagtig Bevægelse af den eller dem, der foretage en Dvølse, maatte kunne foranledige et farligt Nedsald.

Syvende Afdeling.

Badning og Svømming.

§ 39.

Badning.

Badning øves ei blot for at rense og styrke Huden og hele Legemet, men tillige fordi den er et nødvendigt Forberedelsesmiddel til Svømming.

Den Badende bør derfor søge at gjøre sig fortrolig med Vandet, og holdes til ofte at dykke Hovedet og hele Legemet under samme; han maa uafbrudt bevæge sig i Vandet, og opholde sig der i det mindste 5—10 Minuter, eller ialmindelighed saalænge, indtil Legemet begynder at føle den første Kystelse af Kulden.

Med Begyndere foretages Badeøvelserne ikkun paa varme eller milde Sommerdage; ved mere Dvølse kan ethvert sundt og rasst Menneske, uden Fare for sin Helbred, taale at bade sig paa en koldere Dag, som og i længere end den nylig anførte Tid; dog bør hverken Bade- eller Svømme=Dvølsker finde Sted, naar Luften eller Vandet ikke er 12 Grader varmt, og Veiret iøvrigt ikke er fordeelig.

Enhver Tid paa Dagen, undtagen de første Timer efter Middagsmaaltidet, er skiftet til disse Øvelser, men Morgen= og Aften=Tiden er den fortrinligste.

Der bør gaaes langsomt til Badestedet, og man maa opholde sig der i 15—20 Minuter, ja vel endog længere, for tilfulde at afkøles, og maa Læreren, for at forviise sig herom, føle hver Mand paa Banden, Brystet og under Armene, forend han lader ham gaae i Vandet.

Saa snart man er kommen i Vandet, bør Hovedet og Brystet strax vades, og naar Vandets Dybde tillader det, bør man tillige dykke Hovedet og hele Legemet under, samt lægge sig ned og bevæge sig i forskjellige Retninger. Det bør og paasees, at Enhver vadske sig tilgavn, og det maa ei tillades Nogen at gaae op af Vandet, forinden hans Legeme er aldeles reent.

Det maa ei tillades, at flere bade sig paa eengang end at Læreren let kan oversee Antallet og hurtigen hjælpe, hvis det maatte behøves. Endvidere bør, hvor det gjøres nødvendigt, Svømmelærerne ordnes saaledes omkring de Badende, at de kunne have et vaagent Øie med disse.

Enhver maa, naar han kommer op af Vandet, siebliffeligen klæde sig paa, og, hvis Vandet eller Luften er noget kold, sætte sig i Bevægelse.

Undskylder Nogen sig med een eller anden Uopasselighed, og man er overbevist om, at det ikke er Ajskelighed eller Frygt, da lader man ham for den Gang være fri for at deeltage, da det i tvivlsomme Tilfælde er bedre at fritage, end at tvinge; men en Saadan bør alligevel være tilstede, indtil Øvelserne ere endte.

Ligesom den Frygtomme, der ikke tør vade sit Hoved og Bryst eller dykke, bør, efter de Foresattes

nærmere Bestemmelse, vades, overstænkes og dykkes af Andre, saaledes maa det ingenlunde tillades Nogen, uden de Foresattes udtrykkelige Tilladelse, at dykke en Anden imod hans Villie; thi Dykning, især hyppig Dykning, bør foretages med Forsigtighed, da enkelte Constitutioner ved gjentagne Dykninger kunne blive udsatte for Opkastning, Drepine eller andre skadelige Følger. Saaledes kan det undertiden skee, at Vandet efter Dykningen forbliver i Dreuhulhederne. Dette Vand bortskaffes, naar man giver et rasst Ryk med Hovedet og Armene nedad til den høire Side, dersom Vandet har samlet sig i det høire Dre, og omvendt, dersom dette er Tilfældet med det venstre.

Naar Mandskabet ved gjentagne Badesøvelser er blevet fortroligt med og dristigt i Vandet, da skeer Overgangen til Svømning.

§ 40.

Forberedende Øvelser til Svømning (Forberedelsesselen).

Disse bør nødvendigen læres paa Land, forinden Undervisningen begynder i Vandet.

I Mangel af en Forberedelsessæle bruges en Bænk, et Bord, en Forhoining paa Jorden, kort, hvilket som helst Hjælpemiddel og Sted, hvor Bevægelserne frit kunne udføres med Arme og Been; dog maa det ved sidstnævnte Hjælpemidler paasees, at Lærlingen ikke lægges paa et Sted eller i en Stilling, hvorved Brystet lider.

a. Svømmebevægelser og Tilbagebevægelser.

Ved Svømmebevægelser forståes de Streg, Ryk eller Sted, man udfører i forskjellige Retninger

med Arme og Been imod Vandet, for at holde sig op eller hjælpe sig frem paa eller under sammes Overflade; jo bredere de Glader ere, der anvendes imod Vandet, og jo kraftigere disse virke imod samme, desto kraftigere og hurtigere understøttes og bringes Legemet frem.

De Svømmebevægelser, der udføres med Overlegemet, kaldes sædvanliggen Strog eller Tryk, og de, der udføres med Underlegemet, almindeligen Stød, tildeels og Tryk.

Ved Tilbagebevægelser forstaaes derimod de Bevægelser, ved hvilke man, efter udført Strog, Tryk eller Stød, atter bringer Arme og Been tilbage i den Stilling, hvorfra Svømmebevægelserne paany skulle udføres.

Disse bør stedse skee med Rolighed, uden Kraftanvendelse og med de smalleste og meest skjærende Dele af Legemet, da ellers den ved de foregaaende Svømmebevægelser bewirkede Fremtrængen i Vandet vil standses, i det mindste hindres.

Under alle Svømmebevægelser med Hænderne bør disse være vel strakte og Fingrene sluttede.

b. Stilling for Bevægelserne til Brystspømnin.

Læreren lader Manden lægge sig i ovennævnte Forberedelsesle saaledes, at Brystet hviler i den største Gjerd, og Laarene i de mindre. Brystgjorden maa være anbragt lidet høiere end de tvende andre, for at Legemet kan komme til at ligge i en noget skraa Stilling; Hovedet og Halsen bøies tilbage; Armene holdes bøiede, og Overarmen til Legemet; Hænderne ligge samlede og udstrakte tæt foran Brystet saaledes, at Tømmelfingrene vende op= og de mindste Fingre nedad;

Hoftelekene ere lidet bøiede, Knælelene derimod saa stærkt bøiede, at Hælene ligge samlede tæt ved Sædet; Knæene holdes stærkt udad, og Fødderne bøies i Bristen saaledes, at Fodspidserne vende udad.

c. Svømmebevægelser med Arme og Been.

Liggende i ovennævnte Stilling giver Lærlingen med den underste Glade af begge Fødderne et saa stærkt Stød skraat bagud til Siderne og lidet nedad, at Knæene strækkes aldeles. Han strækker i det samme Armene med samlede Hænder lige frem lidet under Vandets Overflade, vender strax derpaa Hænderne saaledes, at Tømmelfingrene ligge lidet dybere end de mindste Fingre, og stryger i denne Stilling de strakte Arme med et jævnt Tryk i en Fjerdedeel Bue ud til Siderne, i lige Linie med Skuldrene. Under dette Strog med Armene samles de nyligt udstrakte Been med strakt Brist, og bringes frem igjen ved at bøie Knæene til Siden og samle Hælene, hvorpaa Armene, fra den til Siden udstrakte Stilling, igjen bøies, og Hænderne samles for Brystet, idet Tømmelfingrene derved skjære Vandet. Ved disse tvende sidste Bevægelser med Arme og Been er nu Legemet atter bragt i den Stilling, fra hvilken de første Svømmebevægelser begyndte.

Fingrene maae under Svømmebevægelserne holdes udstrakte og sluttede, Haandlekene og Armene vel strakte under Strogene, og disse, naar der svømmes fremad paa Brystet, aldrig føres længere til Siden, end at begge de udstrakte Arme danne en lige Linie med Brystet og Skuldrene. Hænderne bør holdes saalænge samlede med strakte Arme foran Ansigtet, indtil Virkningen af det sidst udførte Strog og Stød ophører; først da vendes

de og stryges til Siderne. Benene bør strækkes stærkt ud til Siderne, idet Stødet skeer med Fødderne.

For lettere at bibringe Begynderen den Orden og Takt, med hvilken disse Bevægelser bør foretages, gjør Læreren rettest i at lade dem udføre først med Benene alene, derpaa med Armene alene og tilsidst med Arme og Been eensidigt, og at inddele Bevægelserne i 3 forskjellige Tider (Tempo), hvilke tælles ham ved Ordene:

„Get!“ — „To!“ — „Tre!“ — saaledes:

1) Bevægelserne med Benene alene.

Ved „Get!“ giver Lærlingen, med de underste Glader af begge Fødderne, Stødet skraat bagud; ved „To!“ samles de nyligt udstrakte Been, og ved „Tre!“ bøies Knæene og bringes i Stillingen Vitr. b.

2) Bevægelserne med Armene alene.

Ved „Get!“ strækkes Armene frem; ved „To!“ gjøres Stroget til Siden, og ved „Tre!“ samles Hænderne og bringes i Stillingen Vitr. b.

3) Bevægelserne med Arme og Been.

Ved „Get!“ strækkes nu Armene frem og Benene til Siderne; ved „To!“ stryges til Siden med Armene og samles Benene, og ved „Tre!“ bringes Armene og Benene i Stillingen Vitr. b.

Naar disse Bevægelser skulle skee i 2 Tempo, da udføres ved „Get!“ Stødet med Benene og Fremstrækningen af Armene, hvorpaa strax Benene samles, og Armene stryges til Siden, og ved „To!“ bringes Been og Arme atter i første Stilling.

Ovennævnte saavelsoom alle de ved de følgende Øvelser nødvendige Svømmebevægelser maae øves saalænge i Forberedelsesøvelsen paa Vand, indtil de færdigen kunne udføres; da er det Tid at lade dem foretage i Vandet.

§ 41.

Svømmefelens Paaspænding og Behandling under Nedspringet.

Hvor Vandet er dybt maa Lærlingen under Svømmingen være forsynet med et Belte eller en Sele om Livet, i hvilken der i en stærk Ring er anbragt et 20 Allen langt Reb; med dette holder og veileder Læreren ham saalænge, indtil han har opnaaet saamegen Færdighed, at han, uden denne Hjælp, selv kan udføre Svømmebevægelserne.

Denne Sele maa spændes om Underlivet, men ikke om Brystet, og ikke fastere, end at den flade Haand kan holdes imellem Selen og Legemet. Selenes Stilling forandres iøvrigt alt eftersom den Svømmende er tilbøielig til at synke mere med Overlegemet, end med Underlegemet; i første Tilfælde flyttes Selen mere op til Brystet, og i sidste dybere ned til Hosterne.

De første Gange viser Læreren Soldaten hvor og hvorledes Svømmefelen anbringes, og efterseer siden stedse, om Selen er spændt og anbragt rigtig.

Læreren stiller sig paa Lærlingens venstre Side, lægger Selerebets yderste Ende i den venstre flade Haand saaledes, at Knuden vender mod Legemet, og Tommelfingeren holdes ved Knuden, og lægger derpaa Rebet med 8 til 10 Slag i den samme Haand, og holder det med den høire Haand 2 til 3 Allen fra Ringen; idet nu Rekrutten springer ned, lader han Rebet glide i den høire Haand, og slipper de fornødne Slag af Rebet i venstre saalænge den hurtige Nedsynken vedvarer; naar Vandets modvirkende Kraft standser den Synkende, da er det det rette Dieblis kæmpeligen at trække Lærlingen op

til Land, hvilket bør ske ved at fatte Nebet med begge Hænder, hvorpaa det atter samles i Slag i den venstre Haand. Nebet maa, saalænge Underviisningen vedvarer, holdes paa den nyligt beskrevne Maade, og aldrig ligge eller slæbe paa Broen.

§ 42.

Udspring.

Foretages Dvælsen fra en Bro, Flaade eller fra Steder, hvor Vandet har den nødvendige Dybde, bør det kun enkelte Gange i Begyndelsen tillades Folkene at krybe ud, hvorimod de siden stedse bør springe ned, eller styrte sig ud i Vandet. Vandets Modstand er stærkere, jo større den Flaade og den Hurtighed er, med hvilken Legemet bevæger sig i og mod samme; man bør derfor ved Udspringet søge at undgaae, at ikke Legemets større Flader (Bryst og Ryg) først berøre Vandet, hvilket stedse forårsager betydelige Tryk, og især kan blive skadeligt, ja endog farligt, naar Nedspringet skeer fra nogen betydelig Høide.

Ved at springe ned eller styrte sig ud, maae derfor de smalleste Flader vendes mod Vandet, følgelig Nedspringet foretages saaledes, at enten Fødderne eller Hovedet først berøre Vandet.

a. Udspring paa Fødderne

foretages som et sædvanligt Længde- eller Dybde-Spring.

Den Nedspringende støder af med den ene Fod, kaster den anden frem, og samler og strækker begge Benene under Springet, inden han med Fødderne naaer Vandet. Arme og Hænder slutte strakte tæt til Kroppen, og Overkroppen holdes lige, i al Fald hellere lidet

tilbage end fremad. Endnu sikkrere er det under Nedspringet at holde Arme og Been overkryds, da disse Legemsdele i denne Stilling lettere kunne holdes samlede end ved den foregaaende; det er meget farligt under Nedspringet at holde Armene og Benene fra hinanden.

Udføres Nedspringet paa ovenanførte Maade, da synker Legemet ned enten i en skraa eller lodret Linie, alt efter den Retning, i hvilken Springet skeer og Legemet holdes. Denne er den letteste Maade at springe ned paa, og bør derfor først læres.

b. Udspring paa Hovedet.

Under dette Udspring holdes begge Hænder med strakte Arme foran Hovedet, for saaledes bedre at skjære Vandet og formindske dets Tryk paa Hovedet. I det Springet skeer, kastes Benene opad med strakte Knæ, og Legemet synker i en skraa Stilling fremad og ned i Vandet.

Med Begyndere bør Nedspringet ikke øves fra Standpunkter, der ere høit over Vandets Overflade, men helst fra saadanne, der næsten ere lige med eller ubetydeligt høiere end Vandet. Dette er især vigtigt ved Springet paa Hovedet.

Det bør noie paasees, at ikke nogen anden Deel af Legemet end Fødderne eller Hovedet paa ovenanførte Maade først berører Vandet.

Efter Nedspringet trækkes Manden i Begyndelsen læmpeligt og uden voldsomme Ryk op og til Land, og det tillades ham at holde sig nogle Dieblkke ved Svømmebroen eller Flaaden for at give ham Pusterum, under hvilket han kan fatte sig og forvinde det ubehagelige Indtryk, som Nedspringet næsten stedse forårsager Begyndere; men er han først saavidt, at han kan

begynde selv at arbejde sig op, bør Hjælpen formindskes, og Manden øves i Tid efter anden selv at hjælpe sig op og til Flaaden.

§ 43.

Brystsvømning ved Hjælp af Arme og Been.

Denne er den naturligste og anvendeligste af alle Svømmemaader.

Soldaten øves først i at udføre Bevægelserne med Benene alene, hvilket han allerede har lært paa Land, paa følgende Maade:

Han griber med begge Hænder, der holdes omtrent i een Alens Afstand fra hinanden, paa Kanten af Svømmeplaaden; han strækker Armene og hele Legemet ud saaledes, at det, ved Hjælp af den Understøttelse, han tillige faaer af Læreren med Svømmekrogen, kommer til at flyde op mod Vandets Overflade, og i denne Stilling øves han i at gjøre Bevægelserne med Benene; naar dette er øvet noget, dreies Manden saaledes, at hans Ryg vender mod Svømmebroen, og nu læres ham Bevægelserne med Armene, idet Læreren med Haaenden holder i Rebet noget fra Ringen; derpaa lægges Svømmekrogen an paa Rebet, og Læreren fører Manden roligt og i stram Sele nogle Alen ud fra Flaaden, og lader ham atter her gjentage Bevægelserne særskilt med Arme og Been saalænge, indtil han udfører dem med Orden og Rolighed, hvorpaa han lærer at udføre Bevægelserne, med Arme og Been samlede, paa den nyligt anførte Maade.

Disse sidste Bevægelser maae udføres, idet Læreren fører Manden langs med Flaaden i stram Sele saalænge, indtil han er kommen saavidt, at han selv kan holde

sig op og hjælpe sig lidet frem, da bør Selen Tid efter anden holdes slappere.

Naar Læreren med Sindighed og Taalmodighed over Manden paa denne Maade, vil han snart komme saavidt, at han, ved sin egen Hjælp, vil kunne holde sig oppe, og derfra, Tid efter anden, begynde tillige at hjælpe sig frem; og naar han med Rolighed og Regelmæssighed udfører Bevægelserne, og har bragt det saavidt, at han sikkert kan svømme 150, helst 200, Alen i Længden, og derhos nogenlunde kan flyde og svømme paa Ryggen i slap Sele, samt gjøre Vendingerne til høire og venstre Side, da affpændes Selen.

Derpaa øves han i at svømme langs med Svømmebroen eller Svømmestedet, indtil han Tid efter anden bringer det saavidt, at han med Færdighed kan svømme en Strækning af 600 til 800 Alen.

Da det er anstrengende for Læreren at holde Begyndere i stram Sele, især naar deres Antal er betydeligt, og han desuden derved hindres fra at hjælpe dem med Hænderne, bør de dertil meest skikkede af Mandskabet afvejlende hjælpe ham.

§ 44.

At flyde.

Naar Lærlingen under Brystsvømningen er bleven mere fortrolig med og dristig i Vandet, og han stundom trænger til at hvile ud, da bør denne Hviletid benyttes til at øve ham i at flyde.

Ved Flyden paaspændes Selen saaledes, at Ringen er foran, og understøttes Manden derhos i Begyndelsen ved Hjælp af Svømmekrogen. Nu lægger han sig paa Ryggen, bøier Hovedet saa stærkt tilbage, at Bagdelen

lige til Dinene er under Vandet, og strækker Armene under sammes Overflade ud til Siderne saaledes, at de indre Glader af Hænderne vende nedad; han bøier Ryggen stærkt tilbage, hæver Underlivet op og holder Benene fra hinanden, Knæene lidt bøiede og Fodbristene strakte.

Er nu Mandens Legeme lettere end Vandet, da vil han, naar alt Ovenstaaende iagttages, flyde. FINDER Læreren derimod, at han, efter gjentagne fuldstændige og nøiagtige Forsøg, ikke bæres af Vandet, da fortsættes denne Øvelse ikke længere med ham.

§ 45.

Ryg-Svømning.

Ved denne Øvelse er Legemets Stilling den samme som ved Flyden, dog med den Forskjel, at Bagdelen af Hovedet ikke bøies saa dybt i Vandet, og at Legemet holdes mere stift og udstrakt. Fra denne Stilling trækkes Benene, med stærkt udadbøiede Knæ, samlede Hæle og Fodderne udad, op mod Brystet. Nu stødes Fodderne kraftfuldt udad med strakte Knæ og bøiede Briste; i det samme stryges Armene ned mod Lærene saaledes, at den indre Glade af Hænderne vender mod samme, hvorpaa Benene roligt samles med strakte Knæ og Briste.

Virningen af disse Streg og Stød maa roligt oppebides, forinden Arme og Been begynde Tilbagebevægelsen. Armene strækkes nu igjen langsomt ud til Siderne med strakte Hænder saaledes, at de mindste Fingre derved skjære Vandet, og Benene trækkes atter op mod Brystet i den første Stilling, o. s. fr. Armene maae ikke strækkes mere ud til Siden, end at de danne en lige Linie med Skuldrene og Brystet.

Naar Stødene og Strogene skee med forenet Kraft af Arme og Been og paa eengang, vil Legemet derved ialmindelighed drives een til to Alen frem.

Til Lettelse ved Underviisningen øves disse Bevægelser i Begyndelsen paa ovenanførte Maade i trede forskjellige Tempo saaledes, at Lærlingen ved „Get!“ lærer at gjøre Støget med Armene og give Stødet med Benene, ved „To!“ at samle Benene med strakte Knæ og Briste, idet Armene hvile ved Legemet, og ved „Tre!“ at strække Armene til Siderne og trække Benene op. Naar den første Bevægelse er udført, skal han ligge roligt, indtil det tillades ham at gjøre den anden, og ligeledes imellem denne og den tredje Bevægelse; overhovedet bør Opholdene imellem det 2de og 3die Tempo vedvare saalænge som muligt.

Læreren bør i Begyndelsen holde den Svømmende i stram Sele, indtil han sikkert og færdigen kan udføre Bevægelserne, da bør Læreren lidt efter lidt formindske denne Hjælp, og tilsidst, naar Manden kan svømme 30-40 Alen, og derhos vende sig til Siderne, afdage Selen.

Naar Folkene kunne svømme paa Ryggen ved Hjælp af Arme og Been, da læres dem at svømme paa Ryggen ved Hjælp af Benene alene, hvilken Svømmemaade har den Fordeel, at Hænderne herved frit kunne bruges til at føre en eller anden Ting over Vandet, og desuden er anvendelig, naar der svømmes til Land med en Bjerget.

Under denne Svømmemaade maae Hænder og Arme holdes rolige, og enten strakte ved Siden af Legemet eller rettere overkryds paa Brystet; iøvrigt er Fremgangsmaaden herved aldeles som ved Rygsvømning med Arme og Been.

Vil man, svømmende paa Ryggen, gaae over til Brystsvømning, da skeer dette ved at lade Venene synke og lægge Overlegemet frem i den ved Brystsvømning beskrevne Stilling, og vil man fra Brystsvømning atter gaae over til Rygsvømning, finder den modsatte Bevægelse Sted.

§ 46.

Bandtrædning.

Kan man først svømme færdigen paa Brystet og paa Ryggen, da læres Bandtrædning uden synderlig Vanskelighed.

Denne Svømmemaade udføres deels ved Hjælp af Armenes og Venenes eenstidige Bevægelser, deels ved Hjælp af Venene alene. Den kan og udføres med Armene alene, men er saaledes mindre anvendelig.

a. Med Arme og Been.

Overlegemet's Stilling er lodret, Armene holdes bøiede og noget fra Legemet, og Underarmene tilligemed Hænderne ligge fremad i en næsten vinkelret Stilling.

Fra denne Stilling føres den høire Haand 8=12 Tommer til høire Side, idet dens lille Finger skjærer Vandet; Haanden vendes derpaa saaledes, at Tommelfingeren ligger noget høiere end den lille Finger, og stryges tilbage i den første Stilling; under dette Strøg virker ifær Haandens indre Flade imod Vandet. Derefter føres den paa samme Maade igjen til Siden og atter tilbage, o. s. fr.

Den venstre Haand foretager imidlertid de samme Bevægelser med den Forskjel, at den udfører Stroget (Trykket), idet den høire Haand bringes til Siden

(Skjærer), og at den skjærer, idet den høire Haand udfører Trykket.

Overarmene holdes næsten rolige, men Underarmene og Hænderne maae bevæges med megen Lethed og Boielighed.

Fødderne bevæges ligesom Hænderne saaledes, at medens den høire Fods udvendige Side skjærer, trykker den venstre Fods underste Flade imod Vandet, og medens den venstre Fods udvendige Side skjærer, trykker den høire Fods underste Flade mod samme, o. s. fr.

Laarene holdes efter Værlingens Størrelse i 12=24 Tommers Afstand fra hinanden og næsten rolige, medens Fødder og Been bevæges med muligste Lethed og Boielighed.

Trykkene udføres iøvrigt ikke blot ved Hændernes indre og Føddernes underste Flader, men tillige ved Underarmenes og Laarenes indre, saavelsom ved Venenes indre og bageste Flader.

Under Bandtrædningsbevægelserne bringes og stryges Hænder og Fødder ikke i lige Linie til Siderne, men beskrive kredsformige, eller rettere aflangrunde, Bevægelser.

Bevægelserne udføres eenstidigt med de modsatte Hænder og Fødder saaledes, at den høire Haand og venstre Fod skjære, medens den venstre Haand og høire Fod udføre Trykket, og omvendt.

b. Med Venene alene

udføres denne Øvelse aldeles paa ovenanførte Maade, med den Forskjel, at Hænder og Arme herved holdes rolige, enten til Siden eller overkryds paa Brystet, og at Bevægelserne udføres lidt hurtigere, og Trykkene

med noget mere Kraft, eftersom nu disse alene skulle understøtte og holde Legemet op i Vandet.

Begge anførte Maader at træde Vandet paa ere særdeles nyttige og anvendelige, og bør øves til megen Færdighed.

§ 47.

Dykning.

a. I Dybden.

Lærlingen maa, forinden han dykker, trække Beiret saa stærkt som muligt til sig, derpaa hurtigen stikke Hovedet under Vandet, hæve Underlegemet op, og saaledes, med Hovedet nedad og Benene opad, arbejde sig ned, idet han strækker Arme og Hænder fra nedan af op mod Vandets Overflade, og giver et stærkt Stød med begge Fødderne paa eengang mod Vandet. Har han dykket tilbunds, da vender han sig og giver et kraftfuldt Stød med Fødderne mod Bunden, hvis den er fast; er den derimod muddret eller løs, eller hvis han vil gaae op forend han har naaet Bunden, da vender han sig saaledes, at Hovedet kommer opad, og bruger derpaa Armene og Benene paa samme Maade, som da han gik ned, med den Forskjel, at Bevægelserne, som før skete opad mod Vandets Overflade, nu gøres nedad mod Bunden.

Man kan og bruge Vandtrædningsbevægelserne for at komme op, men hvad enten disse eller de sædvanlige Rygsvømmningsbevægelser bruges, bør de udføres roligt og ikke overilet.

Den Luft, der før Dykningen er indaandet, maa under Dykningen lidt efter lidt udaandes, ved Tid efter anden at aabne Læberne lidt.

Man bør vænnes til at hente en eller anden, først lettere, derpaa tungere, Gjenstand op fra Bunden; hertil bruges i Førstningen Seildugsposer, der fyldes med smaa Stene, lyse Stene eller andre let synlige og dertil bekvemme Gjenstande.

Denne Øvelse foretages, om muligt, først paa et Sted, hvor Vandet ifkun er 4-6 Fod dybt samt klart, derpaa Tid efter anden i en Dybde af 8-10 Fods Vand.

b. I Længden.

Fremgangsmaaden ved at svømme under Vandet er ligesom ved at svømme paa sammes Overflade, dog med den Forskjel, at den Svømmende maa søge ved Bevægelserne at holde sig under Vandet, eftersom dette løfter Legemet opad; dette skeer ved at dreie Haanden saaledes, at Tommelfingrene vende aldeles nedad, og Svømmebevægelserne maae derfor ikke nu, som før, skee nedad, men heller noget opad mod Vandets Overflade.

Vinene bør ved al Dykning eller Svømmning under Vandet holdes aabne, og Svømmebevægelserne udføres i det Hele overensstemmende med de givne Regler.

Disse tvende sidste Svømmemaader bør især behandles forsigtigen, og Soldaten lidt efter lidt bringes til mere Færdighed i samme.

Dykning og Svømmning under Vandet bør ikke foretages hvor Bunden er stærkt muddret, eller i Nærheden af Flaader, Broer, Bøle, Fartsøier eller andre deslige Gjenstande, da Følkene deels kunne støde sig paa disse Ting, og deels ere udsatte for stor Fare, hvis de drives af Strømmen eller paa anden Maade komme

under Flaaderne eller Broerne, efterisom man her ikke steds i mødende Tilfælde vieblikkelig kan komme dem til Hjælp.

Hvis Nødvendighed fordrer, at der skal dykkes i Nærheden af saadanne Gjenstande, da er det yderst vigtigt, at den Dykkende forsynes med et Hjælpered, eller med en Seel om Livet.

§ 48.

At svømme i Strømme.

Herved kunne følgende Tilfælde finde Sted:

- 1) at der svømmes med Strømmen;
- 2) at der svømmes mod Strømmen, eller og
- 3) tværs over samme.

Naar der svømmes med Strømmen, da bør den største Flade af Legemet (Naggen) vendes mod Strømmen, for at Legemet lettere kan drives frem af samme; svømmes der mod Strømmen, vendes den mindste Flade af Legemet (Siden) mod Strømmen, og Soldaten bør holde sig saa nær som muligt ved Strandbredden, fordi Vandets Kraft ikke her er saa stærk, som midt i Strømmen, og svømmes der tværs over Strømmen, da maa der tages Hensyn til, om den modsatte Strandbred paa ethvert Sted er saaledes, at man der kan komme i Vand, og i saa Fald svømmes tværs over, uden at man bryder sig om, hvor langt man af Strømmen drives nedad; skal man derimod gaae i Vand bestemt ligeover for, eller heiere op, eller dybere ned, end det Sted, man svømmer fra, da maa man svømme i den Retning, at man tillige ved Hjælp af Strømmen for det meste føres hen til det Sted, hvor man skal lande.

Svømmebevægelserne ere under disse Svømme-maader de samme, som i det Foregaaende er anført, men de maae, i det Tilfælde der svømmes mod eller tværs over Strømmen, udføres med større Kraft, da Vandets Modstand her er saameget stærkere.

§ 49.

Hurtig-Svømning.

Denne Øvelse er under flere Omstændigheder nyttig, og ved Forulykkedes Redning meget nødvendig, da det er af yderste Vigtighed saa hurtigt som muligt at komme den Forulykkede til Hjælp.

Fremgangsmaaden er som ved den almindelige Bryst-svømning; men Svømmebevægelserne udføres hurtigere, kraftfuldere og saaledes, at een af Skuldrene sættes frem, for desbedre at kunne gjenmemskjære Vandet.

Øvelsen foretages enten omkaps af flere paa een-gang og i een Række opstillede Svømmere, eller og, hvor Svømmestedet ei tillader dette, efter Tiden eller Uhret saaledes, at den, der i korteste Tid naaer Maalet, er den Vindende.

Maalet for Hurtig-Svømning bør ikke være over 30=40 Alen, da denne Svømmemaade er meget angribende.

§ 50.

At bjerge.

Det er ikke blot som Soldat i Felten, at den dygtige Svømmer tillige kan finde Leilighed til at anvende sin Svømmefærdighed til sin egen og sine Kammeraters Frelse; han bør tillige som Menneffe ansee det for en hellig Pligt, i mødende Tilfælde, at redde ethvert

forulykket Medmenneske; og da han, om han endog er en færdig Svømmer, ikke kan opfylde denne Pligt tilgavns, ja endog selv ved Forsøget kan udsættes for Livsfare, saa bør han tillige lære at bjerger Forulykkede, og at svømme en Strækning af 100 til 150 Alen med den Bjergede.

Da nu Bjergebevægelserne ere sammensatte af de tilforn nævnte Rygsvømmings- og Vandtrædnings-Bevægelser, saa er det nødvendigt, at Soldaten forud tilfulde er øvet i disse, ligesom og i Hurtig-Svømming og Dykning, eftersom han ikke ved Forulykkedes Redning kan vente, indtil Vandet hæver disse op, da dette som oftest vilde være forsilddigt; men han bør være istand til, ligesaavel at kunne søge den Forulykkede under Vandets Overflade, som at bringe en saadan op og frem paa samme.

Førinden der begyndes med den egentlige Bjergning, læres de dertil forberedende

Bjergebevægelser.

Disse ere, som tilforn bemærket, sammensatte af Rygsvømmings- og Vandtrædnings-Bevægelserne; de udføres baglænds ved Hjælp af een Haand og begge Benene.

Legemet's Stilling er herved temmelig skraa, og nærmer sig mere Stillingen ved Vandtrædningen, end den ved Rygsvømmingen. Bevægelserne, saavel med Haanden som med Benene, udføres aldeles som ved Vandtrædning, dog bringes derved tillige Legemet fra Stedet. Det bør især paasees, at Fødderne bevæges afvekslende og ikke samtidigt. Den ene Haand og Arm lægges over Brøstet, idet Svømmebevægelserne foretages med den anden. Begge Arme maae øves ligemeget.

Paa denne Maade øves Manden i at svømme frem og tilbage, og i at vende sig flere Gange og i forskjellige Retninger.

Derfra skeer Overgangen til den egentlige Bjergning.

Bed denne Øvelse iagttages, at den Bjergende ikke nærmer sig den, der skal bjerGES, forfra, da han i saa Fald vilde være udsat for, at den Forulykkede i sin Angest og ofte bevidstløse Tilstand kunde gribe ham om Armene, Benene eller paa andre Legemsdele, hvorved han ikke alene vilde hindres fra at kunne hjælpe denne, men endog selv kunde udsættes for Fare, især hvis han ikke besidder Kraft nok til at kunne bortvrifte den Andens Hænder.

Den Bjergende maa derfor nærme sig den, der skal bjerGES, helst bagfra, eller dog saaledes, at han kan gribe ham om Livet under Armene. Idet han holder ham saaledes, maa han lade ham hvile i een af sine Arme og imellem sine Been, medens han, ved Hjælp af de ovennævnte Bjergebevægelser, bringer ham til Vand.

Denne Øvelse kan foretages først ved Hjælp af en med Hø eller Halm udstoppet Lærreds-Figur (Straasæk), som ved Poser med Stene eller deslige Ting, der hænges om Figurens Underdeel eller anbringes i den, Tid efter anden kan gøres tungere. Paa denne vises og læres Begynderen det Ovenanførte, og da denne Figur eller Straasæk, førinden den betynges med Vægt, formedelst sin betydelige Lethed endog tjener til at hjælpe Begynderen, saa vil han saaledes snart lære Fremgangsmaaden. En dertil passende Træklods, eller og et Knippe Siv, sammenbundet omtrent i samme Form som ovennævnte Figur, kan erstatte Manglen af Straasækken.

Derefter bør Forsøgene gøres med at bjerge dem blandt Mandskabet, der kunne svømme; disse paalægges det at forholde sig roligt, medens den Bjergende gjør Forsøget. Til større Sikkerhed gives saavel den Bjergende, som den, der skal bjerges, hver et Hjælpered om Livet.

§ 51.

Om Svømning til Hest.

Naar Cavalleristen først selv kan svømme, da bør han og lære at sidde paa sin svømmende Hest, og han kan nu med saa meget mere Tryghed og Dristighed foretage denne Øvelse, da han kan hjælpe sig selv, i det Tilfælde hans Hest bliver mat, eller hvis han under Øvelsen skulde glide af den. — Endskjendt alle Heste kunne svømme, er der dog stor Forskjel saavel paa deres Dygtighed dertil, som og paa deres Udholdenhed; det er derfor vigtigt, at de Heste, som skulle bruges hertil, i Forveien ere prøvede og øvede. Dette skeer i Begyndelsen ved at fere dem i en 15=20 Alen lang Line bag et Hartoi, først uden nogen Rytter og dernæst idet de tillige rides af de letteste blandt Mandskabet. Ved saadanne Forsøg læres det snart, hvad Duelighed enhver Hest har til svømmende at bære sin Rytter, og, naar de oftere gjentages, øves tillige de Heste, som i Begyndelsen ikke vare brugbare til denne Øvelse.

Cavalleristen sidder i Begyndelsen til Hest uden at have andet Lei paa, end et Par vide Lærreds Beenklæder eller Svømmebuxer, og rider Hesten i en Vandtænse; der spændes en Dækkengjerd om Hesten.

Der vælges til denne Øvelse helst et Sted, hvor Grunden saavidt muligt er reen og fri for store Stene

og Vandplanter, og bør der derhos bæres Omfarg for, at hvis det Sted ved Strandbredden, hvor der rides ud, skulde være løst eller muddret, dette da udbedres ved Baakjerfel af Smaastene i Forbindelse med Tang, eller paa anden hensigtsvarende Maade. I Begyndelsen bør ikke Flere end 2=4 Mand øves paa eengang, og senere, alt efter Svømmestedets Beskaffenhed og Størrelse, hoist 6=8 Mand ad Gangen.

Da Erfaring har lært, at de simpleste Manevrer med Fordeel kunne anvendes under disse Øvelser, og særligen ere skikede til at gjøre saavel Mandskabet som Hestene sikkrere, saa bør, hvor Omstændighederne tillade det, saadanne finde Sted med de meest Øvede, dog saaledes, at ikke et større Antal, end det nyligt anførte, paa een Gang deeltager heri.

For at Læreren bedre kan undervise og rette Mandskabet, samt hurtigen give den fornødne Hjælp, maa han, i Forening med 3=4 gode Svømmere, som bør være forsynede med Hjælpered om Livet, være i en Baad, der ligger saa langt fra Land, at der, fra det Sted, hvor Vandet har den nødvendige Dybde til Hestens Svømning, til det Sted, hvor Baaden ligger, er en Længde af 20 til 30 Alen.

En af Exercisekolens eller Eskadronens Officerer bør ligeledes være i samme Baad, for at ordne og være opmærksom paa Alt Fornødent.

Naar Follene, i 8=10 Alens Afstand, den ene efter den Anden, have svømmet een eller to Gange omkring Baaden, dog ikke for nær ved samme, da lader Læreren dem svømme til Land igjen, hvorpaa de Følgende ride frem til Øvelsen.

Det paafees, at Rytteren slutter vel med Benene, idet Hesten svømmer, da han ellers let hæves op af Vandet, og desuden vilde være udsat for at glide ned af saadanne Heste, der arbeide voldsomt og uroligt under Svømningen. — Skulde han glide eller bringes ud af Egevægten, da maa han hjælpe ved at gribe med den ene Haand i Manken eller i Dækkengjorden. Naar han desuagtet glider saameget ned, at han falder af Hesten, da maa han søge hurtigen at komme fra den, for ikke at blive slaget af dens Been, og han svømmer da i Vand, uden at bryde sig om Hesten, der sikkert selv svømmer til Land.

Naar Cavalleristen under Svømningen til Hest kommer saa langt ud, at han med Haanden kan naae ned i Vandet, da væder han sit Hoved og Bryst ved at overøse sig med Vand med den hule Haand; paa samme Maade overøser han og Hestens Hoved og Nakke.

Saa snart Rytteren er kommen i Vand, bør han strax klæde sig paa og sætte sig i Bevægelse. Hestene bør ogsaa sættes i passende Bevægelse efter Svømningen, da de, især paa en kold Dag, ville lide for meget ved at staae saa længe stille, indtil Døvelserne ere gennemgaaede med hele Mandskabet.

§ 52.

Almindelige Regler.

Foruden de ved Badning og de enkelte Dele af Svømning anførte Regler, bør følgende almindelige Regler nøiagtigen følges ved alle Bade- og Svømmeøvelser:

- 1) Badeøvelserne bør helst foretages paa Steder, hvor Bunden er reen, sandet og fri for Stene eller

andre Ting, paa hvilke Mandskabet kunde beskadige sig. Ligeledes er det godt, om muligt, at vælge rolige og milde Dage til at begynde i.

- 2) Svømmeøvelserne bør ligeledes foretages i reent og klart, og, om muligt, i 6 til 8 Alen dybt Vand, og det bør noie paafees, at hverken Som, Spiger, nedrammede Pæle eller andre lignende Ting findes paa de Steder, hvor man skal springe i eller gaae op af Vandet.
- 3) Svømmeselerne og Rebene bør steds holdes i god Stand, og Rebene maae i Begyndelsen være fastgjorte paa en 3 til 4 Alen lang Stang, paa hvis yderste Ende er anbragt en Krog med to Ørene, for dermed lettere at kunne holde Soldaten ud fra Vandet eller Svømmebroen, som og for at hindre ham i under Bevægelserne at støde Arme og Been imod samme.
- 4) Flere af de ved Mandskabet værende Underofficerer saavelsom Nogle af Mandskabet selv, bør, forsynede med Hjælpestænger, følge med hver af de Svømmende, naar de begynde at svømme uden Sele, for, hvis Nogen bliver træt, strax at kunne yde den fornødne Hjælp ved at række ham Stangen; desuden maae nogle dygtige Svømmere bruges som Jagttagere (Observateurer), hvilke kun maae være iførte Linned og Beenklæder, og derhos være forsynede med et Hjælpered om Livet. — Disses Pligt er det, noie at iagttage de Svømmende, og, hvis de ovennævnte Hjælpere ikke i modende Tilfælde kunne komme dem til Hjælp med Stængerne, da strax at styrte sig ud, for at understøtte og bringe dem til Land. Læreren selv bør tillige steds, uden Undtagelse, ved

Underviisningen være forsynet med et Hjælpereb, selv da, naar Mandskabet ikkun svømmer i Sele. I Mangel af et Hjælpereb bruges en Sele.

Et Hjælpereb er et i det mindste 20 Alen langt, smykket med Reb eller en stærk Snor, hvis ene Ende bindes om Livet; det øvrige af Rebet lægges i smaa, ordentlige Slag, hvilke stikkes ind under den om Livet bundne Ende saaledes, at det i paakommende Tilfælde øieblikkeligen kan trækkes ud og leveres til den første den bedste blandt de i Nærheden staaende, for at han, om det gjøres fornødent, kan trække Svømmeren tilligemed den Bjergede i Land. Denne Forsigtigheds-Mregel er af yderste Vigtighed, og bør strengt overholdes.

- 5) Det bør aldrig tillades, selv ikke de mest Duede af Mandskabet, at svømme længere ud, end at Læreren eller vedkommende Medhjælpere hurtigen kunne komme dem til Hjælp, hvis de pludseligen blive matte eller angribes af Krampe. Det rigtigste er derfor stedse at lade dem svømme frem og tilbage langs med eller omkring Svømmeblaaden, eller det Bassin, hvori Øvelserne foretages.
- 6) Da Uforsigtighed og Mangel paa Orden ved denne Øvelse især kan drage farlige Følger efter sig, saa skulle vedkommende Føresatte og Lærere sørge for, at al mulig Forsigtighed anvendes, og de bør drages til Ansvar, hvis der indtræffer Ulykker, som ere Følger af Mangel paa streng Orden og Aarsaaenhed ved Øvelserne.

Ottende Afdeling.

Sugning.

Herved forstaaes den Øvelse, hvorved man lærer med et Suggevaaben at angribe en med et lignende Vaaben bevæbnet Modstander, som og sikkert at forsvare sig mod en saadan.

Til denne Øvelse bruges de for Armeen reglementerede Suggerter (Suggekaarder).

§ 53.

Forklaring over nogle under Sugningen forekommende Kunstord og Benævnelser.

Dækstillingen kaldes den Stilling, hvori man staaer fordeelagtigst saavel til Angreb som til Forsvar.

Før at kunne have nogle Hovedstillinger i og fra hvilke Haandens Bevægelser saavel til Angreb som til Forsvar kunne udføres, antages i Alt følgende fire Grundstillinger.

Disse ere:

Den første Stilling; herved forstaaes den, i hvilken Haanden er vendt saaledes, at den udvendige

Deel af samme viser aldeles til Venstre og Fingrene til Høire.

Den anden Stilling er den, i hvilken den udvendige Deel af Haanden vender til Høire og Fingrene til Venstre.

Den tredie Stilling; ved denne vende Fingrene aldeles nedad, og den udvendige Deel af Haanden opad.

Den fjerde Stilling er den, hvorved Fingrene holdes aldeles opad, og den udvendige Deel af Haanden nedad.

Et Hug kaldes enhver saadan Bevægelse med Klingen, hvorved man søger at angribe, eller rettere at beskadige, sin Modstander.

Efterhug (riposte) kaldes ethvert Hug, der udføres strax efter en Parade.

Forhug ere saadanne, som man anbringer mod Modparten i det Dieblis, han vil udføre et Hug.

Medhug (a tempo Hug) ere de, der udføres og træffe eenstidigt med Modstanderens.

Modhug de, der udføres paa een og samme Tid, men kun træffe mod de Fegtendes Klinger.

Høie Hug kaldes almindeligen de, som føres efter Overlegemet, og

dybe Hug de, der føres efter Underlegemet.

Ved en Parade forstaaes enhver saadan Bevægelse med Vaabenet, ved hvilken man søger at afværge eller dække sig mod Modstanderens Angreb.

Blottelser kaldes de udækkede Steder paa Legemet, hvor der med Fordeel kan anbringes et Hug.

Ved en Appel forstaaes et kort Slag, som gøres med den hele nederste Glade af den høire Fod mod Jorden, idet man staaer fast i Dækstillingen.

Ved en Finte forstaaes et Skinangreb, som har til Hensigt at bringe Modstanderen til at give Blottelser.

Ved Styrken af Klingen forstaaes den Deel af samme, som strækker sig fra Fæstet til Midten; ved Svagen derimod den, fra Midten og ud til Spidsen.

Den indvendige Side kaldes den Deel af Legemet, der under Dækstillingen vender til Venstre, og

den udvendige Side den Deel af Legemet, der under samme Stilling vender til Høire.

Ved at effacere sig forstaaes den Stilling af Legemet, i hvilken den Fegtendes Bryst vender til venstre Side, og hans venstre Skulder er bragt saa meget som muligt tilbage.

At engagere er at lægge sin Klinge an mod Modpartens uden at trykke mod samme, og saaledes at man derved er dækket.

At forhugge sig kaldes under Hugaet at føre Armen og Klingen længere ud til Siden op eller ned, end til det Sted, hvor det, rigtigt udført, skulde have truffet.

Maalet (mensuren) er Afstanden imellem tvende Fegtende; det er enten:

det almindelige Maal, hvorved forstaaes den Afstand, i hvilken de Fegtende vor staae, for under et passende Udfald at kunne naae hinanden med Spidsen eller rettere med den hele Svage af Klingen, eller:

det snævre Maal, hvori man staaende og uden Udfald kan naae sin Modstander.

Det store (vide) Maal er det, i hvilket de Fegtende under et passende Udfald ikke kunne naae hinanden.

De øvrige Benævnelser ville blive forklarede ved de Dele af Hugning, hvorunder de henhøre.

Det Nødvendige, som her læres af Hugning, er Følgende:

- a. Begyndelsesgrundene.
- b. De enkelte Hug.
- c. Paraderne.
- d. Efterhuggene.
- e. De dobbelte Hug.
- f. Skingreb.
- g. Forberedelsen til Contrahugning.
- h. Contrahugning.

§ 54.

a. Begyndelsesgrundene.

- 1) Rettet Stilling til Hugning.
- 2) Dækstilling.
- 3) At avancere og retirere.
- 4) Udfaldet.
- 5) At forandre Stilling af Klingen (Changere) samt at engagere, og
- 6) at svinge Klingen (espadonnere).

1) Rettet Stilling til Hugning.

Fra den almindelige rettede Stilling med skuldret Sidegevær commanderes:

„Til Hugning — Ret!“

Ved Retningen til Hugning paasees, at Legemet dreies saaledes, at den høire Side aldeles vender frem; at Hovedet dreies saameget, at man frit seer ligend over den høire Skulder; at den venstre Haand sættes i Siden paa det venstre Høftebeen; at man med den høire Haand holder Sidegeværets Greb ved bemeldte Høfte; at Fod-

derne danne en ret Vinkel saaledes, at den høire Fod staaer ligesom den venstre Fods Hæl, og dens Spids i lige Linie med den høire Skulder; at Legemet holdes lige og utvungent, og Benene samlede og strakte.

Vil man igjen indtage den forrige Stilling, commanderes:

„Høire om!“

Mandskabet gjør Vendingen, og samtidigt hermed skuldres med Sidegeværet.

2) Dækstilling.

„Paa Tælling dæk — Set!“

Fra den rettede Stilling til Hugning synker Legemet ned i noget bøiede Knæ.

„To!“

Den høire Fod sættes med bøiet Knæ 16 til 20 Tommer frem i lige Linie med venstre Fods Hæl saaledes, at sammes Brist næsten staaer lodret under det bøiede Knæ; begge Knæene maae bøies i samme Retning som Fødderne; Afstanden mellem Fødderne kan iøvrigt ikke nøie bestemmes, da den her rette sig efter Vængden af Undertroppen; men den Afstand er den rigtige, i hvilken man staaer bekvemt og dog overensstemmende med Reglerne. Overtroppen holdes lidet forover og saaledes, at den høire Side alene vender frem (effaceres); den høire Høfte maa trækkes vel tilbage, hvorved Legemet kommer til at hvile noget mere paa det venstre Been, og Læreren maa, for at være forvisset om dette, af og til lade Soldaten udføre Appeller med den høire Fod.

„Tre!“

Nu bringes den høire Haand tilligemed Sidegeværet frem, og Armen holdes næsten udstrakt; Albuen trækkes ind og Haanden holdes i Terzstilling (den tredje Stilling),

lidet til Høire af og omtrent i Høide med den høire Skulder; Klingspidsen holdes noget til Venstre og omtrent i Høide med Modstanderens Ansigt. Tommelfingeren ligger enten ligeud paa Ryggen af Grebet, lidet fra Stikpladen, eller, hvilket af Mogle findes bekvemmere, paa Siden af Grebet, og de øvrige Fingre omslutte Grebet aldeles, saa at det holdes fast og sikkert; dog bør det ikke skee med alt for stor Kraft, da Haanden ellers snart bliver stiv og træt.

„Hvil!“

Herved trækkes den høire Fod og Arm tilbage, og man staaer i rettet Stilling til Hugning, som da man begyndte.

Naar Dækstillingen er vel øvet paa Tælling, da commanderes:

„Uden Tælling — dæk!“

hvorved alle de nyligen i tre forskjellige Dele indøvede Bevægelser foretages samlede paa eengang og med muligst hurtighed.

3) At avancere og retirere.

Naar der skal avanceres, flytter man, staaende i Dækstillingen, paa Ordet:

„avanceer — Gæt!“

den høire Fod omtrent en halv Alen frem i lige Linie, og lader strax derpaa den venstre Fod følge efter i samme Afstand og Retning; skal der retireres, da flyttes paa Ordet:

„retireer — Gæt!“

den venstre Fod først, omtrent en halv Alen i lige Linie tilbage, og man lader den høire Fod strax derpaa følge efter i samme Afstand og Retning. Legemets saavel som

Haandens og Klings Stilling er uforandret som ved Dækstillingen; Skridtene gøres lette og hurtige.

4) Udfaldet

er den Bevægelse, under hvilken man, staaende i Dækstillingen, træder frem med den høire Fod, for at kunne naae Modstanderen med den forreste Deel af Klingen.

Det øves først paa Tælling, og derefter uden Tælling.

Naar det øves paa Tælling, da maa paa Ordet:

„Stræk til Udfald — Gæt!“

det venstre Knæ aldeles udstrækkes, og Høfterne bringes frem, saa at Legemet næsten hviler paa det derved end stærkere boiede høire Knæ.

„Dæk!“

Legemet bringes igjen tilbage i den almindelige Dækstilling.

„Fald ud, men bliv liggende i Udfaldet — Gæt!“

Med en hurtig Udstrækning af det venstre Knæ sættes den høire Fod omtrent een Fod frem i en lige Linie, uden at Foden løstes mere fra Jorden end nødvendigt, og saaledes, at Bristen af samme kommer til at staa lodret under det boiede Knæ. Den høire Haand udfører imidlertid et Hug, hvorved Haanden, der herved kommer i den fjerde Stilling (Quartstilling), holdes noget høiere end høire Skulder, Skarpen af Klingen vender til Venstre, Spidsen omtrent i Høide med Hovedet og Armen aldeles udstrakt.

Overlegemet holdes under Udfaldet lige, og Legemet hviler noget mere i det forreste Been.

Fra denne Stilling reiser man sig ved Ordet:

„Dæk!“

hurtigt op ved at boie det venstre Knæ, trække den høire Fod tilbage, og atter bringe Legemet i Dækstilling.

Efterat det Foregaaende er vel øvet paa Tælling, udføres det uden Tælling, og maa da paa Commandoen:

„Fald ud — Et!“

de nyligt anførte Bevægelser skee paa eengang og saa hurtigt som muligt.

Sluttelig øves Mandskabet i, med muligste Hurtighed og gjentagne Gange, at træde i Dækstillingen efter udført Udfald.

Da Udfaldet for det meste bestemmes efter den Hurtighed, hvormed det venstre Knæ strækkes, og Tilbagebevægelsen ligeledes beror paa samme Beens hurtige Bevining, saa er det yderst vigtigt, at disse Bevægelser indøves til muligste Færdighed, som og, at det paasees, at den venstre Fods udvendige Side ingenlunde løstes under Udfaldet, men at Foden med hele den underste Flade hviler fast paa Jorden, og at Fødet i Bristen alene bøies.

5) At forandre Stilling af Klingen (changere) samt at engagere.

„Changeer — Et! — To!“ o. s. fr.

Ved denne Bevægelse, der udføres ved en let og kort Bending af Haanden, har man til Hensigt at bringe sin Klinge saa kort som muligt over Modstanderens Klinge fra den udvendige til den indvendige Side, og omvendt, dog uden derved at berøre hans Klinge.

Skeer Overgangen fra den udvendige til den indvendige Side, da ender Bevægelsen med, at Haanden holdes i Kvartstilling; skeer den derimod fra den indvendige til den udvendige Side, da ender Bevægelsen med Haanden i Terzstillingen. Bevægelserne, der især tjene til Øvelse for Haanden, maae gøres snævre og hurtige.

Efterat Changementerne ere lærte særskilte, da forbindes disse med Engagementerne, hvorved Soldaten vænnes til, strax efter Changementet, at lægge sin Klinge an mod Modstanderens Klinge.

„Changeer og engageer — Et! — To!“ o. s. fr.

6) At svinge Klingen (espadonnere).

Herved forstaaes at gjøre kraftige paa hinanden følgende skarpe Slag (Hug), enten paa een og samme Side, eller skifteviis paa begge Sider, saavel fra oven af nedefter, som fra neden af opad.

Denne Øvelse har især til Hensigt at forskaffe Soldaten et løst og breieligt Haandlede, hvisaarsag den bør øves meget flittigt.

Mandskabet opstilles hertil i armlos Afstand, og i rettet Stilling til Hugning.

„Der skal espadonneres paa Tælling — espadonneer!“

Nu strækker man Arm og Klinge frem, Haanden holdes i den anden Stilling omtrent i Høide med Hovedet, og Spidsen af Klingen i lige Linie og Høide med Haanden.

„Et!“

Haandledet og Armen bøies saaledes, at Skarpen af Klingen svinges mod og forbi den venstre Side af Legemet, hvorpaa i en vedvarende Bevægelse føres et lodret og skarpt Hug lige fremad; efter udført Hug er Armen aldeles udstrakt, og Haanden og Klingen maae være i den forinden Bevægelsens Udførelse indtagne Stilling.

„To!“

Haandledet og Armen bøies saaledes tilbage, at Styggen af Klingen svinges imod den høire Side tæt

forbi Skulder og Ryg, hvorefter Haanden og Armen vendes saaledes, at man i en vedvarende Svingning atter kan udføre det nyligen beskrevne lodrette Hug, o. s. fr., indtil der commanderes:

„Soldt!“

Herved gjør Soldaten strax høire om, og skuldrer med Sidegeværet.

Naar flere Slag skulle udføres paa samme Side, da forholdes dermed som ved de enkelte Huga. Slagene bør ogsaa øves fra neden af opad, herved den modsatte Fremgangsmaade finder Sted saaledes, at det første Slag strax udføres fra den rettede Stilling.

Der begyndes med 10 til 20 Slag, og lægges Tid efter anden nogle Slag til, indtil Manden med Lethed og Orden kan udføre 50 Slag efter Tælling, hvilket bør være det høieste Antal, der bør øves, da det er rigtigere at udføre færre men gode og regelrette Slag, end mange og mindre kraftige og regelrette.

Have Kolkene Færdighed i at espadonnere paa Tælling i ovenomtalte Afstand, bør de paa Commandoen:

„Der skal espadonneres uden Tælling —
espadonneer!“

foretage de samme Bevægelser med større Hurtighed; dog maa dette ske i een Arms Afstand, da Klingerne ellers støde an paa hinanden. Jo nærmere Klingen under Øvelsen bringes til Vegemet, jo fuldkommnere er Bevægelsen udført; det bør paasees, at hvert enkelt Hug altid føres skarpt og kraftigt, at Armen ikke bøies for meget, og at især den forreste Deel af Klingen virker ved Hugget, hvisaarsag Soldaten bør hugge med løst Haandled, og ikke omfatte Fæstet for fast med hele Haanden; den høire Haand holdes omtrent i Høide med

Hovedet, og Klingespidsen maa, efter endt Hug, ved de høie Slag (fra oven nedad) være i Høide med Haanden, og ved de dybe Slag (fra neden af opad) noget dybere end Haanden. Der bør mere sees paa Bevægelsernes rigtige end hurtige Udførelse, ligesom og paa at Legemet under Espadonneringen maa holdes aldeles lige og roligt.

Øvelsen udføres rigtigst med Pallascher eller, i Mangel heraf, med Mandskabets eget Sidegevær, der herved aldeles Intet kan lide.

Det er særdeles vigtigt, at Læreren tilgavns indøver Begyndelsesgrundene med hver enkelt Mand, forinden han lader Mandskabet samlet udføre samme.

§ 55.

b. De enkelte Huga.

Huggene ere enten enkelte eller sammensatte. De inddeles med Hensyn til Stedet, hvor de falde (træffe), i udvendige og indvendige Huga, saavel som i høie og dybe, og med Hensyn til den Tid, paa hvilken de falde, i Udhug, Efterhug, Forhug, Medhug og Modhug.

Et Hug udføres ved Haandens korte og hurtige Dreining, der endes i den Retning, i hvilken Hugget skal falde, samt med en fast Haand og udstrakt Arm; dog bør det aldrig gjøres med mere Kraftanvendelse, end at Haanden, hvis Hugget ikke lykkes, kan standse paa det Sted, hvor den skulde have være holdt, hvis Hugget var lykkedes; dersom dette ikke iagttages, da forhugger man sig, og giver derved Blottelse.

Da det er saare vigtigt, at man under Angrebet ikke selv giver stærk Blottelse, fordi Modstanderen kan

benytte denne til at anbringe et Forhug, saa maa det paafees, at Hugget fortrinligst udføres med Haandledet, og at Armen ifkun boies saameget som nødvendigt, for at udføre et kraftigt Hug.

Det maa noie overholdes, at Hugget udføres med Skarpen af Klingen, at den forreste Deel af Klingen især virker i Hugget, og at ved Hug, som føres over Modstanderens Klinge, Overgangen er saa snever som muligt.

Under Hugget maa Legemet dækkes ved den høire Haands Stilling saaledes, at Haanden, ved et Hug, som føres efter den indvendige Side, holdes noget mere til Benstre end Klingspidsen, og at den, ved Hug, som føres efter den udvendige Side, holdes noget mere til Høire; ligesom den og i begge Tilfælde holdes omtrent i Høide med Hovedet, for særligen at dække samme.

Skeer Hugget paa een og samme Side, og uden at gaae over Modstanderens Klinge, da udføres det ved at trække Klingspidsen noget tilbage, og dernæst ved at føre Hugget ved et kort Sving.

Skal Hugget derimod udføres fra den ene til den anden Side, da skeer det ved i en snever Bue at gaae over Modstanderens Klinge (couperer) fra den udvendige til den indvendige Side, eller omvendt.

1) Det høie Terzhug udføres fra oven af skraat ind efter den udvendige Side af Modstanderens Hoved eller Skulder, og ender med Haanden holdt imellem den anden og tredie Stilling.

2) Det høie Dvarthug udføres paa samme Maade efter den indvendige Side af Modstanderens Hoved eller den øverste Deel af Brystet,

og ender med Haanden holdt imellem anden og fjerde Stilling.

Begge foranførte Hug kunne og udføres i horizontal Retning, og ende da, hvis det er et Dvarthug, med Haanden i fjerde Stilling, og, hvis det er et Terzhug, med Haanden i tredie Stilling.

3) Det dybe Terzhug

føres fra neden af skraat op efter Modstanderens udvendige Side, og ender med Haanden holdt imellem første og tredie Stilling.

4) Det dybe Dvarthug

føres franteden af skraat op efter Modstanderens indvendige Side, hvorved Hugget ender med Haanden vel omdreiet i fjerde Stilling.

Læreren maa ofte lade Mandskabet udføre ethvert Hug blindt, for at forviise sig om, at det udføres rigtigt; dette skeer ved at Læreren enten trækker sin Arm tilbage, eller og gaaer et Skridt tilbage, idet Hugget udføres.

Alle Hug læres først uden og dernæst med Udfald.

Ligesom man i Begyndelsen lader Manden efter Hugget blive liggende i Udfaldet, for at forviise sig om, at begaae Dele ere udførte rigtigt, saaledes maa han siden vænnes til, efter Hugget, strax og med muligste Hurtighed at træde i Dækstillingen igjen.

„Hug Terz — Get!“

„Hug Dvart — Get!“

„Hug dyb Terz — Get!“

„Hug dyb Dvart — Get!“

c. Parader (Dækninger).

Disse inddeles i udvendige og indvendige, som og i høje og dybe.

De udføres ved en kort og hurtig Dreining af Haanden og Klingen imod den Retning, i hvilken Modpartens Hug føres, samt ved et kraftigt Tryk, dog saaledes, at Armen derved bevæges saa lidt som muligt, og aldrig længer ud til Siden, end nødvendigt, før at afværge Hugget.

Korte og raske Parader, for største Delen udførte med Haandleddet, opfange Hugget til rette Tid, hvorimod man ved vidtløftige Parader ikke alene lettelig kommer for sildigt, men ogsaa herved giver Blottelse paa andre Steder.

Ved enhver Parade maa Skarpen af Klingen føres imod Skarpen af Modstanderens Klinge; ligesom og enhver Parade maa udføres med Styrken af Klingen og saa nær Fæstet som muligt.

I Almindelighed dannes Paraden rigtigt derved, at man med sin Klinge møder Modstanderens i en næsten retvinklet Stilling.

1) Den høje Terzparade.

Ved denne Parade bringes Haanden lidt til Høire med Fingrene nedad (i tredje Stilling).

Haanden holdes omtrent i Høide med høire Skulder, Armen er næsten udstrakt, Spidsen af Klingen vendes lidt til venstre Side og holdes noget høiere end Hovedet.

Denne Parade anvendes imod det høje Terzhug, saavel som i Almindelighed mod alle de Hug, som føres høit paa den udvendige Side.

Udføres Terzhugget mere skraat eller lige fra oven nedad, da tages Paraden som ovenanført, kun at Klingspidsen holdes noget mere til Venstre, samt at Haanden og Klingen føres noget frem og opad til Høire i Forhold til Huggets Retning.

2) Den høje Dvartparade.

Herved føres Haanden noget til Venstre og lidt fremad med Fingrene opad (fjerde Stilling); Armen holdes næsten udstrakt, Spidsen af Klingen noget til Høire, og, i Forhold til Huggets Retning, i Høide med eller noget høiere end Hovedet.

Denne Parade anvendes imod det høje Dvarthug, og i Almindelighed imod alle de Hug, som føres høit efter den indvendige Side.

3) Den dybe Terzparade.

Ved denne Parade føres Haanden lige ned til i Høide med Høften (imellem anden og fjerde Stilling), Armen strækkes ud og nedad, og Albuen trækkes vel ind, Haanden beies opad og vel tilbage, Skarpen holdes næsten nedad, Klingspidsen noget mere til Høire end Haanden, samt omtrent i Høide med Skulderen.

Denne Parade anvendes ferdeelagtigst imod de dybe Terzhug, og overhovedet imod alle de Hug, der føres dybt imod den udvendige Side.

4) Den dybe Dvartparade.

Denne udføres derved, at Haanden med udstrakt Arm bringes ned, vel fremad og lidt til Venstre, i halv Dvart og halv Terz (næsten i anden Stilling); Skarpen af Klingen holdes skraat nedad, Spidsen noget mere ud til Venstre end Haanden, og omtrent i Høide med Overarmen.

Denne Parade anvendes mod de dybe Dvarthug, og overhovedet imod alle de Hug, der føres dybt imod den indvendige Side.

5) Primeparaden.

Omendskjønt Dvartparaden i Almindelighed er den sikreste imod alle Dvarthug, kan dog Primeparaden, under forskjellige Omstændigheder, og i Særdeleshed imod Efterhug, anvendes med Fordeel.

Ved denne Parade bringes Haanden i første Stilling lidet til Venstre og i Hvide med Hovedet, Armen strækkes vel frem, og samtidig hermed trækkes Spidsen af Klingen tilbage, og bringes i en Stilling skraat nedad til Venstre, med Skarpen skraat opad.

6) Vintparaden.

Denne Parade virker, rigtigt udført, kraftigt imod det dybe Terzhug, imod hvilket dog, som ovenanført, den dybe Terzparade ligeledes fordeelagtigen anvendes.

Paraden skeer derved, at Klingen, ved en rask Vending af Haandleddet, svinges med Skarpen nedad imod Hugget. Haanden, halvt i første og halvt i tredje Stilling, staar i Hvide med Skulderen, og Spidsen af Klingen viser nedad og skraat fremad, uden at holdes til nogen af Siderne.

Endskjønt den Hvide, hvori Haanden bør holdes idet Hugget ender, er anført ved de foregaaende Parader, er det dog en Selvfølge, at Haandens Hvide derhos stedse maa rette sig efter den høiere eller dybere Retning, i hvilken Modpartens Hug føres, ligesom og, at Klingspidsen, ved den høie Terz- og Dvart-Parade, alt efter Huggets meer eller mindre skraa Retning, maa holdes meer eller mindre til den foreskrevne Side, samt ved Paraderne for horizontale Hug omtrent lodret i veiret.

„Pareer Terz — Get!“

„Pareer Dvart — Get!“

„Pareer dyb Terz — Get!“

„Pareer dyb Dvart — Get!“

„Pareer Prime — Get!“

„Pareer Vint — Get!“

Naar ved Øvelsen den ene Mand skal parere den Andens Hug, commanderes kun Hugget, og Soldaten tager da, uden videre Commando, den dertil svarende Parade.

§ 57.

Efterhuggene.

Naar disse skulle anbringes med Fordeel, da bør de udføres med muligst Hurtighed og Meagthighed, og paa den korteste Vej føres efter de Steder paa Modstanderen, hvor Blottelsen er størst.

De inddeles i korte og lange; de første udføres uden Udsald, blot ved en kort Vending af Haanden, og i Almindelighed blot efter Haand og Arm; de sidste derimod med sædvanligt Udsald og Hug efter Legemet.

Naar ikke Paraden iforveien er udført sikkert samt kort og kraftigt, lykkes Efterhugget sjældent; ligesom det og almindeligen er fordeelagtigere at gjøre et Efterhug, naar Modparten har udført et Hug med Udsald, end naar hans Hug er skeet uden Udsald.

Efterhuggene ere en meget vigtig Deel af Hugningsøvelserne, og bør derfor indøves med særdeles Flid.

De anvendes som oftest med større Fordeel og Sikkerhed end de enkelte Hug og Vinter imod den Modstander, der er uovet, eller som udfører sine Bevægelser vildt og voldsomt.

Som Efterhug bruges de enkelte Hug, da disse kunne udføres hurtigt.

Øvereren maa i Førstningen kun føre Efterhuggene langsomt, for at vænne Soldaten til at tage de rigtige Parader, og altid nøie overholde, at denne, for at komme hurtigere tilbage i Dækningen, ikke gjør sit Udfald og Hug ufuldkomment.

Efterhuggene afværges forøvrigt aldeles saaledes, som det er omtalt ved Paraderne for de enkelte Hug.

Naar ikke Mandskabet forud averteres anderledes, skeer saavel Udhugget som Efterhugget steds med Udfald. Naar ved Terz- eller Dvart-Hug og Parader ikke nævnes „dyb“, da udføres de steds høit.

De anvendeligste Efterhug ere:

- 1) „Hug Terz og pareer Terz — Get!“
- 2) „Hug Dvart og pareer Dvart — Get!“
- 3) „Hug Terz og pareer Dvart — Get!“
- 4) „Hug Dvart og pareer Terz — Get!“
- 5) „Hug Terz og pareer dyb Terz — Get!“
- 6) „Hug Dvart og pareer dyb Terz — Get!“
- 7) „Hug dyb Terz og pareer Dvart — Get!“
- 8) „Hug dyb Dvart og pareer Dvart — Get!“

Commandoordene gjælde alene for den Udhuggende, og de deri foreskrevne Parader angive den Retning, hvori Efterhugget skal falde.

Omdendssjendt Dvartparaden afværger alle høie Dvarthug, og den dybe Terzparade alle dybe Terzhug, kan det dog indertiden være fordeelsagtigere, istedetfor de nævnte Parader, at anvende Prime- og Dvintparaden, og især er Primeparaden at anbefale for et Dvart-Efterhug, naar samme skeer efter et udført dybt Terzhug.

Samtlige anførte Bevægelser øves først paa Tælling; der commanderes:

„Hug Terz og pareer Terz paa Tælling —
Get!“

Nr. 1 gjør Udfaldet og Nr. 2 parerer; begge blive liggende i disse Stillinger, indtil der commanderes:

„To!“

hvorpaa Nr. 2 fører Efterhugget, og Nr. 1 rejser sig raskt op fra Udfaldet og parerer samme.

„Dæk!“

Begge indtage igjen Dækstillingen.

Paa samme Maade forholdes med de øvrige Bevægelser, og naar disse saaledes ere vel indøvede, da udføres de uden Tælling.

§ 58.

Dobbelte Hug.

Ved disse forståes tvende paa hinanden følgende Hug udførte af samme Fægter og med muligste Hurtighed.

De ere meer at anbefale som Midler til at forskaffe Haanden Beviisighed, Hurtighed og Kraft, end for deres Anvendelighed under Contrahugning, hvor de endog kunne blive farlige, naar de ikke bruges af en færdig og hurtig Fægter.

De udføres i de samme Retninger som de anførte enkelte Hug, men steds fordeelsagtigst fra samme Side.

I Begyndelsen læres hvert Hug for sig og uden Udfald, samt ved strax at tage Dækstillingen efter Hugget; siden vænnes Soldaten ligeledes til at lade det sidste Hug følge strax paa det første, uden først at tage Dækstillingen, og slutteligen øves de med Udfald saaledes, at

naar det første Hug er skeet med Udfald, og ikke er lykkedes, det andet Hug da strax udføres, forinden man reiser sig i Dækstillingen.

De anvendeligste dobbelte Hug ere:

„Hug dobbelt Terz — Get!“

„Hug dobbelt Qvart — Get!“

Bed Udførelsen af det andet Hug bør der især noie vaages over, at ikke Armen trækkes tilbage eller bøies formeget, men at Hugget fortrinligen udføres ved Hjælp af HaandleDET.

§ 59.

Finterne (Sfinangreb).

Disse bestaae i to, høist tre paa hinanden følgende Bevægelser, enten paa een og samme Side (lige Finter), eller fra den udbvendige til den indvendige Side og omvendt (Vinkelfinter).

Den eller de første Bevægelser vises (markeres), men med den sidste Bevægelse udføres Hugget.

Bed at markere forstaaes at gjøre en Bevægelse med Klingen imod eet Sted af Modstanderens Legeme, uagtet man har til Hensigt at udføre Hugget paa et andet; f. Ex. naar man markerer et høit Qvarthug, og hugger ind med en hoi Terz, da gaaer man over Klingen fra den udbvendige til den indvendige Side, og gjør en Bevægelse, som om man vilde udføre et høit Qvarthug; men i det Dieblit, Modparten vil dække sig imod denne Bevægelse, gaaer man strax tilbage igjen, og udfører det høie Terzhug.

Finterne kaldes enkelte, naar der blot vises een Bevægelse for Hugget, og dobbelte, naar der for Hugget vises tvende saadanne Bevægelser. De første

ere de anvendeligste; de sidste udføres ikkun fordeelagtigt med meget lette Sidegeværer.

Da man ved disse Bevægelser har til Hensigt at forlede Modparten til at give Blottelser, saa bør Bevægelserne (Sfinangrebene) udføres med udstrakt Arm og med ligesaamegen Nøiagtighed og Regelmæssighed som de egentlige Hug, der ved samme ere tilsigtede.

Under Finterne lægges Legemet noget meer forover; men man maae vel vogte sig for ikke at bevæge Armen meer end høist nødvendigt, og ikke at gjøre Udfald, forinden man agter at udføre det egentlige Hug.

Alf Finterne ere følgende de anvendeligste:

„Viis Terz og hug Qvart — Get!“

„Viis Qvart og hug Terz — Get!“

„Viis Terz og hug dyb Terz — Get!“

„Viis Qvart og hug dyb Terz — Get!“

„Viis dyb Terz og hug Qvart — Get!“

„Viis dyb Terz og hug Terz — Get!“

Naar Soldaten har lært at udføre Fintehuggene vedborligt, lærer man ham at parere disse Hug, og gjør ham herved opmærksom paa, at han ikke maa søge at afværge Modpartens første eller anden Bevægelse (Finterne) med samme Kraft og Fuldstændighed, som det virkelige derpaa følgende Hug, og at han, som en Følge heraf, vogter sig for at føre sin Haand og Klinge meer til Siderne op eller nedad end nødvendigt, for at dække Armen.

Derpaa forenes Fintehuggene med Paraderne saaledes, at Øvereren først parerer det med ham førte Fintehug, og strax derpaa udfører hvilken som helst passende Efterhug, mod hvilket Soldaten maa dække sig med den dertil hørende Parade, og saaledes omvendt.

§ 60.

At hilse til Hugning.

Naar Mandskabet staaer i Dækstilling, commanderes:

„Giv Aft — Appel!“

Ved Ordet Appel gøres et kort Slag med den høire Fod, som derefter i lige Linie trækkes tilbage til den indvendige Side af den venstre Fods Hæl, og begge Knæene strækkes; til samme Tid udføres et Hug, i hvilket Haanden, der hæves lidet høiere end høire Skulder, dreies i Dvartstilling (fjerde Stilling); Sidegeværet tilligemed Armen strækkes ligefrem, Skarpen af Klingen vender til Venstre, og Spidsen holdes i lige Linie og Høide med Haanden; Begemet holdes lige og stærkt effaceret; ved

„Terz!“

føres Haand og Klinge i sædvanlig Terz = Stilling, Haanden noget til Høire og fremad i Høide med den høire Høfte og Spidsen af Klingen noget dybere end Haanden, Soldaten seer i det Samme til høire Side; ved

„Dvart!“

føres Haand og Klinge i sædvanlig Dvart = Stilling, i samme Retning til Venstre, som nyligen beskrevet til Høire, hvorved der tillige sees til Venstre; herpaa trædes, paa Commandoen:

„Dæk!“

atter rasst fremad i den sædvanlige Dækstilling.

Denne Hilsen anvendes forinden Contrahugningen begynder, og er et almindeligt Høflighedsbeviis, som de Paagjældende under Øvelsen vise saavel de tilstedeværende Foresatte som deres Modstander.

§ 61.

Om Øvelsen i Troups.

Før under den daglige Øvelse at kunne gjentage de Dele af Underviisningen, hvormed hver enkelt Mand er bleven bekendt ved den særskilte Section, samles Mandskabet i Troups, og udfører da paa Lærens Commando Alt saaledes, som det er lært ved den specielle Underviisning. I eet Geled gjentages Underviisningen i Begyndelsesgrundene, og Mandskabet opstilles hertil i halv armløs Afstand. Naar de øvrige Dele af Hugningen skulle øves, stilles Mandskabet paa to Geled imod hinanden. I sidstnævnte Tilfælde inddeles det i eet Geled opstillede Mandskab i Nr. 1 og Nr. 2 (første og anden Linie): herpaa commanderes:

„Første (andet) Geled til Hugning
fem Skridt fremad — Marsch!“

hvorpaa det nævnte Geled marscherer fem middelmaadige Skridt frem, og gjer derpaa „holdt“ og „omkring“ uden videre Commando.

„Ret!“

Begge Geled træde eet Skridt til Høire (Venstre) saaledes, at Mandskabet i hvert Geled kommer til at staae lige for hinanden.

Indrykningen efter Øvelsen skeer paa Commandoen:

„Første (andet) Geled skal rykke ind —
Marsch!“

hvorpaa det staaende Geled gjer et kort Skridt til Venstre (Høire), og saasnart det indrykkede Geled er kommet paa Plads, gjer det uden videre Commando „Holdt og omkring“.

§ 62.

Forberedelsen til Contrahugning.

Naar alt Foregaaende er ovet til Sikkerhed og Færdighed, bør Soldaten forberedes til Contrahugning, ved at lære at anvende alle de Hug og Dækninger, hveri han er underviist, paa den fordeelagtigste Maade og overeensstemmende med de Regler, der ere givne ham ved Underviisningen, hvilket først bør skee i en vis fastsat Orden, og dernæst uden nogen bestemt Orden, for at han saaledes kan vænnes til at udføre de forskjellige Hug og Dækninger efter eget Skjønne og ligesom Leiligheden tilbyder sig. Der begyndes saaledes først med, efter Lærers nærmere Bestemmelse, at lade ham føre eller parere alle de enkelte Hug; dernæst lader man den Parerende føre Efterhuggene, hvorved han ikke alene lærer at benytte Modstanderens Blottelser, men denne tillige vænnes til under Angrebet at iagttage den fornødne Forsigtighed; derpaa lader man den Angribende anvende de dobbelte Hug samt Finterne, og sluttelig foretages Øvelsen med og mod alle Hug.

For at denne nyttige Øvelse kan blive saa hensigtsvarende som muligt, foretages den af tvende Mand saaledes, at den Ene alene maa anvende alle de lærte Hug, medens den Anden alene søger at dække sig mod samme; derpaa lærer den Første alene at dække sig mod alle de Hug, som den Anden søger at anbringe, v. s. fr.

De Parerende stilles helst imod en Væg eller et saadant Sted, der hindrer dem fra at undgaae Hugget ved at retirere, istedetfor at afværge samme med en Parade; det bør noie paasees, at den Angribende nøiagtigt overholder Afstanden (Maalet), og ikke nærmer sig den Parerende ved at avancere.

For at sikre Mandskabet mod Beskadigelse bør det, saavel ved denne Forberedelse, som senere under Contrahugning, stedsse være forsynet med Maske og Brystværn, samt en udstoppet Handske paa den høire Haand.

§ 63.

Contrahugning.

Dette er en ikke forud aftalt Følge af Hug og Dækninger, hvorved man har til Hensigt at forsvare sig selv, og at beskadige sin Modstander.

Herved bør Læreren noie paasee, at alle Angreb og Parader anvendes hensigtsvarende, og at de udføres saameget muligt overeensstemmende med de Regler, som ved hver enkelt Deel ere fastsatte, samt at der ikke hugges vildt og uregleret; at Følkene vænne sig til fermt at parere, og ikke søge at undgaae Huggene ved at trække Armen eller det høire Been tilbage eller og at retirere; at ikke enkelte, men alle de forskjellige ovenfor anførte Bevægelser øves, da denne Øvelse ellers bliver for eensformig; at Stillingerne ere frie og smukke, og at Bevægelserne udføres med Munterhed og Hurtighed, dog uden at udarte til Voldsomhed.

Det bør være en Hovedregel ved al Contrahugning, at man først og fremmest søger at sikre sig selv.

Man maa i Begyndelsen prøve Modpartens Angrebs- og Forsvars-Maade, og derpaa forlede ham til saadanne Bevægelser, hvorved han giver de største Blottelser, for at kunne benytte disse.

Ligesom korte, levende Apeller, lette Tryk og korte Slag paa Meningen ofte ere Midler til at forlede Modparten og bringe ham i Forlegenhed, saaledes bør man

aldrig søge at bevirke dette ved upassende Tilraab, Stoien og vilde Bevægelser.

Udfører Modstanderen en vidtløftig Bevægelse for at anbringe sit Hug, og herved giver Blottelse paa Armen, da afbenyttes denne til at anbringe et Forhug.

Tager Modstanderen en vidtløftig Parade, og herved viser stærk Blottelse, da afbenyttes denne til at anbringe et kort, kraftfuldt Hug, idet man hurtigt gaaer tilbage i Dækstillingen.

Strækker Modstanderen sin Klingspids langt frem, da udføres et kort, kraftfuldt Hug (Battut) paa Gladen af hans Klinge, fra Svagen ned imod Styrken, og den herved forarsagede Blottelse afbenyttes.

Mod den Modstander, der stedsø eller ofte angriber ved at gaae frem, maa man søge at anbringe bestemte Forhug eller Diebliskshug i samme Dieblisk, han sætter Foden frem, for at standse hans Fremtrængen.

Mandskabet bør instrueres om, at der, naar Væilighed gives, ligesaavel bør udføres Hug efter Haand og Arm, som efter den øvrige Deel af Legemet.

Den Tøgtende bør staae fermt under Contrahugning, og ikke bryde den rette Afstand ved urigtigen at nærme eller fjerne sig.

Alle Hug maae føres med muligste Hurtighed; men man maa strax efter Hugget træde i Dækstillingen, eller tage den Parade, som efter Omstændighederne gjøres nødvendig, for at sikke sig for det muligen følgende Efterhug, og desaaarsag holde skarpt Die med Modstanderens Klinge.

Efter alle Parader bør der føres raske Efterhug efter de Steder, hvor disse fordeelagtigen kunne anvendes.

Alle Bevægelser bør saameget som muligt udføres regelrette; vilde og voldsomme Bevægelser medføre stedsø farlige Blottelser.

Niende Afdeling.

Hugning for Trainconstablerne.

A. Forberedelsen til Fods.

§ 64.

Dækningerne.

1) „Giv Agt — dæk!“

Fra den rettede Stilling, med skuldreret Sidegevær, trædes paa Ordet „dæk!“ med venstre Fod omtrent 2 Fod ud til Venstre, og den venstre Haand holdes saaledes frem foran Underlivet, som om Toilerne havde i den. Overkroppen lægges noget forover, og Sidegeværet bringes med Haanden i Terz raskest frem foran og lidet høiere end højre Skulder; Grebet omfattes med den fulde Haand, hvorved Tømmelfingeren maa ligge om Siden og ikke paa Ryggen af Fæstet; Armen er næsten udstrakt, Klingen skraat opad til Venstre, og Spidsen noget fremad saaledes, at Rekrutten under sin Klinge netop kan see hele sin Modstanders Krop.

2) „Fremad til Høire — dæk!“

Paa Commandoordet „dæk!“ dreier Rekrutten sig fra den nyligt beskrevne Stilling lidet i Høfterne til den

forefrevne Side, hvilken Bevægelse følges med Haand og Klinge.

3) For Hesten fremad til Høire — dæk!"

Paa Ordet „dæk" bringes Sidegeværet, med aldeles udstrakt Arm og vel fremstrakt Overkrop, saaledes fremad til Høire, at Skarpen af Klingen vender opad, at Haanden er i Høide med Skulderen, og Klingspidisen skraat nedad til Høire, for saaledes at dække Haand=hestens Hoved.

4) „Fremad til Venstre — dæk!"

Klingspidisen hæves, og Dækstillingen „fremad til Venstre" bliver liig den nyligt under Nr. 2 beskrevne Stilling „fremad til Høire."

5) „For Hesten fremad til Venstre — dæk!"

Sidegeværet bringes i samme Stilling „fremad til Venstre", som under Nr. 3 er beskrevet „fremad til Høire."

6) „Til Høire — dæk!"

7) „Til Venstre — dæk!"

Disse Dækninger udføres efter de samme Regler, som nyligen under Nr. 2 og 4 ere anførte; kun med den Forskjel, at Rekrutten dreier sig noget mere om i Hefterne til den forefrevne Side, og at Overkroppen strækkes vel frem i Dækningen.

8) „Bagud til Høire — dæk!"

Paa Ordet „dæk!" dreies Overkroppen vel om i Hefterne til Høire, og lægges noget over til venstre Side, og Sidegeværet føres fra hvilken som helst af de nyligt beskrevne Dækninger, med Haanden i Terz, ved et raskt Sving horizontalt bagud til høire Side; Klingen bringes i samme Dieblis i Dækningen, ved at forandre Haandens Stilling fra Terz til Qvart, hvorved denne

holdes lidet høiere end høire Skulder; Armen er lidet bøiet, Klingen staaer, med Skarpen opad, skraat tilbage med Spidsen høiere end Hovedet og omtrent over Hestens Kryds.

9) „Bagud til Venstre — dæk!"

Overkroppen dreies vel om til Venstre, og lægges noget over til høire Side; Sidegeværet bringes fra hvilken som helst Dækning, med Haanden i Qvart, ved et raskt Sving horizontalt bagud til venstre Side; Haanden, som i samme Dieblis forandrer sin Stilling fra Qvart til Prime, holdes lige ud til Siden i Høide med Ansigtet; Armen er noget bøiet, Klingen skraat tilbage, med Spidsen nedsænket til omtrent i Høide med Bagpakningen.

Naar Mandskabet under Øvelsen skal skuldre, commanderes:

„Skulder!"

og Skuldringen skeer da ved alle Leiligheder ikke overilet, men med Anstand; Sidegeværet bringes fra det Sted, hvor det haves, i den nærmeste Retning til Skulderen; den venstre Fod slutter til den Høire, og den venstre Haand falder til Baaret.

Bemærkninger.

Ved at øve Dækningerne iagttages Følgende:

I Dækningerne fremad og til Siderne lægges Overkroppen frem imod Modstanderen, og i Særdeleshed bør dette skee saa meget muligt i Dækningerne til Høire, hvorimod Overkroppen i Dækningerne bagud lægges noget fra Modstanderen.

Rekrutten skal bestandig see derhen, hvor han dækker sig. Fødderne, som efter Udrædningen af den venstre

God omdreies saameget, at de komme til at staae parallel= løbende, maae ved Dækningssforandringer ikke forlade denne Stilling, men forblive faste til Jorden.

Naar Dækningerne skee til Siderne, boies det Knæ noget, som befindes til den Side, hvorthen dækkes. Ved Dækningerne bagud er det Modsatte Tilfældet.

§ 65.

Espadonneringen.

Hensigten med denne Øvelse, der stedse bør foretages med Rekruttens eget Sidegevær, saavel som Øvelsen selv, er omhandlet i det Foregaaende under § 54; ikkun tilføies, at Trainconstablerne paa Commandoen:

„Til Espadonnering — Ret!“

vel gjøre Venstre om, saaledes som det i bemeldte § findes omtalt, men beholde skuldet Sidegevær, og at de dernæst, paa Commandoen:

„Der skal espadonneres paa Tælling (uden Tælling) — espadonneer!“

tage den i den foregaaende § beskrevne Dækning til Høire, fra hvilken Stilling det første Hug udføres.

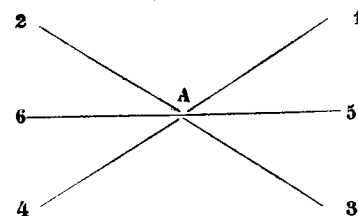
§ 66.

Forberedende Hug.

Ved disse Hug, som altid maae øves med Soldatens eget Sidegevær, erholder denne Øvelselighed og Styrke i Skulderen og Armen, og lærer tillige at føre raske, kraftige og skarpe Hug i alle forskjellige Retninger.

Det er nødvendigt at betegne den nedenstaaende Figur paa en Bæg eller en anden Gjenstand, hvorved Rekrutten paa den letteste Maade faaer et rigtigt Begreb

om de Hug, som skulle udføres, og hvorved Middelpunctet A omtrent maa have Høide af Mandens Hoved.

a. Forberedelses-Huggene, udførte enkelte paa Tælling.

„Giv Agt — dæk!“

Rekrutten tager Dækningen fremad saaledes, som denne er beskrevet under Dækningen.

Herefter commanderes:

„Forberedelses-Huggene skulle øves enkelte paa Tælling — hug!“

Paa Commandoen: „hug!“ føres et kraftigt og skarpt Dvarthug som Nr. 1, saaledes, at det vilde gjennefsjære Modstanderens Ansigt fra venstre Tinding nedad til høire Kind. Hugget udføres saavel her, som ved de følgende enkelte Hug, uden at standse, indtil Haand og Klinge efter fuldendt Hug igjen komme i Dækningen fremad.

„To!“

Idet den høire Haand nærmer sig den venstre Side af Hovedet, hvorved Klingespidsen kommer noget bagud, føres i vedholdende Sving et Terzhug som Nr. 2 saaledes, at det vilde træffe Modstanderens Ansigt fra høire Tinding nedad til venstre Kind.

„Tre!“

Haand og Klinge bringes i den Stilling, de have, noget tilbage til Høire, Haanden i Høide med Høften, og der føres dernæst et Dvarthug ned fra skraat opad som Nr. 3.

„Fire!“

Den høire Haand nærmer sig til henimod den venstre Albue, hvorved Klingspidfen kommer noget bagud, og herefter føres et Terzhug skraat ned fra opad som Nr. 4 saaledes, at det vilde træffe Modstanderens Ansigt i den anførte Retning.

„Fem!“

Der føres et horizontalt Qvarthug som Nr. 5, hvilket paa tværs vilde træffe Modstanderens Ansigt.

„Sex!“

Idet den høire Haand og Klingen paa lignende Maade som ved Nr. 2 nærme sig den venstre Skulder, føres et horizontalt Terzhug som Nr. 6 efter Modstanderens Ansigt.

Læreren maa først, ved langsomt førte Hug, forske Rekrutten rigtigt Begreb om de anførte Hugs Udførelse og Retning; men senere maa det overholdes, at alle Hug udføres med den meest mulige Raskhed og Kraft, og med løst Haandled.

b. *Forberedelses-Huggene, udførte samlede paa Tælling og uden Tælling.*

Naar Rekrutten godt kan føre de nævnte enkelte Hug, lader man ham gjøre disse samlede, først paa Tælling og siden uden Tælling, saaledes, at han, efter hvert udført og aldeles udsvinget Hug, strax indtager den Stilling, hvorfra det paafølgende Hug bliver at føre, og da først, efter det sjette eller sidste Hug, igjen tager Dækning fremad.

„Giv Agt — dæk!“

„Forberedelses-Huggene skulle øves samlede paa Tælling — hug!“

Paa Ordet „hug!“ føres det skraa Qvarthug Nr. 1, hvilket udsvinges, indtil Haand og Klinge komme i Stilling til det følgende skraa Terzhug, nemlig Haanden i Terz, med stærkt bøiet Arm foran den venstre Side af Hovedet, og Klingspidfen, som er rettet halvt bagud, noget høiere end Haanden.

„To!“

Paa Commandoen „To!“ føres det skraa Terzhug Nr. 2, efter hvilket Haand og Klinge komme i Stilling til det følgende Qvarthug opad, Nr. 3, nemlig den høire noget bøiede Arm tilbagetrukket til omtrent i Linie med den høire Skulder, Haanden i halv Qvart og halv Terz i Høide med Høften, og Klingspidfen næsten lige iveiret.

„Tre!“

Der føres et Qvarthug skraat opad som Nr. 3, og efter udført Hug komme Haand og Klinge i Stilling til det paafølgende Terzhug opad, Nr. 4, nemlig Haanden i Terz og omtrent $\frac{1}{2}$ Fod foran den venstre Albue, Klingspidfen halv tilbage og noget høiere end Haanden.

„Fire!“

Nu føres et Terzhug skraat opad som Nr. 4, og efter udsvinget Hug komme Haand og Klinge i Stilling til det følgende horizontale Qvarthug, nemlig i Dækningen fremad til Høire.

„Fem!“

Paa Ordet „Fem!“ føres det horizontale Qvarthug Nr. 5, hvorefter Haand og Klinge komme i Stilling til det paafølgende horizontale Terzhug; Haanden i Terz, nogle Tommer foran den venstre Skulder, Klingspidfen noget bagud, og ligesom Albuen, i Høide med Haanden.

„Ser!“

Nu føres det horizontale Terzhug Nr. 6, og efter udført Hug komme Haand og Klinge i Dækningen fremad.

Saa snart Rekrutten er vel øvet i at føre disse Hug paa Tælling, lader man ham paa Commandoen:

„Forberedelseshuggene skulde øves samlede uden Tælling — hug!“

udføre alle 6 Hug efter hverandre med muligst Raskhed og Kraft, hvorved Haand og Klinge, efter det sidste Hug, igjen komme i Dækningen fremad.

Det maa paasees, at Rekrutten herved ikke fører Huggene overilet og ufuldkomment, men at hvert enkelt Hug bliver udført skarpt og kraftigt, og der bør aldrig tages Hensyn til, om de ved Øvelsen i Troups udføres af Alle paa eengang, fordi dette, i Betragtning af Folkenes forskellige naturlige Anlæg, Kraft og Raskhed, umuligen lader sig forene med Hensigten.

Bemærkninger.

Alle Hug maae skee med Kraft, udføres meest ved Hjælp af Haandlede, være skarpe og naae længst muligt.

At Kroppen under Hugningen bevæges overdrevent, bidrager Intet til at Huggene vinde i Kraft, og maa ikke finde Sted. I Armen ligger Kraften.

Før at hugge skarpt maa Sidegeværet holdes rigtigt i Haanden saaledes, at Skarpen vender derhen, hvor Hugget skal falde. At Hugget gjøres skarpt, kjendes derpaa, at Klingen, idet den gjennemskjærer Luften, forårsager en pibende Lyd. Falder Hugget fladt, er Lyden mere huul.

Den forreste Deel af Klingen maa især virke i Hugget, og ved Hugningen med krumme Klinger er det derfor rigtigst at omfatte Fæstet mere bagtil nærmere ved Knoppen eller Nitnaglen. Hugget bør især være skarpt og kraftigt paa det Sted, hvor det skal træffe, og Grebet maa under Hugget ikke omfattes for fast med Haanden, fordi dette ellers bliver stift og haffende. Før med Hugget at naae længst muligt, maa Armen udstrækkes vel, og Overkroppen følge Hugget.

Naar de i det Foregaaende afhandlede Dele af Underviisningen skulde øves og gjentages i Troups, efterat hver enkelt Rekrut i Forveien behørigen er underviist i samme, da skeer Formeringen dertil paa følgende Maade:

Efterat Sabelen er trukken, commanderes:

„Remmen om Haandlede!“

Den høire Haand sættes igjennem Sabelremmen, og Skhyderen flydes tæt til Haandlede.

Naar et lidet Antal Rekrutter undervises ad Gangen, saa commanderer Læreren:

„Til Brugten af Sabelen til Høire (Venstre) tag Afstand!“

Afstanden bliver taget saaledes, som ved „armsløs“ er bestemt, men maa være saa stor, at Sidemanden ikke kan naaes med Klingen. Hver Mand skulder af sig selv, naar Afstanden høves, og Geledet maa da være rettet.

Hvis det skulde være nødvendigt, commanderes:

„Ret!“

Ved enhver Præsentation, som og naar Antallet af Rekrutterne, der skulde øves paa eengang, er betydeligt, commanderes, efterat der er rangeret paa eet Geled:

„Til Brugen af Sabelen paa 5 Skridts Afstand formeer 2 Geledet — Marsch!“

Naar der er rangeret paa 2 Geledet, commanderet:

„Til Brugen af Sabelen paa 5 Skridts Afstand formeer 4 Geledet — Marsch!“

Denne Formering skeer saaledes:

Fra høire Flei inddeles Roderne i Nr. 1 og 2, og Midten af Afdelingen maa være angivet.

Paa Commandoen „Marsch!“ kaste Alle, som befinde sig til Høire af Midten, Hovederne til Venstre, Nr. 1 i Midten af 1ste Geledet gaaer ligefrem, alle øvrige Nr. 1ter af samme Geledet gaae ligeledes frem, tagende den befalede Afstand til Høire og Venstre, idet de rette sig efter Nr. 1 af Midten.

Naar Nr. 2 af Midten i 1ste Geledet har erholdt den angivne Afstand fra Nr. 1, gaaer han ligeledes frem, alle de øvrige Nr. 2er af 1ste Geledet gaae frem og forholde sig saaledes, som før Nr. 1terne er bestemt. Nu følge Nr. 1terne af 2det Geledet; og derpaa Nr. 2erne af dette Geledet, forholdende sig paa samme Maade.

„Soldat!“

Alt staaer, og de, som under Fremrykningen have havt Hovederne til Venstre (den Deel, som befinder sig til Høire af Midten) see til Høire, og alle 4 Geledet maae være rettede med den befalede Afstand imellem hvert Geled og hver Mand.

Hvis det skulde være nødvendigt, commanderet:

„Ret!“

Naar Øvelsen er endt, commanderet:

„Formeer sluttet — Linie!“

Den venstre Haand fatter Sabelskeden.

„Marsch!“

Alle, som ere til Høire af Midten, kaste Hovederne til Venstre, Midten gaaer ligefrem, alle Nr. 2erne gaae ind i deres Rækker, og Alt slutter under Fremrykningen fra Høire og Venstre til Midten.

„Soldat!“

Alt staaer, og den Deel, som har seet til Venstre, kaster Hovederne til Høire.

Denne Maade at tage Afstand, og igjen at formere sluttet Linie, iagttages ogsaa i det Følgende ved Øvelsen af alle Dækninger, Stød og Hug, naar disse ikke blive udførte mod en Modstander.

§ 67.

Hug, udførte i Forbindelse med Parader.

Til denne Øvelse afbenyttet de reglementerede Huggekaarder.

Da det er saare vigtigt, at Rekrutten ved denne Øvelse ikke selv giver stærk Blottelse under Angrebet, fordi Modstanderen kan benytte en saadan Feil til at anbringe et Forhug, saa maa det paasees, at Armen under Huggene kun bøies saameget, som er nødvendigt for at udføre et kraftigt Hug. Tilbagetrækningen af Armingen til Hugget, ligesom Hugget selv, bør derfor kun skee med et kort og kraftigt Spring, hvilket vil være saameget lettere for Rekrutten, som han, ved de foregaaende Øvelser med sit sværere Sidegevær, maa have erholdt saa megen Styrke i Armen samt Beviethed i Haandleddet, at han med Raskhed kan tumle den lettere Huggeskaarde.

De hurtige og korte Bevægelser med dette Vaaben, saavel til Angreb som til Forsvar, forberede Rekrutten til med forholdsmaessig Behændighed at bruge sit sværere

Sidegevær, og bidrage saaledes væsentligen til hans større Vaabendygtighed.

a. Huggene.

„Fremad til Høire — dæk!“

Stillingen er liig den, som er foreskrevet ved Dækningerne under Nr. 2, hvorved Rekrutten næsten er sikket imod alle lodrette og høie Terzhug; Overkroppen strækkes vel frem imod Modstanderen; det høire Knæ er noget bøiet, og Hovedet holdes lidet forover; den venstre Haand sættes i venstre Side med Albuen bagud, for under Øvelsen at sikre Haand og Arm imod Modstanderens Hug.

„Hug Terz — hug!“

Terzhugget føres efter Modstanderens Ansigt saaledes, at det vilde træffe fra hans høire Tinding skraat ned til hans venstre Kind eller i samme Retning efter Hals og høire Skulder. Hugget udføres uden Udfald derved, at Rekrutten, med lidet bøiet Arm og med løst Haandled, hurtigt bringer Klingespidsen i en Bue lidet nedad og tilbage indtil henimod den venstre Side af Ansigtet, og dernæst i vedholdende Bevægelse, med et kraftigt Sving, lader Hugget falde i den anførte Retning efter Ansigtet, Halsen eller Skulderen. Det maa paasees, at Hugget stedse føres skarpt og kraftigt; at Armen ikke bøies for meget, fordi dette foranlediger farlig Blottelse, og at især den forreste Deel af Klingen virker ved Hugget.

Ved udført Hug er den høire Arm aldeles udstrakt; Arm og Klinge i lige Retning, og alle Hug maae føres saaledes, at de, naar de ikke ere pareerte, virkelig træffe Modstanderen.

I Begyndelsen lader Læreren Rekrutten undertiden blive liggende, saavel i dette som i de følgende Hug, for at forvisse sig om sammes rigtige Retning; men saasnart dette ikke udtrykkelig befales, gaaer Rekrutten strax efter ethvert Hug tilbage i Dækningen.

Læreren bør, fra den første Begyndelse af, selv parere alle Hug rigtigt og godt, fordi Rekrutten da allerede ved Anskuelserne bliver forberedt paa at tage rigtige Parader.

„Hug Dvart — hug!“

Dvart-Hugget føres efter Modstanderens Ansigt fra venstre Tinding skraat nedad til høire Kind, eller i samme Retning efter Hals, Skulder og Bryst. Hugget udføres fra Dækningen af efter samme Regler som Terz-Hugget, kun med den Forskjel, at Klingen under Svingningen hurtigt gaaer over Modstanderens Vaaben, og at den høire Skulder strækkes godt frem under Hugget. Den høire Haand maa holdes lidet høiere end Skulderen saaledes, at Hovedet ved Fæstet er dækket imod a tempo Hug.

Efter Hugget gaaer Rekrutten strax igjen hurtigt over Modstanderens Klinge tilbage i Dækningen.

„Hug dyb Terz — hug!“

Dette Hug føres efter samme Regler som Terzhugget, kun med den Forskjel, at Klingespidsen beskriver en liden Bue først tilbage og dernæst nedad og fremad, hvorved Hugget maa træffe horisontalt eller skraat opad i Modstanderens høire Side eller under Armen. Under Hugget maa den høire Haand holdes tilstrækkeligt høit, for med Fæstet at dække Hovedet.

„Hug dyb Dvart — hug!“

Det dybe Dvart-Hug føres paa samme Maade som Dvart-Hugget; men da det skal føres horisontalt eller

opad efter Ansigtet eller Brystet, maa Haanden dreies noget mere i Hugget saaledes, at Fingrene vende opad. Under Hugget maa Fæstet dække Hovedet.

b. Paraderne.

Alle Parader maae tages med udstrakt Arm, ved et kort Modtryk med Skarpen og Styrken af Klingen nær ved Fæstet.

Parader med Svagen eller Gladen af Klingen ere utilstrækkelige, og blive let huggede igjennem af en kraftig Modstander.

Rekrutten maa vænnes til altid at see fast og uden Blinken efter Modstanderens Klinge, fordi han derved bedst kan bedømme dennes Angreb.

Paraden maa aldrig gjøres større eller længere ud til Siden, end nødvendigt for at afværge Hugget, fordi man ellers giver Blottelse til andre Sider; korte og raske Parader, for største Delen udførte med Haandlede, opfange Hugget til rette Tid, hvorimod man ved vidtloftige Parader let kommer for sildigt.

I Begyndelsen er det hensigtsvarende at lade Rekrutten blive liggende i Paraden, for at overbevise sig om sammes Rigtighed, hvorom han da i Forveien underrettes; men senere tages Klingen efter Paraden strax i Dækningen.

Afstanden imellem de Feggende maa ikke være større, end at de med Klingespidsen gjensidigen kunne naae hinandens Hoved.

„Pareer Terz — pareer!“

Denne Parade ligger i selve Dækningen og sikkrer mod alle lodrette og Terz-Hug, hvorved Haanden, efter Omstændighederne, holdes lidet højere eller dybere, og

Klingen mere skraat eller lodret. Rekrutten maa underrettes om ikke at strække Spidsen ud til højre Side, men hellere holde Samme lidet over til Venstre, for at ikke Modstanderens Hug skal gaae over Klingen.

„Pareer Quart — pareer!“

Ved en raske Bending med Haandlede bringes Skarpen af Klingen over til venstre Side (Quart siden), og den udstrakte højre Arm følger kun saameget over til Venstre, som nødvendigt, for at afværge Modstanderens Hug. Klingespidsen maa herved ikke strækkes ud til Venstre, men tværtimod holdes noget over til Højre, for at man ogsaa kan være dækket, naar Hugget skulde falde mere lodret. Det er en god Hjælp ved Quartparaden at trække den venstre Skulder lidet tilbage.

„Pareer dyb Terz — pareer!“

„Pareer dyb Quart — pareer!“

Disse Parader tages ligesom de før beskrevne Terz- og Quart-Parader, kun med den Afvigelse, at Haanden, med vel fremstrakt Arm, nedsænkes noget mere i Forhold til Modstanderens Hug, at Klingen derved kommer til at staae mere lige i veiret, og at, ved Hug efter Underlivet eller Siderne eller skraat nedenfra opad, Klingespidsen vel endog strækkes lidet ud til Siderne.

„Pareer Quint — pareer!“

Denne Parade anvendes fordeeltigen imod meget dybt førte Terzhug eller imod saadanne Hug, som paa denne Side føres nedenfra skraat opad, og Paraden skeer derved, at Klingen, ved en raske Bending med Haandlede, svinges med Skarpen nedad imod Hugget. Under Paraden er det højre Haandlede noget høiet, Haanden staaer omtrent i Højde med Skulderen, og Spidsen af

Klingen er rettet nedad og skraat fremad, uden at holdes til nogen af Siderne.

Bemærkninger.

Naar ved Øvelsen i Troups den ene Mand skal parere den Andens Hug, commanderes kun Hugget, og Rekrutten tager da, uden videre Commando, den dertil svarende Parade.

Øvelsen i Troups skeer i 2 Gelede imod hinanden, med den behørig Afstand mellem Roderne og Geledeerne. Fremrykningen hertil udføres paa følgende Maade:

Efterat Mandskabet med skuldet Sidegevær er opstillet armløs i eet Geled, commanderes:

„Til Hugning — 1ste (2det) Geled 3 Skridt fremad — Marsch!“

hvorpaa det fremrykkende Geled gjør 3 korte Skridt fremad, og strax derefter „omkring“.

„Ret!“

Begge Gelede rykke eet Skridt over til Høire (Venstre) saaledes, at hver enkelt Mand kommer til at staae ligeoverfor sin Modstander; derefter commanderes:

„Fremad til Høire — dæk!“

paa hvilken Commando begge Gelede sætte den venstre Fod til Siden.

Naar der efter Øvelsen igjen skal indrykkes, commanderes:

„Første (andet) Geled skal rykke ind — Marsch!“

Det staaende Geled træder eet Skridt til Venstre (Høire), og det indrykkende Geled gjør „omkring“, saasnart det er kommet paa sin Plads.

§ 68.

Stød og Hug, udførte fra Dækningerne.

Denne Øvelse bør stedse foretages med Trainconstablernes eget Sidegevær.

Efterat den behørig Afstand er tagen paa den ved Forberedelseshuggene beskrevne Maade, commanderes:

„Sabelen skal bruges paa Tælling!“

Denne Commando gjentages ikke for hvert nyt Stød eller Hug, som foretages.

1) „Giv Agt — dæk!“

Efter denne Commando, og naar ingen anden Dækning særskilt er nævnt, tages, saavel her som i det følgende, Dækningen stedse fremad.

„Stød!“

Haanden vendes fra Dækningen saaledes, at Skarpen af Klingen kommer skraat nedad til Høire; i samme Dieblisk nedfænkes Klingespidsen, indtil den kommer i Linie og Høide med Haand og Skulder; Haanden trækkes under denne Bevægelse tilbage til omtrent $\frac{1}{2}$ Fod fra høire Skulder, hvorved Albuen hæves til i Høide med Skulderen; Knappen (Mitnaglen) paa Hæftet maa, saafremt Hæftets Construction tillader det, ligge midt i Haanden før der at finde Modstand, og Stødet føres dernæst kraftigt ligefrem mod Modstanderens Bryst, idet Armen aldeles udstrækkes, og Overkroppen følger Stødet, for at give det den meest mulige Kraft.

Efter Stødet trækkes Klingen raskest og kort lige tilbage, og Sidegeværet bringes strax igjen i Dækningen fremad.

2) „Fremad til Høire — dæk! — stød!“

Efterat Rekrutten har taget den foreskrevne Dækning, udføres Stødet paa Commandoen: „stød!“ i den angivne

Retning, overeensstemmende med Reglerne for Stødet fremad.

Efter udført Stød bringes Sidegeværet strax igjen i den Dækning, hvorfra Stødet blev fort.

3) „For Hesten fremad til Høire — dæk!
— stod!“

Efterat Rekrutten har taget den foreskrevne Dækning, udføres paa Commandoen: „stod!“ et horizontalt Stød fremad til Høire, under hvilket Skarpen af Klingen vender skraat nedad, og Klingespidsen er i Høide med Haand og Skulder; hernæst bringes Sidegeværet raskt op i Dækningen fremad til Høire.

4) „Fremad til Venstre — dæk! — stod!“

Udføres i den befalede Retning efter samme Regler som Nr. 2.

5) „For Hesten fremad til Venstre — dæk!
— stod!“

Stødet føres i den foreskrevne Retning, paa samme Maade som Nr. 3, hvorefter Dækningen tages fremad til Venstre.

6) „Til Høire — dæk!“

Rekrutten tager Dækningen til Høire.

„Stod!“

Hæftet bringes, med Haanden i Qvart, fra Dækningen til omtrent midt foran Brystet, hvorved Ryggen af Grebet vender indad imod Brystet; Armen er stærkt bøiet og slutter til Kroppen; Klingen holdes ligend til høire Side og Spidsen i Høide med Haanden; i samme Dieblis føres Stødet horizontalt og kraftigt ligend til Siden, hvorved Armen aldeles udstrækkes, og Haanden, forblivende i Qvart, kommer i Høide med Skulderen.

Efter udført Stød tages strax igjen Dækningen til Høire.

7) „Til Venstre — dæk!“

Rekrutten tager Dækningen til Venstre.

„Stod!“

Hæftet bringes fra Dækningen med stærkt bøiet Arm til i Høide med og omtrent $\frac{1}{2}$ Fod fra det høire Dre; Klingen, med Skarpen skraat nedad til Høire, ligend til venstre Side; Spidsen i Høide med Haanden; Stødet føres dernæst horizontalt ligend til venstre Side, hvorved Armen aldeles udstrækkes, og Haanden kommer i Høide med Skulderen.

Efter fuldført Stød bringes Sidegeværet strax igjen i Dækningen til Venstre. Herefter commanderes:

„Skulder!“

8) „Giv Agt — dæk!“

„Til Høire paa — Cavallerie!“

Paa Commandoen „Cavallerie!“ tages Dækningen fremad til Høire.

„Hug!“

Et horizontalt Qvarthug føres bagfra fremad, hvilket, i Overeensstemmelse med de for Forberedelsesbuddene givne Regler, ender i Stillingen til det paafølgende horizontale Terzhug.

„To!“

Nu gøres et horizontalt Terzhug forfra og vel tilbage, hvorefter Klingen i vedholdende Sving igjen bringes over Hovedet i Dækningen fremad til Høire.

9) „Til Venstre paa — Cavallerie!“

Efterat Sidegeværet paa Commandoen „Cavallerie!“ er bragt i Dækningen fremad til Venstre, føres paa Ordet:

„Hug!“

et høit Qvarthug skraat nedad og vel ud til Venstre saaledes, at Hugget vilde kunne træffe Modstanderens Ansigt,

hvorefter Klingen, med samme Sving, igjen kommer i Dækningen fremad til Venstre.

10) „Til Høire og Venstre paa — Cavallerie!“

Paa Commandoen „Cavallerie!“ tages Dækningen fremad til Høire.

„Hug!“

Det under Nr. 8 omtalte Dvarthug føres saaledes, at Armen og Klingen, efter udført og aldeles udsvinget Hug, ere i Dækningen fremad til Venstre.

„To!“

Paa Commandoen „To!“ føres et Dvarthug som Nr. 9 vel ud til venstre Side, hvilket ender i Stillingen til det paafølgende horizontale Terzhug; Hovedet dreies strax derefter til Høire, men her, som i alle lignende Tilfælde, ikke førend man efter aldeles udført Hug tager Stillingen til det paafølgende Hug.

„Tre!“

Herefter føres et horizontalt Terzhug til høire Side, der ender i Dækningen fremad til Venstre, og paa Commandoen:

„To!“

gjøres det nyligt beskrevne Dvarthug til Venstre, o. s. fr., indtil der commanderes:

„Skulder!“

11) „Bagud til Høire — dæk!“

Sidegeværet føres fra Skulderen raakt om i Dækningen bagud til Høire.

„Hug!“

Idet Klingspidsen raakt føres over Hovedet, og Haanden nærmer sig den venstre Skulder, føres fra denne Stilling et kraftigt, horizontalt Terzhug til Siden og vel tilbage, hvornæst Sidegeværet atter bringes i Dækningen bagud til Høire. Dette Hug kan, efter Omstændighederne,

være rettet enten efter Modstanderen selv, eller efter hans Hests Hoved.

„Stød!“

Haanden og Sidegeværet føres fra Dækningen med stærkt boiet Arm frem indtil omtrent foran Midten af Brystet; Skarpen staaer skraat opad; Armen slutter til Kroppen, og Spidsen er i Høide med Haanden.

Fra denne Stilling føres et horizontalt Stød bagud, noget til Høire og i lige Høide med høire Skulder, hvorved Haanden holdes i Dvart, og hvorefter strax igjen tages Dækningen.

„Skulder!“

„Giv Aft — dæk!“

12) „Til Venstre paa — Infanterie!“

Overkroppen omdreies vel i Hosterne i Dækningen fremad til Venstre, og Sidegeværet bringes med boiet Arm over til venstre Side; Haanden, som derefter holdes i Terz, med næsten udstrakt Arm, kommer i Høide med den nederste Deel af Brystet, og Klingspidsen, der er rettet noget til Venstre, omtrent i Høide med Hovedet.

„Hug!“

Idet Arm, Haand og Klinge løstes iveiret, gjøres et Dvarthug fraoven skraat nedad, halvt fremad og halvt til Venstre. Efter udført Hug bringes Haanden i en Bue og med stærkt boiet Arm op i Terz til omtrent $\frac{1}{2}$ Fod fra høire Side af Ansigtet saaledes, at Klingspidsen, med Skarpen lidet opad til Høire, viser skraat nedad og fremad til Venstre imod Infanteristens Bryst.

„Stød!“

Med kort Tilbagetrækning af den høire Haand og Arm, føres et kraftfuldt Stød i den nyligt anførte

Retning, hvorefter atter tages Dækningen „fremad til Venstre paa Infanterie“.

„Skulder!“

„Sabelen skal bruges uden Tælling!“

Denne Commando gjentages ikke for hvert nyt Stød eller Hug. De sammensatte Stød og Hug Nr. 8, 10, 11 og 12 udføres uden Tælling. Skal ved Præsentationer Brugen af Sabelen ikke vises paa Tælling, saa præsenteres samtlige enkelte Stød og Hug Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 og 9 i deres Folgeorden, tilligemed de øvrige uden Tælling.

- 1) „Giv Agt! — dæk! — stød!“
 - 2) „Fremad til Høire — dæk! — stød!“
 - 3) „For Hesten fremad til Høire — dæk! — stød!“
 - 4) „Fremad til Venstre — dæk! — stød!“
 - 5) „For Hesten fremad til Venstre — dæk! — stød!“
 - 6) „Til Høire — dæk! — stød!“
 - 7) „Til Venstre — dæk! — stød!“
- „Skulder!“
- 8) „Giv Agt — dæk! til Høire paa Cavallerie! — hug!“
 - 9) „Til Venstre paa Cavallerie! — hug!“
 - 10) „Til Høire og Venstre paa Cavallerie! — hug!“

„Skulder!“

- 11) „Bagud til Høire — dæk! — hug!“

„Skulder!“

- 12) „Giv Agt — dæk! Til Venstre paa Infanterie! — hug!“

„Skulder!“

Bemærkninger.

I Henseende til den specielle Udførelse af Huggene, følges aldeles de under „Forberedende Hug“ givne almindelige Regler.

For at Stødet kan føres med Sikkerhed og gjøre den fornødne Virkning, maa det skee med Kraft og Raskhed saaledes, at Klingespidsen, uden Sidebevægelse og uden at vakle, føres til Maalet.

Efter hvert udført Stød trækkes Klingen raskt og kort lige tilbage, forinden den igjen bringes i Dækningen.

For med Hug og Stød at naae længst muligt, maa, foruden at Armen udstrækkes vel, Overkroppen følge Hugget og Stødet. I Dækningen bagud til Høire maa derfor, naar Hug eller Stød anbringes, Overkroppen bringes over paa det høire Been, men bringes derpaa strax igjen i den oprindelige Stilling.

For at Rekrutten kan faae et tydeligt Begreb om, hvor de forskjellige Hug skulle anbringes, samt for at vænne ham til bestandigt at hugge efter en bestemt Gjenstand, maae alle Hug og Stød saavidt muligt rettes efter de enten foran, til Siderne eller bagud staaende Rekrutter.

Naar de sammensatte Hug øves uden Tælling, saa maa i hver ny Stilling gøres et lidet Ophold, for tydeligen at markere denne.

Naar der hugges uden Tælling, kan hvert enkelt Hug eller Stød ikke gøres af Alle paa eengang, saaledes som det paa Tælling er Tilfældet; at ville overholde dette er urigtigt, thi Rekrutten vil da, istedetfor at see derhen, hvorhen han dækker, hugger eller stoder, hvilket er af største Bigtighed, see efter Flois eller Side-Manden, og,

fordi en uvæsentlig Ting gøres til Hovedsag, oversee og forfemme det Væsentlige.

Da Brugen af Sabelen kun øves til Fods, for desbedre at kunne øve og udføre Alt til Hest, maa ved Underviisningen tages Hensyn herpaa. Rekrutten indtager derfor en Stilling, som har den mest Eghed med den, han har til Hest; han maa bestandigt herved tænke sig at være til Hest, for at intet Hug skal tage en Retning, som, naar han virkelig var det, formedelst Hesten ikke vilde lade sig gjøre.

B. Til Hest.

§ 69.

Først naar Rekrutten tilfods godt kan udføre de under § 68 anførte Hug og Stød, øves han deri til Hest; Begyndelsen hertil skeer paa Træhesten; her kan Læreren bedst vise og rette.

De for Dvælsen til Fods fastsatte Regler ere for størstedelen ogsaa gjældende til Hest. Foruden disse anbeføres endnu Efterstaaende, samt Sabelens Udtrækning og Indstikning.

„Giv Agt — Sabel!“

Rekrutten seer nedad til Venstre, saa at Sabelhæftet kan sees; Overkroppen dreies noget til Venstre, og den høire Haand griber over Armen om Hæftet.

„Ud!“

Sabelen trækkes raskt ud af Skeden, hvorved Armen næsten udstrækkes, og Spidsen af Klingen kommer til at vise lige iveiret. Uden at gjøre noget Ophold i denne Stilling, bringes Sidegeværet, ikke overilet, men roligt og med Ansigt, med Hæftet til den høire Høfte saaledes,

at Knappen af samme kommer til at hvile paa Laaret; de forreste Fingre og Tommelfingeren omfatte Hæftet, de første for og den sidste bag; Klingen maa staa lige op og ned, Skarpen vende frem, og Ryggen hvile til Skulderfømmen.

„Sabel — ind!“

Sidegeværet bringes i den Stilling, det har paa Skulderen, lige iveiret, hvorved Armen udstrækkes. Idet Haand og Sidegevær kort dreies til Venstre saaledes, at Spidsen af Klingen kommer til at vende imod Nabningen af Sabelskeden, vendes Overkroppen og Hovedet saameget til Venstre, at Skeden kan sees. Uden at Sidegeværet i denne Stilling gjør noget Ophold, sættes det, dog uden Stød, i Skeden. Hoved og Overkrop holdes igjen lige, eller det første til den Side, hvorhen rettes, og den høire Haand sættes til den høire Høfte.

Hesten maa ved Brugen af Sabelen staa aldeles rolig, og Rekrutten maa derfor vel vogte sig for at bibringe den Hug, Slag eller Stød; han maa beholde et roligt Sæde; den venstre Haand maa bestandig beholde den rigtige Stilling og ikke under Brugen af Baabenet bevæge sig op og ned, frem eller tilbage; Schenklernerne maae ufravigeligen blive i den rette Stilling; Overkroppen maa derfor, naar den skal vendes til een af Siderne, omdreies i Høfterne. I den Veile, til hvilken Overkroppen i Dækstillingen eller ved at udføre Hug og Stød bringes, trædes fast. Skeer Dækningen ligefrem, da trædes fast i begge Bøller, og naar Hug eller Stød føres, da løfter Rekrutten sig, dog uden at tabe Sluttet, noget i Sædet.

I Exerceerkslen skal Rekrutten, saavidt muligt, øves i Alt, hvad heri er indeholdt.

Naar Omstændighederne eller en længere Tjenestetid tillade det, da ansees det for gavnligt, at Trainconstablerne ved Batterierne og Staldetaterne, efter at de have opnaaet tilbørlig Færdighed i de heri fastsatte Øvelser, saavidt muligt undervises i følgende i „Instructionen for Cavallerie-Exerceerskolerne“ anførte Dele, nemlig:

- 1) Pag. 160. De under c. anførte Efterhug.
- 2) „ 172. Anvendelsen af Hug og Stød i Forbindelse med Parader i de forskjellige Dækninger.
- 3) „ 178. De under Sabelen imod Landsen anførte Parader.
- 4) „ 181. De under Sabelen imod Bajonetten anførte Parader.

Tiende Afdeling.

Om Bajonetsegtning imod Infanterie.

§ 70.

Stilling, Bendinger og Gangmaader.

a. Stilling.

Efterat der er skuldret, eller fra Stillingen med „Geværet i Hvil“, commanderes:

„Fæld — Gevær!“

hvilket udføres saaledes som Exerceerreglementet af 23. Juli 1846 foreskriver; og dernæst:

„Imod Infanterie — dæk!“

Den høire Haand omfatter Kolbehalsen med Armen naturlig strakt, og Haandledet støttes mod den indvendige Deel af det høire Laar. Den venstre Haand omfatter Geværet tæt nedenfor den øverste Remboile eller 1 til $1\frac{1}{2}$ Fod fra Munden; den venstre Arm holdes frit foran Kroppen, med Albuen indad, hvorved maa bemærkes, at den venstre Haand aldrig tør holdes høiere

end Albuen, men vel noget dybere; Fingerspidserne vendes opad og Haandlede er boiet. Den høire Fod sættes noget længere tilbage end ved Geværøvelningen, begge Knæene ere noget boiede, og Kroppens Tyngde hviler omtrent ligemeget paa begge Fødder; Overkroppen og Hovedet holdes lige opreist, og den høire Skulder trækkes vel tilbage. Bajonetten kommer omtrent i Høide med og foran den venstre Skulder, og Løbet af Geværet vender noget til Venstre.

b. Vendinger.

Disse ere:

- „Høire — om!“
- „Venstre — om!“
- „Halvt høire — om!“
- „Halvt venstre — om!“

Ved alle Fjerdedeel eller Ottendedeel Vendinger dreier Soldaten sig paa den høire Hæl, hvorved Knæet bøies utvungent, medens den venstre Fod løstes lidet fra Jorden. Overkroppen og Geværet forblive vel rettede, uden at forandre Stilling.

c. Gangmaader.

1) Marschen.

Denne udføres paa tvende forskjellige Maader.

Saalænge man endnu er saa langt fra sin Modstander, at man ikke er udsat for hans Raabens Virkning, marscheres paa Commandoen:

- „Fremad — Marsch!“
- „Baglænds — Marsch!“

ligesom ved Exerceringen, hvorved Overkroppen og Geværet forblive vel rettede.

Naar Marschen skal ophøre, commanderer:

„Holdt!“

hvorefter Soldaten bliver staaende i den før beskrevne Dækstilling. Saa snart Dvælsen skal endes, eller Mandskabet hviler, commanderer:

„Geværet i — Hvii!“

og dernæst:

„Ved — Foden!“

Er Soldaten derimod udsat for sin Modstanders Raabens virkning, og han vil nærme sig eller trække sig tilbage uden at give Blottelse, da stæer Gangmaaden saaledes:

„Et Skridt fremad! — Et!“

Den venstre Fod sættes et godt Skridt lige fremad, uden dog at løstes synderligt fra Jorden, og den høire Fod følger efter i den foreskrevne Afstand.

Her er det endnu mere nødvendigt at forblive vel rettet i Dækstillingen, for og under Bevægelsen at kunne afværge Fjendens Angreb.

„Et Skridt tilbage! — Et!“

Den samme Bevægelse stæer tilbage, uden dog at Fronten forandres. Den høire Fod sættes eet Skridt lige tilbage, og den Venstre følger raskest med en Appel (et kort Trit) i den foreskrevne Stilling.

Naar der skal gøres flere Skridt, maae disses Antal bestemmes, f. Ex.:

„To (tre) Skridt fremad! (tilbage!) — Et!“

Skridtene udføres raskest efter hverandre paa den i det Foregaaende anførte Maade, hvorved iagttages, at Benene, efter hvert enkelt Skridt, stedsse have den ved Dækstillingen bestemte Afstand.

2) Springene.

Springene frem og tilbage anvendes, naar man hurtigt vil nærme sig eller bortffjerne sig fra sin Modstander.

Det bør noie paasees ved alle Spring, at de udføres let og raakt, og at Geværet stedse er vel rettet i den foreskrevne Stilling, fordi Soldaten efter ethvert Spring maa være rede til Angreb og Forsvar.

„Spring fremad! — Get!“

Springet udføres raakt og let med begge Fødder paa eengang saaledes, at Soldaten herved kommer 2 til 3 Skridt frem. Under Springet bør den bageste Fod nærme sig den forreste.

„Spring tilbage! — Get!“

Udføres efter de samme Regler som det Foregaaende, kun at ved dette Spring den forreste Fod maa nærme sig den bageste.

Ved alle Skridt og Spring bøies Knæene utvungent, og saameget som nødvendigt for at udføre Bevægelsen.

§ 71.

Stød paa Stedet og med Udfald.

a. Stød paa Stedet.

„Stød Terz! (udvendigt Stød) — Get!“

Geværet stødes ved Hjælp af begge Arme, men især med den høire Arm, kraftigt ligesom imod Modstanderens Bryst saaledes, at det under Stødet er næsten i horizontal Retning. Den venstre Arm strækkes aldeles, og Geværet glider saa meget frem igjennem den venstre Haand, at denne omtrent kommer til at berøre den nederste Mottrik. Den høire Arm er under Stødet stærkt bøiet,

og Kolben kommer til at ligge inellem den høire Underarm og Kroppen

Efterat Geværet saaledes er stød frem med Kraft og Raakthed, bringes det strax igjen i Dækstillingen, ved at strække den høire Haand raakt ned til Laaret og derved igjen at lade Geværet glide tilbage igjennem den venstre Haand.

Før at forviise sig om, at Stødet er udført rigtigt, vil det, saavel ved dette som de følgende Stød, i Begyndelsen være nødvendigt, undertiden at lade Soldaten blive liggende i Stødet, hvorom han, ved Commando-Ordet „bliv liggende i Stødet“, forud aventeres, og hvorefter han da, paa Commandoen „dæk“, igjen tager Dækstillingen.

Overkroppen og Benene forandre ikke deres Stilling.

Før at vænne Soldaten til rigtigt Diemaal, og til med Sikkerhed at føre Bajonetten til det Sted, som skal træffes, maa Læreren under Sectionen staae foran ham i Dækstillingen, og i Ferstningen lade Soldaten med langsomme Stød bringe Bajonetspidsen indtil paa nogle Tommers Afstand imod hans Lægene.

Førinden Quartstødet læres, maa Soldaten først lære at degagere.

Før at øve ham heri, lader man ham lægge sin Bajonet tæt an til Modstanderens.

Paa Commandoen:

„Degageer — Get!“

løftes Kolben saameget lige op som nødvendigt, for at bringe Bajonetten kort og raakt under Modstanderens Bajonet, under hvilken Bevægelse Geværet dreies saaledes, at Bajonetten vender opad; efter fuldendt Degage-

ment strækkes Armen ned til Laaret, og Bajonetten bringes i den behørigte Høide.

„To!“

Den samme Bevægelse fra Vart= til Terz=Siden; under Degagementet dreies Geværet igjen saaledes, at Bajonetten vender skraat opad til Venstre, o. s. fr., indtil der commanderes:

„Dæk!“

hvorpaa Bajonetten atter føres over til Venstre i Linie med den venstre Skulder.

Det bemærkes, at alle Degagements bør alene udføres ved Hjælp af den høire Haand, og at den Venstre herved maa forblive fast i sin Stilling.

„Stød Vart! (indvendigt Stød) — Get!“

Dette føres paa samme Maade som det fornævnte Stød, kun med den Forskjel, at man, ved at løfte den høire Arm, bringer (degagerer) Bajonetten, saa kort som muligt, under Modstanderens Gevær, under hvilken Bevægelse Geværet dreies saaledes, at Bajonetten vender opad, og at Stødet hernæst udføres imod Modstanderens venstre Side eller Bryst, hvorved Kolbens flade Side kommer til at ligge under Armen, som slutter til Kroppen.

Naar man efter Stødet gaaer tilbage i Dækstillingen, da skeer det ad den korteste Vej og uden at degagere. Modstanderen, hvis Bajonet herved bliver ført med opad og noget til Venstre, degagerer for at komme tilbage i Dækstillingen.

„Stød dybt — Get!“

Bajonetspidsen nedsænkes imod Modstanderens Underliv, uden at Armene herved maa trækkes tilbage, og Stødet føres derpaa ligeud under hans venstre Haand,

hvorved den høire Arm slutter til Kroppen, og Kolben kommer til at ligge til Underarmen.

b. Stød med Udfald.

Ved Bajonetfegtningen antages Afstanden imellem de Fegtende at være saa stor, at disse med et sædvanligt Udfald kunne naae hinanden med Bajonetspidsen.

Naar de før nævnte Stød skulle skee med Udfald, sættes den venstre Fod et lidet Skridt lige ud, uden at hæves for meget, det høire Kne strækkes aldeles, og Stødet føres paa samme Tid saaledes, som før er omtalt.

Det er nødvendigt, at den høire Fod stedse forbliver urokket paa sin Plads; at Udfaldet ikke gjøres længere, end at det venstre Kne staaer lige over Fodbristen, og at Soldaten strax efter Udfaldet, med muligste Hasthed, reiser sig op i Dækstillingen, hvorved det høire Kne bøies noget; man lader ham derfor ogsaa her i Forstningen undertiden blive liggende i Udfaldet, for at overtøye sig om, at dette er udført rigtigt, hvorefter han da paa Commandoen „dæk!“ strax igjen reiser sig op.

Udfaldene skee paa Commandoen:

„Fald ud Terz! — Get!“

„Fald ud Vart! — Get!“

„Fald ud dybt! — Get!“

hvorved bør paasees, at Stødene stedse føres kraftigen efter Modstanderens Krop.

Naar Soldaten øves i Udfald, da maa Læreren i Begyndelsen stille sig foran ham i Dækstillingen i en saadan Afstand, at Soldaten ved Udfaldet naaer ham i nogle Tommers Afstand, for derved at forviise sig om, at Udfaldet er skeet i den rigtige Retning; senere maa Læreren nærme sig i den almindelige Afstand og

anvende Paraderne, for ved samme at overbevise sig om, at Soldaten i Udfaldet har Geværet i sin Magt.

§ 72.

Udfald med Skridt fremad og med Skridt tilbage samt Stødsfald.

a. Udfald med Skridt fremad og med Skridt tilbage.

Gerend Udfaldet skeer, maa Bevægelsen fremad eller tilbage være fuldkomment udført, hvilket bedst opnaaes ved i Begyndelsen at detaillere de efterstaaende Commando=ord, f. Ex.:

„Skridt (to Skridt) fremad! (tilbage) — Get!“

„Fald ud Terz! — Get! o. s. v.“

og dernæst commanderes:

„Skridt fremad og fald ud Terz! — Get!“

„Skridt fremad og fald ud Vart! — Get!“

„Skridt fremad og fald ud dybt! — Get!“

„Skridt tilbage og fald ud Terz! — Get!“

„Skridt tilbage og fald ud Vart! — Get!“

„Skridt tilbage og fald ud dybt! — Get!“

Fremrykningen og Tilbagetrækningen med flere Skridt skeer paa samme Maade, og man nævner da kun Skridtenes Antal, f. Ex.:

„To Skridt fremad (tilbage) og fald ud Terz!“

(Vart, dybt) Get!“

b. Stødsfald.

Stødsfaldene ere i Særdeleshed anvendelige ved Angreb med sluttede Mæsser, for under en vedvarende Fremrykning at trænge Fjenden tilbage, eller bryde dennes Linie.

„Stødsfald fremad med Terz (Vart, dybt) Udfald Marsch!“

Paa Commandoen „Marsch!“ gjøres et almindeligt Udfald; men istedetfor efter samme at gaae i Dæstillingen ved at trække den venstre Fod tilbage, trækkes den høire Fod saa meget efter, at Benene herved erholde den fastsatte Afstand; umiddelbart derpaa gjøres et lignende Udfald, o. s. fr., indtil der commanderes:

„Holdt!“

eller, hvis Øvelsen skal ophøre:

„Geværet i — Hvil!“ o. s. v.

Vil man, til end større Øvelse for Mandskabet, skiftevis lade udføre alle tre Stød, da commanderes:

„Stødsfald fremad med Terz, Vart og dybt Udfald — Marsch!“

da udføres først et Terz=Udfald, strax derpaa et Vart=Udfald og sluttelig et dybt Udfald efter de foranstørte Regler, o. s. fr.

§ 73.

Enkelte og sammensatte Parader og Stød.

Denne § indeholder de væsentligste Hjælpe midler, som Soldaten har at benytte sig af til Forsvar imod og Angreb paa Modstanderen, hvorved dog ber forudsættes, at han fuldkommen godt kjender det i det Foregaaende Omhandlede.

a. Enkelte Parader.

Alle Bajonettstød pareres med den øvre Deel af Geværet, eller opfanges med Bajonethalsen.

„Pareer Terz! (udvendig Parade) — Get!“

Terz Paraden skeer derved, at man, ved Hjælp af den venstre Arm, med et kort, hurtigt og kraftfuldt

Tryk imod Svagen af Modstanderens Gevær, afbøder hans Stød til den udvendige Side. Det høire Haandled forbliver hvilende mod det høire Laar, hvorved Paraden erholder mere Styrke. Efter alle Parader tages Geværret strax igjen tilbage i Dækstillingen; dog er det i Begyndelsen rigtigt, undertiden at lade Soldaten blive liggende i Paraden, hvorom han da i Forveien averteres, og hvorefter han paa Commandoen „dæk!“ igjen tager den befalede Dækstilling.

Læreren bør, før end han støder med al Kraft, ved langsomt førte Stød vænne Soldaten til at parere sikkert og godt.

Med Terz-Paraden afværges alle Stød, som skee over den venstre Haand (efter den øvre Deel af Legemet), paa den udvendige Side.

„Pareer Vart! (indvendig Parade) — Et!“

Idet Soldaten bringer Kroppen noget over i det høire Knæ, trækkes Geværret lidet tilbage med begge Arme, uden at den venstre Arm herved maa bøies mere end i Dækstillingen, og Modstanderens Stød afværges dernæst med Bajonethalsen ved et kort og kraftfuldt Tryk fremad til Venstre og lidet nedad.

Paraden ender med den høire Arm noget bøiet, den venstre Arm udstrakt med Albuen godt indad, og Geværret i et næsten horisontalt Leie.

Med Vart-Paraden afværges alle Stød, som føres imod den øvre Deel af Legemet, paa den indvendige Side.

Føres de nævnte Stød fra Høiden af eller mere fraoven nedad, saa strækkes Kolben noget frem ved Hjælp af den høire Haand, hvorved Geværret kommer i en mere lodret Stilling, og, ligesom Vartstødet, afværges eller

opfanges ogsaa Terzstødet her fordeelagtigen med Bajonethalsen, ved under Paraden at dreie Geværret saaledes, at Bajonetten vender til Venstre. Ved begge Parader afværges Modstanderens Stød skraat opad og til Siden.

„Pareer dybt! — Et!“

Paraden udføres ved at svinge Kolben noget op i Høide med den nederste Deel af Brystet, og Modstanderens Stød afværges ved et kort Tryk med Bajonethalsen nedad og noget til Høire. Under Paraden er den høire Arm stærkt bøiet, og den venstre Arm er udstrakt, Bajonetten ligger en Deel dybere end Haanden og saaledes, at den vender skraat opad til Venstre.

b. Efterstødene.

Det er ikke tilstrækkeligt, at afværge eller parere Modstanderens Stød; paa Paraderne bør der stedse følge Efterstød eller Angreb, og jo raske disse føres, desto sikrere vil man opnaae sin Hensigt at overvinde Modstanderen. Man bør derfor, naar Soldaten veed at anvende Paraderne med Sikkerhed, øve ham i saavel at føre som at parere Efterstødene, hvilke under Lektionen stedse bør skee med Udfald. Det maa herved især paa-sees, at Udfaldet ikke føres ufuldkomment, for at han desto raske kan reise sig op i Dækstillingen, hvisnaarsag under Lektionen Efterstødet af Læreren i Forstningen kun maa skee langsomt, og endog efterat den venstre Fod er kommen tilbage i Dækstillingen.

Som Hovedregel bemærkes, at Geværret efter alle Udfald føres paa den nærmeste Bei og uden at degagere lige tilbage i Dækstillingen, eller og, at der med samme strax efter Udfaldet tages den for Efterstødet nødvendige Parade. Ved at gaae tilbage i Dækstillingen, strækkes

den højre Haand raskest nedad til Vaaret, og Geværet bør ingeniunde trækkes tilbage i horizontal Retning.

„Fald ud Terz og parcer Terz! — Get!“

„Fald ud Quart og parcer Quart! — Get!“

„Fald ud Terz og parcer Quart! — Get!“

„Fald ud Terz og parcer dybt! — Get!“

„Fald ud Quart og parcer dybt! — Get!“

„Fald ud dybt og parcer Terz! — Get!“

Det er hensigtsret først at øve disse Bevægelser paa Tælling; der commanderet:

„Fald ud Terz og parcer Terz! paa Tælling
— Get!“

Nr. 1 gjør Udfaldet, Nr. 2 parerer, og begge forblive i disse Stillinger indtil der commanderet:

„To!“

hvorpaa Nr. 2 fører Efterstødet, og Nr. 1 reiser sig op fra Udfaldet og parerer samme.

„Dæk!“

Begge indtage igjen Dækstillingen. Paa samme Maade forholdes med de øvrige anførte Bevægelser, og naar disse saaledes ere vel indøvede, da udføres de uden Tælling.

c. Sammensatte Stød og Parader.

Hertil henhøre Finterne eller Skinangrebene samt Forholdet imod disse.

Finternes Hensigt er at forlede Modstanderen til at give Blottelser; de udføres ved at støde Geværet kort og raskest omtrent $\frac{1}{2}$ Rod frem og igjen tilbage igjennem den venstre Haand, uden dog med Finten at falde ud, eller selv at blotte sig for meget.

„Viis Terz — Get!“

„Viis Quart — Get!“

„Viis dybt — Get!“

Naar Soldaten med Færdighed kan udføre Finterne, da øves han i, ved et raskest Udfald, at afbenytte de Blottelser, disse forskaffe ham, saaledes, at han, efterat have vrist Finten frem, hurtigst muligt udfører sit Angreb, uden først at gaae tilbage i Dækstillingen.

„Viis Terz og fald ud Quart! — Get!“

„Viis Quart og fald ud Terz! — Get!“

„Viis Terz og fald ud dybt! — Get!“

„Viis dybt og fald ud Terz! — Get!“

Naar Modstanderen udfører korte og snævre Finter, er det især nødvendigt at ligge fast i Dækstillingen, steds at beholde den venstre Haand som Støttepunkt godt foran Brystet, kun at følge Finten med en halv Parade, og ikke lade sig forlede til vidtledige Parader eller Bevægelser.

§ 74.

Om Slagene (Batterne).

Man slaaer (batterer) Modstanderens Gevær, for at bringe hans Bajonet afveien, og for derefter med mere Sikkerhed at kunne anbringe sit Stød.

Slagene udføres med den nedre Deel af Bajonetten eller Bajonethalsen, ved et kort kraftfuldt Tryk fra Svagen nedad imod Styrken af Modstanderens Vaaben.

Naar Modstanderen strækker Geværet langt frem, ere Slagene især anvendelige, da man her med nogenlunde Sikkerhed kan vente, at man ved samme kan bringe Modstanderens Gevær saameget til Siden, at et raskest derpaa kort Udfald sjelden vil forfælle sin Hensigt.

Ved Terz=Slaget er det fordeelagtigt at dreie Geværet, fordi man med Bajonethalsen bedre kan nedslaae Modstanderens Baaben.

„Slaa Terz og fald ud Terz — Get!“

Det høire Haandled ligger fast til det høire Laar, og Slaget udføres ved Hjælp af den venstre Arm, som, uden at hæves, strækkes kort og kraftfuldt frem og nedad til høire Side. Modstanderens Baaben bliver saaledes bragt nedad i foranførte Retning, og umiddelbart herpaa sker Udfaldet.

Terz=Slaget anvendes fordeelagtigt, saavel i Enkeltkamp imod en Modstander, der strækker sit Gevær langt frem, som og, under Angrebet paa en sluttet Troup, imod de Bajonetter, der ved Indbrydningen vise mod Terz=Siden.

„Slaa Dvart og fald ud Dvart — Get!“

Dette Slag er kun at anvende i sluttede Angreb imod de Bajonetter, som ved Indbrydningen vise mod Dvart=Siden.

Naar denne Battut skal øves, maa Læreren derfor først lade Soldaten lægge sin Bajonet an paa Dvart=Siden af Modstanderens Baaben, og Slaget udføres dernæst til venstre Side og nedad, overensstemmende med de for Terz=Slaget givne Regler.

„Slaa opad og stod — Get!“

Afbenyttes naar Modstanderen holder sin Bajonetspids meget høit, og vil derfor ofte kunne finde Anvendelse imod andet Geled, naar man er trængt ind imellem første Geleds Bajonetter.

For at øve Soldaten heri, lader Læreren ham med eet Skridt fremad rykke saa nær ind paa Modstanderen, at han, ved at dreie Geværet med sin Bajonethals, kan

fatte dennes Baaben tæt under Munden, som hernæst ved Hjælp af begge Arme kastes raskest opad.

Dette Slag bør øves saavel fra Terz som fra Dvart=Siden, hvorved iagttages, at naar det sker fra Terz=Siden, da føres det skraat opad til Høire, hvorimod det fra Dvart=Siden føres skraat opad til Venstre. Efter Slaget trækkes Geværet raskest tilbage, og et forkortet Stød anbringes, hvor den nærmeste Blottelse gives.

Det bemærkes, at Stødene, efter de her anførte Battuter, ikke maae udføres, men kun vises, naar Mandskabet ikke er forsynet med Cuirasser og Masker.

Holder Modstanderen sit Gevær kort eller i den sædvanlige Dækstilling, kunne Slagene i Almindelighed ikke anvendes med saamegen Fordeel, uden som Hintre, for om muligen derved at forskaffe sig Blottelser paa Modstanderen; dog vil ikkun Terz=Slaget være tilraadeligt, hvilket da udføres uden at dreie Geværet.

„Slaa Terz og fald ud Terz — Get!“

„Slaa Terz og fald ud dvbt — Get!“

Naar Modstanderen trækker stærkt imod Slaget, degagerer man hurtigt, og fører Stødet til den modsatte Side.

„Slaa Terz og fald ud Dvart — Get!“

For at være sikket imod Slag, er det nødvendigt at ligge fast i Stillingen, og at støtte det høire Haandled godt imod Laaret.

§ 75.

Om Forsvaret imod Slag og Stød med Kolben.

Omendkjødt det vilde være aldeles urigtigt at anvende Slag og Stød med Kolben, saalænge man endnu har

Bajonetten, fordi Kolbehalsen ikke alene derved let bliver brækket og Geværet altsaa gjort ubrugeligt, men og fordi Bevægelsen er saa vidtloftig, at en raask Modstander næsten altid iforveien vil kunne anbringe sit Stød, saa viser dog Erfaring, at i Særdeleshed Folk, som ikke vare øvede i Bajonettens Brug, ofte og undertiden med Held have benyttet sig heraf imod ligesaa ukundige Modstandere, hvisaarsag det er hensigtsret at lære Soldaten de Forsvarsmidler, han ved et saadant Angreb har at benytte sig af.

Kolbeslagene udføres i Almindelighed ved at omfatte den øvre Ende af Geværet med begge Hænder, og dernæst med opløstede Arme at føre kraftige Slag imod Modstanderens Hoved og Arop.

De kunne inddeles i Slag imod den udvendige og imod den indvendige Side.

Fortrinligen bør Soldaten indskærpes og øves i at anbringe Standsningsstød i det Dieblif, Modstanderen løfter eller endog har løftet Geværet til Kolbeslag, da denne ved den vidtloftige Bevægelse og den Blottelse, han herved giver, i Almindelighed vil være gjemmemoret, forinden han kan fuldføre Slaget.

I førstnævnte Tilfælde udføres Standsningsstödet, efter Omstændighederne, enten med eller uden Udfald, efter den Deel af Legemet, som frembyder størst Blottelse; i sidstnævnte Tilfælde anvendes med Fordeel det under § 82 i Bajonettegningen imod Cavallerie foreskrevne Udfald med Fremkastning af Geværet.

Paraderne imod Kolbeslag ville saaledes af en opmærksom Fegter kun kunne til Anvendelse i Fegtning med Flere, naar Slaget først observeres af Soldaten, idet samme allerede er under Udførelse.

Paraderne udføres paa følgende Maade:

„Pareer hoi Terz — Get!“

„Pareer hoi Quart — Get!“

Ved disse Parader strækkes Geværet med begge Arme noget frem og opad til Siden. Slaget opfanges med Bajonethalsen, og Geværet maa derfor ved Terz-Paraden dreies saaledes, at Bajonethalsen vender til Venstre. Ved Quart-Paraden er at bemærke, at Bajonetten først føres noget over til Høire, da man, uden at iagttage saadant, lettelig tager Paraden for tidlig, hvorved Slaget falder paa Terziden.

Naar Paraderne mod Kolbeslagene skulle øves i Troups, commanderes: „Første (andet) Seled tag Geværet til Kolbeslag i Terz (Quart) — Get!“ Andet (første) Seled pareer hoi Terz (Quart) — Get!“ Skal den Parerende vise Efterstödet, saa tilføies Ordene: „samt viser Efterstödet!“

Det bør ved Øvelserne paasees, at Kolbeslagene udføres saa let, at Geværerne ikke blive udsatte for Beskadigelse.

Kolbestødene skee enten ved raaskt at svinge Kolben frem, eller ved at vende Geværet, og tillige ved at træde fremad med den høire Fod. De føres almindeligen efter Ansigtet og Brystet. Smidlertid udfordre ogsaa disse Kolbestød Plads, og udsætte Bag- og Side-Mændene for Beskadigelse med Bajonetten.

Det sikreste Forsvarsmiddel imod Kolbestødene er, i samme Dieblif, Modstanderen vender Geværet, at føre et forkortet Stød efter Ansigtet eller Brystet, eller og at parere Kolbestødet med den sædvanlige Quart eller Terz.

Forholdet imod Kolbestød bør ikkun vises Mandskabet enkelt, og ikke øves i større Afdelinger.

§ 76.

Øvelsen i Troups.

For at kunne gjentage de i det Foregaaende fremfatte Dele af Underviisningen, naar hver enkelt Mand i Forveien fuldkommen er bekendt med samme, samles Mandskabet i Troups, og udfører det da paa Lærers Commando Alt saaledes, som det ved den specielle Underviisning er lært.

Denne Øvelse i Troups kan finde Sted dagligen, for at gjentage det som Soldaten har lært, og skeer enten i eet Geled, eller i to Geledet imod hinanden.

I eet Geled gjentages Underviisningen indtil Paraderne, hvortil Tjenestegæsterne kunne benyttes uden Skade for samme.

Naar Paraderne, Efterstødene og de derpaa følgende Dele af Underviisningen skulle øves, stilles Mandskabet paa to Geledet i den behørig Afstand fra hinanden, og støder og parerer afvekslende, efter Lærers nærmere Bestemmelse.

Der bør ved denne Øvelse fortrinligen tages Hensyn til, at hver Mand fører sit Vaaben rigtigt og godt, og ikke, at Bevægelserne udføres af Alle paa eengang.

Fremrykningen til Øvelsen i to Geledet skeer, efterat der er skuldret, paa følgende Commando:

„Mod Infanterie, første (andet) Geled — tre Skridt fremad! — Marsch!“

hvorpaa det fremrykkende Geled strax gjør „Holdt og omkring“. — Paa Commandoen: „Ret!“ træder Mandskabet i begge Geledet et lidet Skridt til Højre (Venstre).

Indrykningen efter Øvelsen skeer paa Commandoen:

„Første (andet) Geled skal rykke ind! — Marsch!“

hvorpaa det staaende Geled gjør et kort Skridt til Venstre (Højre), og saasnart det indrykkende Geled er kommet paa Plads, gjør det, uden videre Commando, „Holdt og omkring“.

§ 77.

Forberedelsen til Contrabajonetteringen.

Naar Soldaterne fuldkomment kjende de i de foregaaende Afdelinger givne Regler for Angrebet og Forsvaret, lader man dem efterhaanden udøve disse imod hinanden.

Man begynder med de enkelte Parader og Stød, hvorved afvekslende den ene Mand parerer, medens den anden støder. Dernæst gaaer man til de følgende Dele af Underviisningen.

Ved denne Forberedelse maa det nøie paasees, at alle Stød og Parader udføres saaledes, som det er lært ved den specielle Underviisning; at der ikke begyndes med de sammensatte Stød og Parader, førend Soldaten med Næns og Sikkerhed veed at udføre de enkelte, og at Fremgangen fra det Lettere til det Sværere skeer efterhaanden.

I Slutningen af Forberedelsen kan det tillades den Parerende at føre Efterstød paa Stedet; han vænnes derved til at benytte Modstanderens Blottelse, og man opnaaer tillige, at den Angribende ikke tilside sætter den fornødne Forsigtighed.

Følgelig er at bemærke, at der ved Forberedelsen især maa sees paa Vaabnets rigtige Brug, og at det ei kan komme i Betragtning, om Soldaten, ved Kroppens Holdning eller Benenes Stilling, tillader sig smaa uskadelige Afvigelser.

For at fikke Mandskabet imod Beskadigelse bør det ved disse Forberedelses-Ovelser være forsynet med Cuiras og Maske, samt Handske paa den venstre Haand.

§ 78.

Om Angrebet under Fremrykningen og om Standsningsstødene.

Denne Ovelse er nødvendig for at forberede og vænne Soldaten til, i alvorlige Tilfælde og i sluttede Afdelinger, at kaste sig raskt og med Selvtillid i de fjendtlige Geleider, og bør derfor foretages med Omhyggelighed.

Naar Soldaten skal angribe en Modstander, som strækker Bajonetspidjen langt frem imod ham, er det nødvendigt først ved et Slag (Battut) at skaffe denne afveien, for med Sikkerhed at kunne anbringe sit Stød, hvilket altid føres efter den Deel af Legemet, som efter Slaget frembyder den nærmeste Blottelse. Soldaten stilles 8 til 10 Skridt fra den Modstander, han skal angribe; Fremrykningen skeer i en rask Marsch; han maa under Angrebet ligge fast i Dækstillingen, og for i Sammenstødets Dieblæk at kunne være rede saavel til Angreb som til Forsvar, bør de tvende sidste Skridt skee med Skridt fremad (§ 70); de fornødne Bevægelser maa han udføre saa raskt og kort som muligt, for til alle Tider at være dækket mod Fjendens Stød.

Iøvrigt følges aldeles de Regler, som ere foreskrevne ved Slagene.

De Angreb, som saaledes kunne øves gjensidigen, ere følgende:

„Glaa Terz og stød! — Marsch!“

„Glaa Qvart og stød! — Marsch!“

„Glaa opad og stød! — Marsch!“

Det bør være en Hovedregel, om muligt, stedse at slaae Modstanderens Baaben opad eller nedad, hvorved, i den sluttede Attaque, Sidemanden mindre er udsat for Beskadigelse.

Den Soldat, som staaende skal oppebie Angrebet, vil ved en uforstigtig Modstander ofte have Leilighed under hans Fremrykning til at anbringe et Standsningsstød, naar denne nemlig, for at føre et Stød eller Slag, gjer saa store Bevægelser eller Degagements under Geværet, at han giver Blottelser.

Dette Standsningsstød, som i Almindelighed bør skee med Udfald, maa føres med muligste Raskhed, for at man strax efter samme igjen kan være i Forsvarsstand.

Efterat Soldaten har lært de nyligen omtalte Angreb imod den Modstander, som strækker Geværet langt frem, lader man ham saavel, staaende i den sædvanlige Dækstilling, oppebie en fremrykkende Modstanders Angreb og derhos anvende Standsningsstødene, som og selv rykke frem og dække sig imod disse.

Naar Modstanderen fører et Standsningsstød i det Dieblæk, Angriberen dreier Geværet for at slaae opad, afværges dette ved selve Slaget.

Paa Paraden af Standsningsstødet bør fra Angriberens Side strax følge et Efterstød.

Denne Ovelse kan efter behørig Forberedelse skee gjensidigen og i større sluttede Afdelinger, hvorhos det dog bør bemærkes, at de i denne Afdeling forekommende Stød ikke maae udføres, men blot vises, naar Mandskabet ikke er forsynet med Cuiras og Maske.

§ 79.

Almindelige Regler for Contra-Bajonetteringen.

Contra-Bajonetteringen øves enten Mand imod Mand eller i større Afdelinger, og kan udføres paa trede forskellige Maader, nemlig:

- 1) naar begge Dele staae i den behørig Afstand fra hinanden og begynde Fegtningen paa Stedet;
- 2) naar den ene Deel oppebier den fremrykkende Modstanders Angreb, og
- 3) naar begge Dele rykke frem imod hinanden.

Omendkjøndt der i de foregaaende Afdelinger, ved den specielle Underviisning, er blevet omtalt alt det, som i den practiske Anvendelse kan forskaffe Soldaten Sikkerhed eller Fordeel imod Fjenden, saa kunne dog følgende almindelige Bemærkninger med Føie finde Sted her, for at benyttes til Efterlevelse.

- 1) I Dækstillingen maa det høire Haandled altid støttes imod det høire Laar; man sikkrer sig derved bedre imod Modstanders Slag (Battuter), og Paraderne blive derved kraftigere; ligeledes maa den venstre Haand strækkes godt frem, uden dog at løstes, da den altid maa ligge dybere end Albuen, der bør holdes indad, hvorved den indvendige Side er mindre blottet.
- 2) Alle Stød, som af Modstanderen føres over den venstre Haand, pareres med Quart og Terz, og alle Stød under denne Haand med dyb Parade, ligemeget i hvilken Retning de skee.
- 3) Paa alle Parader bør, saa ofte Omstændighederne tillade det, følge kraftige og velrettede Efterstød;

alle Bevægelser bør udføres med muligste Raaskhed, og Soldaten efter alle Stød strax tage Dækstillingen, for at være sikkrat imod Fjendens Efterstød.

Stødet føres stedse uden Sidebevægelse, lige ud imod det Sted, som skal træffes. Endog under Angrebet maa den venstre Haand saameget som muligt forblive i Retning foran Brystet, hvorved man bliver istand til at afværge uventede Stød, især Standsningsstød.

- 4) Soldaten maa ikke bruge Angreb, hvorved han giver Blottelser; derfor er det ikke raadeligt at føre Quart- eller dybe Stød imod en Fjende, som staaer fast i sin Stilling, og ikke iforveien ved Slag eller Finter er bragt til at forlade samme.
- 5) Imod en Fjende, som strækker Geværet langt frem, skeer Angrebet altid bedst med Slag og hurtigt derpaa følgende Stød.
- 6) Strækker Modstanderen under Stødet sit Gevær saa langt frem, at han ikke meer har det i sin Magt, eller støder han endog med Fremkastning af Geværet, saa slaas (batteres) dette under Paraden, og et raskt Efterstød vil da næsten altid være afgjørende.
- 7) Soldaten bør vogte sig for at udføre voldsomme Slag eller vidtløftige Parader og Stød. Trykker Modstanderen voldsomt imod hans Waaben, saa degagerer han strax, og benytter den muligen derved fremstaaede Blottelse til Stød.
- 8) Møder det, at Geværerne forvikle sig ved Bajonethalsen eller Ladestokken saaledes, at man ikke ved et kort Slag eller Tryk kan faae Bajonetten fri, saa gjør man et raskt Spring tilbage.

- 9) I Kampen af Mand imod Mand ere Skridt til Siderne ofte meget fordeelagtige imod en voldsomt fremtrængende Modstander, da man derved undertiden kommer ham aldeles i Flanken; dog bør Dækningen vel iagttages.
- 10) Omendkjendt ved sluttede Angreb næppe nogen Retirering under Fegtningen kan finde Sted, og Soldaten overalt meer bør søge sin Styrke og sit Forsvar i kraftige Stød og sikre Parader, end i Benene, saa kunne dog, i Særdeleshed i Kampen af Mand imod Mand, indtræffe Omstændigheder, hvor en rolig og langsom Tilbagetrækning kan være fordeelagtig, f. Ex. for bedre at afværge en overlegen Modstanders voldsomme Angreb, eller for at forlede en heftig fremtrængende Fjende til at give Blottelse.

At Retireringen i disse Tilfælde kun tør skee God for God, uden at den Retirerende nogenfinde forsømmer Dækningen, og at han bør benytte enhver Leilighed til igjen at gaae over til Angreb, er en Selvfølge.

- 11) Ved den sluttede Attaque i større Afdelinger eller en masse, skeer Fremrykningen ved Øvelserne kun i en raaf Marsch, fordi Soldaten under Lobet ikke med Sikkerhed kan bruge sit Vaaben. Slag og Stød bruges efter samme Regler som i Kampen af Mand imod Mand; dog er det herved, formedelsf Mangel paa Plads, endnu nødvendigere at gjøre alle Parader saa korte som muligt, og stedse at slaae Modstanderens Gevær opad eller nedad, for ikke at udsætte Sidemanden for Beskædigelse.

Overkroppen bør under Fremrykningen strækkes forover, og, i alvorlig Kamp, Chacoten, med Remmen under Hagen, trykkes godt ned paa Hovedet for at sikre dette imod de Slag af Geværer eller Bajonetten, som Fjenden kan udføre i det Dieblis, hans Gevær er slaaet afveien, og man fører Efterstødet.

Det andet Geled holder Geværer i Skraastillingen (vide Infanterieexerceerreglementet § 49) og dækker de muligen opstaaende Abninger i første Geled; det maa være meget opmærksom paa de Fjender, der maatte trænge ind imellem Bajonetterne i første Geled, og ved vel anbragte Stød søge at understøtte dette. Bagmanden træder strax i Formandens Plads, naar denne falder.

For at øve Soldaten heri, og for at træde Virkeligheden saa nær som muligt, kan man, naar begge imod hinanden rykkende Afdelinger ere stillede paa 2 Geleder, altid lade enhver Mand, som erholder et Stød, træde ud.

Under Øvelserne maa det strengt forbydes Mandskabet at støde efter Hovedet, da, om endog dette ved Fegtemasken er dækket, et saadant Stød ikke destomindre kan medføre betydelige Beskædigelser, hvorimod det bør gjøres opmærksomt paa i alvorlig Fegtning, i Særdeleshed naar Modstanderen staaer i en lav Dækstilling, at anvende det omtalte Stød.

Det er hensigtsret, at Mandskabet, naar det øves i de sluttede Angreb, har Tornysteren paa, dersom Cuirassens eller Brystpladens Construction tillader det.

Det bør stedse paasees, at ingen Contrabajonettering finder Sted, uden at Mandskabet behørigen er forsynet med Maske og Cuiras samt Handske paa den venstre Haand.

§ 80.

Bajonettens Anvendelse imod den med Sabel bevæbnede Infanterist, og omvendt.

a. Bajonetten imod Sabelen.

I Kampen imod en med Sabel bevæbnet Infanterist er det fordelagtigst ikke at strække Bajonetten langt frem, da Soldaten næsten er aldeles uden Forsvar, naar det lykkes hans Modstander at binde den med Sabelen; det er derfor rigtigst, især naar Modstanderen søger at trænge ind paa ham, at trække Geværet med begge Arme tilbage, og at nedsænke og holde Bajonetten lidet over til Venstre, med Bajonetspidsen omtrent $\frac{1}{2}$ Fod fra Jorden og over den indre Side af den venstre Fod. Fra denne Stilling søger Soldaten ved vel anbragte Stød at overvinde eller holde sin Modstander fra Livet.

Stød med Fremkastning af Geværet, saaledes som det i Bajonettens Brug imod Rytteren findes beskrevet i det Følgende, vil i Almindelighed her kunne anvendes med Fordeel, da man med samme er istand til at holde sin Modstander i en større Afstand; dog er denne Maade at støde paa mindre anbefalende imod en meget færdig Modstander, naar man staaer i en saadan Stilling, at man ikke efter Stødet kan springe tilbage, fordi det ikke sjældent bliver Soldaten vanskeligt, hurtigt nok at komme tilbage i Dækstillingen, naar Stødet er pareret godt, og Modstanderen springer rask ind paa ham.

Trænger den sabelbevæbnede Modstander under Angrebet saa meget frem, at han med Fordeel vil kunne angribe den Bajonetbevæbnede, uden at det er lykkedes den sidstnævnte at standse ham ved sine Stød, da springer denne tilbage eller til Siderne, og søger atter ved vel-

rettede Stød at holde ham i vedborlig Afstand; maatte dette ikke lykkes, da afværges hans Hug bedst med den nedre Deel af Bajonetten, eller de opfanges med Bajonethalsen.

b. Sabelen imod Bajonetten.

Naar en med Sabel bevæbnet Infanterist skal angribe en med Bajonet bevæbnet Modstander, da indtager han den i § 54 under Punkt 2 foreskrevne Dækstilling til Hugnig, bøier sig stærkt ned i Knæene med Overkroppen godt forover, og holder Klingen med udstrakt Arm i Terz=Dækning, næsten lodret iværet, hvorved den høire Haand omtrent er i samme Høide som Høften.

Strækker Modstanderen ham Bajonetten imøde, da maa han, naar han i denne Stilling er kommen nær nok, træde med Skridt fremad raskt ind paa ham, og i samme Dieblæk, ved en kraftig og hurtig Parade med Styrken af Klingen nær ved Fæstet, trykke Bajonetten noget til venstre Side og nedad, hvor den fastholdes saalænge, indtil den venstre Haand har omfattet Geværet. Med Sabelen føres derpaa strax et Stød efter Modstanderens Krop, fordi dette næsten altid er meer afgjørende end et Hug.

Skulde Modstanderen føre et Stød imod ham under Fremrykningen, saa opfanges eller afværges dette paa samme Maade med Styrken af Klingen nær ved Fæstet og efter Omstændighederne enten til venstre eller til høire Side.

Holder Modstanderen sin Bajonet i en nedsænket Stilling, da forholdes paa samme Maade, kun bliver det her vanskeligere at binde Geværet.

Hovedreglerne ved denne Kamp ere: at beholde den høire Arm og Skulder vel fremstrakt i Dækningen,

fordi enhver uforsigtig Bevægelse let foranlediger farlig Blottelse; at parere eller opfange alle Stød med Styrken af Klingen nær Fæstet; at benytte enhver Leilighed til at binde Modstanderens Bajonet og dernæst at springe ind paa ham.

Ellevte Afdeling.

Bajonetsfegtning imod Cavallerie.

A. Om Forholdet imod den sabelbevæbnede Rytter.

§ 81.

Stilling, Vendinger og Gangmaader.

a. Stillingen.

Efterat Geværet er fældet, commanderes:

„Til Enkeltkamp imod Rytteren — dæk!“

Soldaten strækker den høire Arm utvungent nedad, og lader det høire Haandled hvile imod det indre af det høire Laar; den venstre Haand omfatter Geværet paa Balancepunctet eller omtrent ved den nederste Mottrik; Bajonetspidsen, der holdes lidet til Venstre, kommer i Høide med Rytterens Bryst; Geværlobet dreies noget til Venstre, omtrent som ved Dækstillingen imod Infanterie. Armene holdes vel sluttede til Kroppen. Da Kroppen i Enkeltkamp imod Rytteren, for Bevægelighedens Skyld, bør hvile meest paa det bageste Been, bøies det høire Knæ noget meer end det Venstre, og den høire Fod sættes noget længere tilbage, end i Stillingen med fældet Gevær.

„To Appeller — Gæt!“

For at forsikre sig om, at Kroppen hviler meest paa den bageste Fod, maa man ofte, især efter en udført Bevægelse fremad, lade Soldaten gjøre to Appeller med den forreste Fod, hvilke bør udføres lette og raske, og uden at Overkroppen eller Geværet herved forandrer Stilling.

b. Vendingerne.

udføres efter de samme Regler som imod Infanterie.

c. Gangmaader.

1) Marschen

udføres efter de samme Regler som imod Infanterie.

2) Bevægelser i Løb.

I Kampen imod Rytteren bliver Infanteristen ofte nødt til at bevæge sig raskest frem, tilbage eller til Siderne, uden dog at forandre Fronten, fordi han hvert Øieblik bør være beredt paa at afværge Fjendens Angreb.

„Løb fremad! — Løb!“

„Løb tilbage! — Løb!“

udføres efter de almindelige Regler, hvorved Geværet forbliver i Dækstillingen.

Disse Løbemaader anvendes, naar man hurtigen vil nærme eller fjerne sig fra sin Modstander, hvorved bemærkes, at Løbet tilbage kun benyttes, naar man er i Regtning med og haardt trængt af een eller flere Ryttere. Ved at hyde Fjenden Fronten og Bajonetspidsen, er Soldaten istand til at bedømme og afværge hans Angreb, hvorimod Rytteren blot behøver at ride ham omkuld, naar han gjør omkring, og søger sin Frelse i Flugten.

Er Infanteristen derimod i længere Afstand fra Cavalieristen, og han, paa Grund af et overlegent Angreb, især af flere Ryttere, vil nærme sig en sluttet Trop, eller en dækkende Terraingjenstand, som han med Visshed kan vente at naae, forinden han angribes, da gjør han omkring, og løber med Geværet i høire Haand tilbage, hvorved han dog af og til maa see sig tilbage over venstre Skulder for at iagttage sine Modstandere.

„Løb til Høire uden at forandre Front!“ —

„Løb!“

Soldaten træder an med den venstre Fod, og løber eller hopper med muntert Fodskifte til høire Side, indtil der commanderes: „Holdt!“ Geværet holdes uforandret i den befalede Stilling. Det vil være rigtigst i Forstillingen at lade denne Bevægelse udføre i Skridt.

„Løb til Venstre uden at forandre Front!“ —

„Løb!“

Dette udføres ligesom Løbet til Høire.

„Kredslob til Høire (Venstre) — Løb!“

Denne Bevægelse udføres aldeles som den for beskrevne til Siden, i en Kreds af 12 til 15 Skridts Hjemmesnit, og med Fronten imod Middelpunctet af Kredsen.

Naar der under Bevægelsen commanderes: „til Venstre!“ eller „til Høire!“ saa fortsættes Løbet strax i den modsatte Retning.

Naar Soldaten i det Følgende har lært at føre et Stød og at gjøre Udfald, da øves han i under Kredslobet at udføre disse Bevægelser.

Kredslobet anvendes for raskest at nærme sig Bagdelen af Hesten, hvorved Rytteren let bliver sat i Forlegenhed, som og for til alle Sider at kunne hyde ham Fronten.

3) Springene.

Springene fremad og tilbage udføres ligesom imod Infanterie.

Naar flere Spring skulle udføres efter hverandre, nævnes kun Antallet, f. Ex.: to (tre) Spring fremad! (tilbage).

„Høire omkring ved Spring! — Get!“

Man betjener sig heraf, for at forsvare sig imod et Angreb i Ryggen. Springet udføres med begge Been paa eengang, og Geværets Stilling forbliver uforandret.

§ 82.

Stød paa Stedet og med Udfald.

„Stød paa Stedet — Get!“

Geværet kastes raskest frem med den Kolbehalsen omfattende høire Haand og med udstrakt Arm, hvorved Løbet forbliver vendt skraat opad til Venstre, og Kolben kommer til at ligge under den høire Arm, medens den venstre Haand i samme Dieblisk slipper Geværet, og forbliver omtrent een Fod bag den Høire, for strax igjen at gribe det ved Tilbagetrækningen efter Stødet.

Stødet, som under Øvelsen altid bør føres i Heide med Rytterens Brynst, forstærkes og forlænges ved med en Dreining i Hosterne at strække den høire Skulder kraftigt frem.

Bed Infanteriets Kamp imod lige Baaben vilde det ofte være farligt at støde med Fremkastning af Geværet, fordi dette, under Stødet, af Modstanderen kan slaaes afveien (batteres); men imod Cavalleristen er dette ei at befrygte; thi maatte denne endog ved en kraftig Parade kaste Geværet ud til Siden, vil Infanteristen lettelig ved et raskest Spring tilbage undgaae Cavalleristens

Efterhug. Løsladelsen af den venstre Haand har den væsentlige Fordeel, at Stødet herved betydeligen forlænges, hvorved Infanteristen bliver istand til at holde Rytteren fra Livet, og Haanden herhos sikkes imod Rytterens Hug.

„Stræk til Udfald! — Get!“

Ved Udstrækning af det høire Kne bringes Overkroppen raskest frem paa den forreste Fod, uden dog at forandre Geværets Stilling.

„Dæk!“

Legemet bringes atter raskest tilbage i Dækstillingen.

„Fald ud! — Get!“

Den venstre Fod sættes eet Skridt lige frem, og Stødet udføres da ligesom paa Stedet; iøvrigt iagttages ved Udfaldet det, som er foreskrevet imod Infanteristen.

Ogsaa her er det hensigtsret i Begyndelsen at lade Soldaten blive liggende i Udfaldet, hvorved dog Geværet strax tages tilbage i Dækstillingen. Paa Commandoen: „Dæk!“ bringes Kroppen raskest tilbage i Dækstillingen. Hovedet holdes stedse lige og frit.

Disse forskjellige Commandoer ved Udfaldet detailleres saalænge, indtil Soldaten er istand til alene paa Ordene: „Fald ud! — Get!“ med Hurtighed og Sikkerhed at falde ud, og igjen at reise sig op.

„Anlæg til det forkortede Stød! — Get!“

Dette Stød anvendes, naar man er kommen den med Sabel bevæbnede Rytter saa nær, at de sædvanlige Stød, formedelt den korte Afstand, ikke kunne finde Sted.

Ved at lade den venstre Haand glide frem paa Geværet, tages den imod Infanterie foreskrevne Dækstilling, og Stødet udføres da paa Commandoen: „Fald ud! — Get!“ med et kort Udfald, og ved at støde

Geværet raskest frem med begge Arme. Paa Commandoen: „Dæk!“ tages Geværet igjen i den mod Rytteren bestemte Dækstilling. Under Udfaldet bøies Hovedet vel forover, for derved at undgaae Rytterens Hug, der i saa Tilfælde almindeligen vil falde paa Chacoten eller Tornsternen.

§ 83.

Stød i Forbindelse med forskellige Gangmaader.

a. Spring i Forbindelse med Stød.

„Spring fremad med Stød! — Gæt!“

Springet skeer saa raskest og saa langt fremad som muligt, og umiddelbart derpaa føres med den høire Haand et Stød paa Stedet. Dette Spring er især at anvende, naar man med flere raske Stød vil forfølge en Rytter, hvis Hest ikke vil lystre eller er bleven sty.

„Spring til Høire med Stød! — Gæt!“

Den venstre Fod sættes et godt Skridt over til høire Side, og umiddelbart derpaa gjøres et Spring med begge Benene paa eengang ud til samme Side, under hvilket man dreier sig saameget til Venstre, at man ender det med „halv venstre om,“ hvornæst der føres et kraftigt Stød.

Man betjener sig i Særdeleshed af dette Spring, naar den enkelte Rytter i fuld Carriere har nærmet sig paa 4 eller 5 Skridt, og begaaer den Uforsigtighed at jage lige ind paa Infanteristen. Man kommer herved ikke alene paa hans venstre Side, men har endog Leilighed til at bibringe ham et dygtigt Stød, medens han jager forbi.

„Spring til Venstre med Stød! — Gæt!“

Den venstre Fod sættes her kun et lidet Skridt over til Venstre, hvornæst der med begge Benene paa eengang gjøres et Spring ud til samme Side, under hvilket man dreier sig saa meget til Høire, at man ender det med „halvt høire om“. Efter Springet føres et Stød.

Dette Spring anvendes, naar Rytteren rider saaledes, at Infanteristen er udsat for at komme tæt ind paa den høire Side af Hesten, og altsaa ikke tør springe til Høire, fordi han ellers staaer i Fare for under Springet at blive redet omkuld, men bør springe til Venstre, deels for at undgaae Hesten, deels for herved at fjerne sig saa langt fra Rytteren, at han ikke er udsat for dennes Hug i det Dieblis, han udfører sit Stød.

For at bibringe Soldaten rigtigt Begreb om Springene til Høire og Venstre med Stød, og for at vænne ham til, ikke under Springet at forfeile et bevægeligt Maal, binder man et Plastron eller noget lignende, som kan forestille Rytterens Bryst, paa en Stang, og lader en Mand, som holder denne i behørig Høide, løbe ind paa ham. At denne Stang bør strækkes godt ud til Siden saaledes, at den, som bærer samme, ikke er udsat for Beskædigelse, ligesom og, at denne Dvælselse ikke bør finde Sted, førend Soldaten i det Følgende (§ 90) allerede nogenledes er øvet i at støde efter Ruglen, er en Selvfølge.

b. Udfald i Forbindelse med Skridt og Spring.

Skridtet eller Springet maa være fuldkomment udført, førend Udfaldet skeer, hvisaarsag Commandoen ogsaa her i Førstningen kan detailleres. Man betjener sig her af Spring tilbage, ikke alene for at undgaae Rytterens Efterstød eller Hug, men tillige for igjen at sætte

fig i Dækstillingen, naar Geværret ved en kraftig Parade er bragt ud af Rigevægten.

„Skridt fremad og fald ud! — Get!“

„Skridt tilbage og fald ud! — Get!“

„Spring fremad og fald ud! — Get!“

„Spring tilbage og fald ud! — Get!“

„Skridt fremad, fald ud og spring tilbage! — Get!“

„Skridt tilbage, fald ud og spring tilbage! — Get!“

„Spring fremad, fald ud og spring tilbage! — Get!“

„Spring tilbage, fald ud og spring tilbage! — Get!“

§ 84.

Parader og Efterstød.

a. Parader.

Omendskjendt Infanteristen i Kampen imod Rytteren særligen bør betjene sig af den væsentlige Fordeel, ved sine langt fremstrakte Stød at kunne holde Rytteren i en saadan Afstand, at denne ikke kan skade ham med sine Hug og Stød, vil det dog være hensigtsret at ove Soldaten i at parere disse, for at han i mødende Tilfælde kan betjene sig heraf.

I Henseende til Geværrets Anvendelse ved Paraderne er at bemærke, at de udføres ved et lidet Modtryk med den Deel af Løbet, som strækker sig fra Munden til den anden Mettrik. Jøvrigt gjælde her de samme almindelige Regler, som ere foreskrevne imod Infanterie.

„Pareer Terz! — Get!“

Ved et kort, kraftfuldt Tryk med den venstre Haand føres Geværret saa meget over til den høire Side, at Rytterens Terzhug kan aspareres med Løbet af Geværret, der herved, meest ved Hjælp af den høire Haand, dreies saaledes, at det vender udad til Høire.

Efter Paraden bringer Soldaten Geværret strax igjen i Dækstillingen, naar han ikke ved Commandoen: „bliv liggende i Paraden!“ averteres om at forblive i samme.

„Pareer Quart! — Get!“

Med den venstre Haand føres Geværret med et kort Tryk saameget over til Venstre, at Qvarthugget kan aspareres med Løbet af Geværret, som herved vendes til Venstre.

„Pareer dybt Quart! — Get!“

Denne Parade anvendes, naar Rytteren fører et dybt Hug efter den venstre Haand. Geværret trækkes med begge Arme noget tilbage, og Hugget opfanges da som sædvanligt med Løbet, der herved vender til Venstre og noget nedad. Under Paraden trækkes Kroppen vel tilbage paa det høire Been, og den venstre Haand ligger tæt til Underlivet. Geværmundingen kommer omtrent i Høide og Linie med den venstre Skulder.

Stødene med Pallasken eller Sabelen pareres ligesom Huggene med den almindelige Terz- eller Quart-Parade, kun med den Forskjel, at den venstre Arm herved bør strækkes lidet frem og nedad.

b. Efterstød.

Kan Soldaten med Sikkerhed tage Paraderne, da øves han i efter samme at føre Efterstød, hvilket under

Sectionen stedse bør skee med Udfald, og saaledes som det i det Foregaaende er lært med Fremkastning af Geværet, ligesom han ogsaa øves i efter Efterstødet at springe tilbage.

Naar Soldaten veed at tage de enkelte Parader rigtigt, da bør det være en ufravigelig Regel, at Læreren, helst siddende paa Træhesten eller staaende paa et Bord, betegner Angrebet med Sabelen. Soldaten faaer derved et rigtigt Begreb om de forskjellige Parader, og lærer at anvende den behørigke Styrke, for at afværge Angrebene.

Imidlertid Fegtegeværerne udtages 2 til 4 gamle og stærke Geværer, der ene bruges til at øve Paraderne imod Sabelhuggene, fordi Løbet derved lider meget, og de almindelige Fegtegeværer ellers vilde erholde for mange Skaar eller Hakker.

B. Om Forholdet imod Landseneren.

§ 85.

Stilling, Vendinger og Gangmaader.

a. Stillingen.

„Til Enkeltkamp mod Landseneren! — Dæk!“

Dækstillingen er som imod Rytteren, kun med den Forskel, at den venstre Haand, med næsten udstrakt Arm, holdes noget længere frem paa Geværet, imellem anden og tredje Mettrik, samt at Kølben, ved Hjælp af den høire Haand, strækkes meer frem foran Laaret, og Bajonetten er vendt opad. Geværet kommer herved i en mere lodret Stilling, og Bajonetspidsen holdes omtrent i Høide med Landsenerens Skulder.

Det er især nødvendigt i Dækstillingen imod Landseneren, at Soldaten, ved at trække den høire Skulder stærkt tilbage, effacerer sig vel, ligesom og den venstre Albue bør holdes godt ind.

b. Vendinger og Gangmaader.

udføres saaledes, som de ere beskrevne imod Rytteren.

§ 86.

Stødet og Udfaldet, samt Spring i Forbindelse med Stød.

a. Stødet og Udfaldet

skeer paa Commandoen:

„Fald ud! — Get!“

saaledes, som det, under Anlægget til det forkortede Stød, er omtalt imod Rytteren.

b. Spring i Forbindelse med Stød.

„Spring til Høire med Stød! — Get!“

udføres med Fremkastning af Geværet saaledes, som det er lært imod Rytteren. — Det anvendes, naar Landseneren begaaer den Uforsigtighed, holdende Landsefpydet paa den høire Side af Hesten, at jage lige ind paa Infanteristen; denne springer da til Høire i det Dieblis Landseneren har nærmet sig paa 4—5 Skridt, for herved at komme paa hans venstre Side, og bibringe ham et Stød, idet han jager forbi.

„Spring til Venstre med Stød! — Get!“

udføres og anvendes efter de samme Regler, naar Landseneren, med Landsefpydet paa den venstre Side af Hesten, maatte jage lige ind paa Infanteristen.

§ 87.

Parader og Efterstød.

a. Enkelte Parader.

„Pareer Terz! — Get!“

„Pareer Qvart! — Get!“

„Pareer dybt! — Get!“

Med Terz= og Qvart=Paraden afværges alle høie Landsestød. De udføres, overensstemmende med de for Bajonettens Anvendelse imod Infanterie givne Forskrifter, imod de Terz= og Qvartstød, der føres fra Høiden af eller mere fra oven nedad, hvorhos dog ved Qvartparaden, naar Stødet føres tæt over den venstre Haand, bør iagttages, at den høire Haand hæves, idet Armen bøies noget, og at Landsestødet dernæst afpareres med Bajonethalsen ved et kraftigt Tryk frem og nedad til Venstre.

Med den dybe Parade afværges alle dybe Landsestød, hvilken Parade udføres paa samme Maade, som den er beskrevet i Bajonettegningen imod Infanterie.

Under Lektionen bør Læreren særdeles lægge Vægt paa, at Soldaten udfører alle Parader imod Landsen saa korte og kraftfulde som muligt.

b. Sammensatte Parader.

For at være fuldkommen dækket, naar Landseneren udfører Finter eller flere Stød efter hverandre, er det nødvendigt at ligge rolig og fast i Dækstillingen, at holde skarpt Die med Landsespydet, kun at følge Finten med en halv Parade, at gøre Paraderne for Stødene korte og kraftfulde, og ikke ved vidtløftige Bevægelser at give Blottelse.

„Pareer Terz og Qvart! — Get!“

„Pareer Qvart og Terz! — Get!“

„Pareer Terz og dybt! — Get!“

„Pareer Qvart og dybt! — Get!“

„Pareer dybt og Terz! — Get!“

c. Efterstød.

Efterstødene øves derved, at Soldaten, efter hver kraftig Parade, under et raakt Spring ind imod Landseneren, søger at binde Landsen saaledes, at denne ikke kan faae Spydet frit til Stød, hvilket herpaa af Infanteristen føres efter Omstændighederne med eller uden Udfald.

Bindingen af Landsen bør ske med Bajonethalsen og op imod Landsenerens Haand, og, for at den kan udføres hurtigst muligt, stødes Beværet raakt frem iagtem den venstre Haand, der herved glider ned til Spidsmettriken, hvorhos begge Arme strækkes vel frem. Finder Bindingen Sted paa Terzsidén, da springes fremad og til Venstre, og finder den Sted paa Qvartsidén, da fremad og til Høire; Soldaten faaer herved mere Kraft til med sin Bajonethals at kunne trykke Landsen til Siden.

Soldaten bør fortrinligen gøres opmærksom paa, at han, for at overvinde Landseneren, maa bestræbe sig for med Sikkerhed at kunne binde Landsen, da Landseneren herved sættes aldeles ud af Stand til at kunne forsvare sig. Han bør derfor ikke altid oppebie dennes Stød for at kunne foretage Bindingen, men tillige øves i at benytte sig heraf, naar Landseneren i Sidedækningerne uforsigtigen strækker Spydet frem. Er Infanteristen ved en saadan Leilighed i nogen Afstand fra Landseneren, da nærmer han sig denne forsigtigen og vel dækket, og i det Dieblik, han er kommen ham saa nær, at han kan

slaae hans Landsfe til Siden, da stæer det, naar Spydet holdes høit, ved et kraftfuldt Tryk med Bajonethalsen fremad paa Landsen, efter Omstændighederne til Terz- eller Quart-Siden, og holdes det dybt, med en dyb Parade og en derpaa følgende Binding paa Terzsiden. Bindingen foretages paa sædvanlig Maade under et raakt Spring ind paa Landseneren.

Under Sectionen bør Infanteristen fremdeles gjøres opmærksom paa, at det imod den sabelbevæbnede Cavallerist anførte Stød med Fremkastning af Geværet ifkun under særegne Tilfælde er at anvende imod Landseneren, fordi Infanteristen i samme Dieblisk, han udfører et saadant, er udsat for et a tempo Stød. Det vil derfor kun med Fordeel være at anvende ved foresaldende Leiligheder, hvor Landsespydet for Dieblisket ikke er rettet imod Infanteristen, eller naar dette ved en kraftig Parade eller Binding er bragt til Siden, og Infanteristen ikke med det sædvanlige forfartede Stød kan naae Landseneren, fordi denne, for at undgaae samme, jager bort.

§ 88.

Om Forholdet imod Landseslag, samt naar Landseneren svinger sin Landse til en forandret Dækning.

Umendelighdt en nogenlunde vel øvet Landseneer upaatvivleligen ikke vil betjene sig af Slag med Landsen, saalænge han har sit Spyd frit til Stød, og disse derhos ikke ville være af betydelig Virkning, naar Infanteristen er rykket tæt ind paa ham, vil det dog være hensigtsret at undervise Soldaten i at asparere samme, for at han i mødende Tilfælde kan betjene sig heraf.

Landseslagene kunne finde Sted saavel fra Terz- som Quart-Siden; de opfanges, i Overensstemmelse hermed, ligesom den almindelige Terz- og Quart-Parade, med Bajonethalsen, og Paraden tages noget høiere eller lavere, i Forhold til Slagets Retning.

Begaaer Landseneren den Uforsigtighed i Nærheden af Infanteristen at svinge Landsen til en forandret Dækning, da springer denne i samme Dieblisk raakt ind paa ham, og naar Landsen svinges lavt, saa at han under Springet er udsat for Slag af samme, da aspareres dette overensstemmende med de nyligen givne Regler; svinges den derimod høit eller over Hovedet, vil han ikke være udsat for Slaget, naar han kun bøier sig vel ned, idet han dristigt springer ind paa Landseneren, hvilket kaldes at underløbe Landsen. I begge Tilfælde bibringes Landseneren umiddelbart efter Springet et Stød, som efter Omstændighederne føres forkortet eller med Udsald.

§ 89.

Øvelsen i Troups.

Hermed forholdes i Almindelighed saaledes, som det er omtalt i Bajonettegningen imod Infanterie § 76.

Ogsaa her er det særdeles vigtigt ikke at foretage samlede Øvelser, forinden hver enkelt Mand tilstrækkeligt er undervist, og kan da næsten alt det øves, som er anført i det Foregaaende.

Mandskabet stilles i saadan Afstand fra hinanden, at det uden Hinder kan udføre de herved foresaldende Spring og Parader.

Naar man vil formere to Geleder, for at erholde mere Plads til Bevægelserne, commanderes: „Mod Cavallerie, første (andet) Geled fem Skridt

fremad! — Marsch!“ i hvilket Tilfælde det fremrykkende Geled ikke gjør „omkring“.

Til Indrykning commanderes derefter: „Første (andet) Geled omkring! ryk ind! — Marsch!“ hvorpaa Mandskabet, saasnart det er kommet paa Plads, uden videre gjør „holdt“ og „omkring“.

§ 90.

Støden efter hængende Kugler, og Forberedelsen til Contrafegtingen.

Ved disse saa nødvendige forberedende Øvelser lærer Soldaten at føre et sikkert og kraftigt Stød, og strax efter enhver af de forskjellige og raske Bevægelser, som kunne forefalde i Kamp imod Rytteren, saavel i kortere som længere Graaend med Nøiagtighed at træffe Maalet.

Tillige vænnes han til, ved god Veiledning og ved Anvendelsen af de i det Foregaaende fremsatte Regler for Forsvaret og Angrebet, ved alle Leiligheder, ligesaa hurtigt som rigtigt, saavel at bedømme Afstanden fra Rytteren, som de Bevægelser eller Stød, der efter Omstændighederne kunne være hensigtsvarende.

Til denne Støden efter Kuglen kan benyttes en stærk Bægte af 14 til 16 Fods Længde og af 3 Tommers Brede, som er befæstet enten paa et Stillads eller paa anden Maade saaledes, at den staaer 10 til 12 Fod over Jorden. Ved hver Ende af Bægten hænges en Kugle i en stærk Snor paa en Jernkrog eller Krampe i 6 til 6½ Fods Afstand fra Jorden, hvilket kan antages omtrent at være Heiden af Rytterens Bryst.

Naar man ved denne Øvelse bruger Tjenestegeværerne, ere Kuglerne af Bly med en Trækjerne saaledes, at Blyets Tykkelse omtrent udgjør ½ Tomme; ved Fegte-

geværerne derimod benyttes Bolte, som ere fyldte med Blaar, fast omviklede med Seilgarn, og hvori er indsyet 12 til 20 Lod Bly for at forsøge Bægten. I begge Tilfælde ansættes Kuglernes Diameter til 4—5 Tommer.

Soldaten kan, afserende med andre Øvelser, begynde at støde efter Kugler, naar han er kommen til Springene i Forbindelse med Stød.

I Begyndelsen øves Stødet fra Stedet, dernæst med Udfald, og senere, naar Soldaten med Sikkerhed kan træffe Maalet, lader man ham efterhaanden udføre alle øvrige ved denne Øvelse anvendelige Dele af Underviisningen.

Følgende er herved fornemmeligt at bemærke:

- 1) Soldaten maa gøres opmærksom paa, først at bringe Diet, Bajonetspidsen og Kuglen i Linie, og dernæst at kaste eller støde Geværet raskest ligefrem imod Maalet.
- 2) Fodderens rigtige Stilling og en raske Opreisning efter Stødet bør især paasees, og den bageste Fod, endog ved det længste Udfald, forblive urokket paa sit Sted.

Man tør ikke gaae længere frem, førend Soldaten heri er særdeles vel øvet, og det er derfor ogsaa her rigtigt, i Førtningen ofte at lade ham blive liggende i Udfaldet.

- 3) Naar Underviisningen med Paraderne begynder, maa Læreren, afserende med Vandse eller Sabel, betegne Fjendens Efterstød eller Efterhug, for at vænne Soldaten til at dække sig strax efter Stødet.
- 4) Den behørig Afstand fra Kuglen bør vel iagttages, saa at Soldaten bekvemt kan anbringe sit Stød. Ved for lang Afstand bliver hans Udfald for stort,

Stødet slet ført, og han kommer ikke hurtigt igjen i Forsvarsstillingen.

- 5) Ved de Udførelser, hvori der forekomme Bendinger og Spring, stilles Soldaten altid saaledes, at han efter udført Bevægelse har Front imod Ruglen og den til det forehavende Stød fornødne Afstand fra samme.
- 6) Tilfældigst øves Soldaten i at nærme sig Ruglen i et hurtigt Løb eller i Skridt, og i passende Afstand fra samme at anbringe sit Stød.

Før at vænne Soldaten til end bedre at parere Rytterens Hug og Landsfæst, og før at give ham tydeligere Begreb om disse, er det nødvendigt, at Læreren, som markerer Rytterens Angreb, enten sætter sig paa Træhesten, eller stiller sig paa et Bord, for fra Høiden af at føre Vaabenet imod ham.

Et stærkt aflangt Bord paa 3 Fods Høide, 8 Fods Længde og 6 Fods Brede, er hertil passende, fordi Soldaten paa denne Maade kan lære at anvende de fleste af de Bevægelser, som foreskalde i Virkeligheden.

Efterat Soldaten saaledes tilstrækkeligen er forberedt, tager Læreren Cuiras paa, og øver ham i under Fegtningen at benytte enhver Blottelse til Angreb, og efter enhver Parade at føre raske Efterstød efter hans Krop.

Læreren bør stedse holde sig i en saadan Stilling, og bruge sine Vaaben saaledes, som om han sad paa Hesten og førte Tøilen med den venstre Haand, ligesom ved de i § 64 anførte Dækninger.

Naar Soldaten imidlertid øves i Fegtning imod Landsfeneren, behøver Læreren ikke at tage Cuiras og Maske paa, fordi han ikke er udsat for Beskadigelse, saasnart han lader Soldaten efter Paraderne springe eller træde frem, og dernæst kun vise, men ikke udføre

Efterstødet, hvilket da, formedelst den korte Afstand, skeer uden Udfald.

Det er herved ligesaa vigtigt som nødvendigt at forene den theoretiske Underviisning med den practiske, tydeligt og grundigt at forklare Soldaten Reglerne for Forsvaret og Angrebet, og ved oftere Examineren at forvisse sig om, at han virkelig har fattet det, som læres ham.

Den største Omsorg bør anvendes ved denne vigtige Øvelse, der særdeles bidrager til at forberede Soldaten til Kampen imod Cavalleristen, og til at bringe ham rigtigt Begreb om samme.

Infanteristens Forhold imod Landsfeneren, naar denne jager lige ind paa ham, er allerede bemærket i § 86. Jager Landsfeneren derimod skraat ind paa høire eller venstre Side af ham, med Landsfæst paa samme Side, maa han ved flere Skridt ud til Siden søge at undgaae saavel Hesten som Landsfæstens voldsomme Stød, hvilket altid taber i Kraft, jo meer det føres ud til Siden; Infanteristen vil endog herved ofte være istand til ganske at undgaae Stødet, og saaledes kun i Nødstilfælde behøve at afparere samme.

Til Øvelse heri lader Læreren en Mand med fældet Landse løbe ind paa Soldaten; idet han i fuldt Løb søger at anbringe sit Landsfæst, træder Soldaten til Siden og parerer efter Omstændighederne.

§ 91.

Almindelige Regler for Kampen imod Cavalleristen.

Naar Infanteristen tilfulde har lært de i det Foregaaende fremsatte Dele af Underviisningen, vil han noksom kjende de i Kampen imod Cavalleristen vigtige

Regler eller Hjælpemidler; men til hans fuldkomne Uddannelse er det alligevel fordeelsagtigt, tilfældigt, om muligt ved virkelig Kampøvelse imod Cavalleristen, at forskaffe ham den fornødne Rolighed og Koldblodighed.

Den raske fremjagende Cavallerist imponerer næsten altid den simple Mand, og det er især derfor, at han, ved fornuftig praktisk Anvendelse af de fornævnte Regler, efterhaanden bør vænnes til, saavel uden Frygt at gaae ham imøde, og ved raske Bevægelser at undgaae Hesten, som tillige at bruge Geværet til Angreb og Forsvar.

Da de Øvelser, som foretages til dette Diemeds Opnaaelse, alene have den Hensigt gjensidigen at belære Mandskabet, saa bør der med Omhyggelighed vaages over, at de ikke udarte til Forbittrelse eller ufornuftig Hidsighed, hvorved baade Folk og Heste kunne komme til Skade.

Rytteren maa være forsynet med Jernmaske og vel indrettet Cuiras, med Laarbedæklinger, Fegtepalask eller Sabel og Fegtehandsker; Landseneren med Jernmaske, Fegtehandsker og Brystværn, samt med en tilberlig stor og blød Knop eller Dop, anbragt paa Spidsen af Landsen. Infanteristen forsynes med Jernmaske og Fegtehandske paa den venstre Haand, samt i Fegtningen imod Landseneren med et Brystværn eller en Cuiras; Bajonetspidsen maa være forsynet med en blød Knop.

Det er hensigtsret, at Soldaterne ved disse Øvelser have deres Tornystre paa.

Ligesom Infanteristen ikke tør slaae eller støde Hesten, men alene betragte Rytterens Bryst som det Maal, der skal træffes, saaledes maa ogsaa denne undgaae at føre svære Hug efter Infanteristens Hænder og Arme.

I Forstningen øves Paraderne paa Stedet, hvorved Cavalleristen lærer at parere Bajonetstød, og Infanteristen

end mere bliver vant til at afværge de fra Hesten førte Sabelhug, Stød og Slag med Landsen; derpaa begynder man at lade Cavalleristen angribe først i Trav og senere i Galop eller Carriere.

At den egentlige Contrafegtning kun bør begynde, naar Soldaten efterhaanden er forberedt derpaa, er en Selvfølge.

a. Contrafegtning imod Rytteren.

De Regler, som i Særdeleshed bør følges i Kampen imod Rytteren, naar Infanteristen angribes paa fri Mark, uden at kunne naae en dækkende Terraingjenstand, og om hvilke det er høist vigtigt, at Læreren under alle Omstændigheder søger at bibringe Soldaten et tydeligt og rigtigt Begreb, ere følgende:

- 1) Skuddet, Infanteristens fornemste Forsvarsmiddel, maa ikkun gives, naar det kan skee med Rolighed og i tilberlig Nærhed. Med Kugle kan antages som fordeelsagtigt en Distance af 20 til 30 Skridt; med Rendekugler 40 til 60 Skridt. Naar Rytteren byder Fronten, saa sigtes paa hans Bryst; viser han derimod Siden, saa skydes mere paa Hesten. Styrter Hesten efter Skuddet, saa maa Infanteristen strax angribe Rytteren, for at benytte den Fordeel, han siebliffeligen har over ham.
- 2) Ved ubentede Angreb er det bedst at afværge det første Anfald med Bajonetten, og først senere ved passende Leilighed at anbringe sit Skud. Man kan derfor ikke noksom indskræpe Infanteristen aldrig at skyde overilet, da han i dette Tilfælde ofte feiler paa saa Skridt. Saalænge Infanteristen endnu har Skud i Geværet og beholder Fatningen, vil

Cavalleristen i Almindelighed nok blive ham fra Livet; men er Skuddet engang bortgivet overilet, saa vil han vanskeligen faae Tid til igjen at lade, og Cavalleristen finder da let Leilighed til at gjøre fordeelig Brug af sine Skydevaaben, især af Karabinen.

- 3) Har han intet Skud i Geværet, og Rytteren jager frem til Angreb, saa er det fordeeligst ikke at oppebie ham staaende, men med Trækning til Høire eller Venstre, at gaae ham imøde. Er Skuddet tidligere bortgivet uden af Rytteren at være bemærket, da bør Infanteristen ingenslunde lade sig mærke med, at hans Gevær er affkudt, men kun med Rolighed lægge an paa den fremjagende Rytter, hvorved han almindeligen vil holde denne fra Livet.
- 4) Styrtter Rytteren ind paa Infanteristen, og denne, efter Omstændighederne, ved Spring til høire eller venstre Side søger at bibringe ham eller Hesten et Stød, medens han jager forbi (§ 83), da maa han vogte sig for at træffe Sadelen eller Forpakningen, hvorved han let kan forvikle eller boie sin Bajonet og vel endog tabe Geværet. — Det vilde være aldeles urigtigt at blive staaende for at støde Bajonetten i Hestens Bryst; thi fraregnet, at dette er vanskeligt at træffe, vil Hesten dog i ethvert Tilfælde kaste Infanteristen til Jorden.
- 5) I Kampen imod den med Sabel bevæbnede Rytter maa Infanteristen altid søge at holde sig i saadan Graastand, at han ikke kan træffes af hans Hug, men dog kan naae ham med sit længere Stødvaaben. Imod en saadan Fjende maa han iøvrigt ikke for meget indskrænke sig til Forsvaret alene, men

tværtimod benytte hver Leilighed til ved raske, kraftige Stød at angribe ham, da det ofte er saare vanskeligt for Rytteren at dække sig selv, og endnu mindre sin Hest, imod disse.

- 6) Naar Rytteren rider omkring Infanteristen i smaa Bolter, og søger at bibringe ham Hug eller Stød, da maa han, idet han stedse byder ham Fronten, ved raske Bevægelser og ved sine langt fremstrakte Stød søge at holde ham i tilberlig Afstand. Trænger Rytteren paa denne Maade haardt ind paa ham, saa søger han at undgaae ham ved hurtige Bevægelser tilbage eller til Siderne, i Særdeleshed henimod Bagdelen af Hesten, hvor Rytteren er mindre istand til at forsvare sig.
- 7) Omendkjendt det er forbundet med mange Fordele at komme Rytteren paa den venstre Side, hvor han næsten slet ikke kan forsvare sig, saa maa man dog ikke altid binde sig til dette Maal, fordi en god Rytter, ved en kort Vending til Venstre, let kan forhindre Angrebet, og man da ofte er udsat for at blive redet omkuldt under Springet.
- 8) Blicher Hesten bange, eller vil den ikke for Diebliffet lystre Rytteren, saa springer Infanteristen strax ind paa ham, for ved vel anbragte Stød at drage Fordeel af hans Forlegenhed.
- 9) Kommer Infanteristen, ved en urigtig Vending eller efter et mislykket Udfald, saaledes foran Hesten, at han staaer i Fare for at rides omkuldt, saa slaaer han med Bajonetten eller Geværet Hesten over Næsen, og gaaer strax over til Angreb, naar Hesten steiler eller bliver sty.

Det er en Selvfølge, at saadanne Hjælpemidler ikke tør bruges ved Dvellerne, men alene i alvorlig Fegtning.

- 10) Ved smaa Spring eller Boininger til Siderne vilde leder man ofte Rytteren. Han vender for det meste Hesten til den Side, hvor man gjør Mine til at springe hen, og ved et rasst Spring til den modsatte Side bliver det da Infanteristen muligt at anbringe et djærvt Stød.
- 11) Da Infanteristen har stor Fordeel af at gjøre Hesten vild eller sk, saa bruger man undertiden det Middel at bøje sig dybt ned i Knæene, og med et stærkt Skrig at springe op imod Hesten, hvilket i Almindelighed ikke forfeiler sin Hensigt. Overhovedet maa Infanteristen i alvorlige Tilfælde saavel søge at beskadige Hesten som Rytteren, da en saaret Hest let bliver gjenstridig, og næppe vil kunne bringes til paany at gaae ind paa ham.
- 12) Mod den med Sabel bevæbnede Rytter maa Infanteristen stedse, som før er sagt, søge at holde sig i tilbørlig Graastand, for at drage Fordeel af sit længere Stødvaaben, og i Særdeleshed for ikke at udsætte sine Hænder for hans Hug. Skulde det imidlertid skee, at han, enten ved en urigtig Bending eller ved at være i Haandgemæng med flere Ryttere, paa en Maade kommer Fjenden under Klinge, uden for Dieblisset at kunne undgaae ham, er det bedste Middel at springe tæt ind paa Rytteren, og tillige at føre et rasst, forkortet Stød efter hans Underliv. Naar Infanteristen herved bøier Overkroppen og Hovedet godt forover, vil Rytteren

næppe kunne bibringe ham noget Hug, da hans Chacot og Tornyster dække Mafften og Ryggen.

- 13) Infanteristen maa vogte sig for at parere med Bajonetten; ved hvert Hug paa eller Parade med samme bliver den let forboiet, og han derved næsten værgeles. Naar Rytteren derfor alene hugger efter Bajonetten eller Geværet, og man er i saadan Afstand fra ham, at man ikke selv kan træffes, saa undgaaes Hugget ved rasst at nedsænke Geværet, og man vil netop derved ofte finde Leilighed til at anbringe et dygtigt Efterstød.
- 14) At Soldaten under Fegtningen med Rytteren maa benytte hvert gunstigt Dieblis for igjen at lade sit Gevær, eller for at sætte det i skydefærdig Stand, naar det har slaaet Kik eller brændt for, behøves næppe at bemærkes.
- 15) I Fegtningen med tvende Ryttere gjælde de samme Regler, som imod den enkelte; dog udfordres hertil særdeles Maskhed og Kraft i Bevægelserne, samt et veløvet Die.

Infanteristen maa i denne ulige Kamp vogte sig for at blive angreben i Fronten og Ryggen tillige, og altid bevæge sig saaledes, at han, om muligt, kun er beskæftiget med een Fjende ad Gangen.

Han maa her især stræbe at beskadige Hesten, og har, naar han er saa lykkelig først at sætte en Fjende ud af Stand til at segte, grundet Haab om at vinde Seier.

b. Imod Landseneren.

- 1) For Anvendelsen af Skuddet gjælde de samme almindelige Regler, som i Kampen imod Rytteren.

- 2) Infanteristens Forhold, naar Landseneren jager ind paa ham, er tilstræffelig omtalt i §§ 86 og 90.
- 3) Da Landseneren er i Besiddelse af det længere Stodvaaben, bliver det en Hovedregel for Infanteristen, at han saa lidt som muligt giver ham Leilighed til heraf at drage Fordeel. Han bør derfor ikke forsomme nogensomhelst Leilighed, hvor han, overensstemmende med de under § 87 c givne Regler, kan binde Landsen, hvorved Landseneren bliver sat aldeles ud af Stand til at kunne forsvare sig, ligesom han og, saa ofte Leiligheden gives, bør betjene sig af Stod med Fremkastning af Geværer.
- 4) Rider Landseneren i Volter omkring Infanteristen, da maa denne, saalænge Landseneren har sit Spyd frit til Stod, vogte sig for ved Spring eller voldsomme Bevægelser at give Blottelse, men ved korte Drejninger paa den heire Fods Hæl byde ham Fronten, og stedse forsigtigen og vel dækket nærme sig ind imod ham, for ved en kraftfuld Binding at bemægtige sig Landsen, og derpaa at anbringe et Efterstod.
- 5) Begaaer Landseneren den Uforsigtighed i Nærheden af Infanteristen at svinge Landsen til en forandret Dækning, da springer denne rasht ind paa ham, for, overensstemmende med de under Sectionen givne Regler, at opfange eller underlobe Landsen.
- 6) Infanteristen maa vogte sig for at gjøre Paraderne for store eller for vidtløftige, og ikke uforsigtigen slaae efter Landsen, men ligge rolig i Dækstillingen, fordi Landseneren ellers let, især ved Hjælp af nogle Finter, faaer Leilighed til at anbringe et Stod.

- 7) Med Hensyn til i Kampen at undgaae Hesten, samt at gjøre den sty eller saare den, gjælde de samme Regler som i Kampen med Rytteren; dog bør Infanteristen vogte sig for at støde efter Hesten, naar han til samme Tid selv er udsat for Stod af Landsen.
- 8) Naar Landseneren fører Landsen ved Hjælp af begge Hænder, i hvilket Tilfælde han har Vaabenet bedre i sin Magt, er det endnu nødvendigere for Infanteristen at holde sig rolig i Forsvarsstillingen, fortrinligen at betjene sig af enhver passende Leilighed til at anbringe Efterstod, eller til at beskadige Hesten, og, saameget som muligt, at undgaae at komme fortil paa Landsenerens venstre Side, hvor denne har meest Styrke.

Naar Infanteriet staaer sluttet i Quareer eller Masse, kan det for Enkeltkampen imod Cavalleristen foretkrevne Forsvar sjeldent komme til Anvendelse. Den sluttede Stilling tillader ingen Sidebevægelse; kun i uroffelig Fasthed og Sammenhold kan Infanteriet her finde Sikkerhed imod Cavallerieangrebene, og naar det har den faste Villie at modtage Hjenden med Bajonetten, vil det være istand til at frembyde en ligesaa kraftig som hæderlig Modstand.

Skulde det imidlertid lykkes enkelte Cavallerister at komme ind i Gelejerne, saa er derved endnu Intet tabt, naar kun Infanteriet ikke taber Gatningen, men ved Skud og velanbragte Stod søger at skille sig ved disse Hjender, fordi et aldeles defensivt Forhold i dette Tilfælde vilde være ligesaa urigtigt som farligt.

Colote Afdeling.

Om de almindelige Forholds- og Forsigtighedsregler, samt øvrige Bestemmelser, de gymnastiske Øvelser vedkommende.

§ 92.

Om de almindelige Forholds- og Forsigtighedsregler.

Foruden de Forholds- og Forsigtighedsregler, som særskilte ere anførte ved de fleste angivne Øvelser, bør det paasees, at følgende almindelige Regler ligeledes nøjagtigen følges ved Underviisningen i alle de Øvelser, som dette Reglement bestemmer.

- 1) Da alle forberedende Øvelser ere høist vigtige for at forberede Soldaten til de egentlige gymnastiske Øvelser, saa bør det alvorligen overholdes, at disse indøves tilgavn, og at de derhos afverlende hver Øvelsesdag foretages i nogle faa Minuter, forinden Mandskabet begynder med de øvrige Øvelser.

- 2) Hver særskilt Hovedøvelse læres ikke til muligste Fuldkommenhed, forinden der begyndes med en følgende Øvelse; men Læreren maa hver Øvelsesdag afverle med disse, og derved vide rigtigt at blande Øvelserne for Underlegemet med de for Overlegemet, samt derpaa at foretage saadanne, hvorved saavel Under- som Overlegemet sættes i Bevægelse.
- 3) Endskjendt det er rigtigst, at de gymnastiske Øvelser alene foretages og øves 8 til 14 Dage forinden Underviisningen i alle Vaabenøvelser tager sin Begyndelse, da Soldaten herved forberedes til med større Letthed at foretage disse, saa kan der dog muligen indtræffe Omstændigheder, under hvilke denne Fremgangsmaade, idetmindste for en kort Tid, ikke kan finde Sted. I dette Tilfælde indskrænker man sig blot til af de forberedende gymnastiske Øvelser nogenlunde vel at indøve dem, som indeholdes i § 1, § 2 Nr. 1 og 2, § 3, § 4, § 12, § 13.
- 4) Der bør iøvrigt ved enhver Hovedøvelse iagttages en gradvis Fremgang fra det Lettere til det Vanskeligere; thi ved Tid efter anden tiltagende Arbejde og Anstrengelse forøges Mandskabets Kræfter og Udholdenhed, men ved pludseligt stigende og overdreven Anstrengelse svækkes de.
- 5) Det er ligegyldigt om Soldaten lærer Svømming før eller efter de andre Øvelser; men det er nødvendigt, at den fastsatte Orden i Underviisningen følges.
- 6) Meget anstrengende Øvelser, særligen Bade- og Svømmeøvelser, bør ikke foretages strax efter Maaltiderne, men nogle Timer efter samme, og helst, naar det lader sig gjøre, om Morgenens eller henad Eftermiddagen.

- 7) Man maa sege at vække Mandskabets Ambition og Rappelsht; thi derved vindes langt mere, end ved alvorlige, strenge Midler.
- 8) Læreren bør paa den rigtige Maade omgaaes, commandere og opmuntre sit Mandskab, være bestemt, venlig, munter, anstændig og aldrig hidsig; han bør være villig til med Taalmodighed at vise, gjentage og tydeliggjøre Tingene for Enhver, og være streng imod dem, som, uagtet flere Grindringer, ikke opfyldte deres Pligter. Han bør aldrig ved Rettesættelser eller Grindringer bruge upassende eller tirrende Udtryk; han bør strengt fordre Orden, Arbejdssomhed, Liv og Anstand, og selv udmærke sig derved. Han bør commandere høit, tydeligt og eftertrykkeligt; thi en god Commando bidrager meget til, at Underviisningen gaaer raskere og mere levende. Han bør opmuntre sit Mandskab ved at bruge visse Ord og Udtryk, f. Ex. i Raabenovelsene: ha! rask! munter! o. s. v., som og ved at lase den Efterladne, rose den Flittige, og tillade denne at hvile meer end sædvanligt, naar han har arbejdet tilgavn.
- 9) Endskjondt det ikke bør fordres, at Læreren selv stedse skal arbejde med ved alle Øvelser, bør han dog, saalænge hans Alder og Kræfter tillade det, ofte deeltage deri, for at foregaae Mandskabet med et godt Exempel.
- 10) For at kunne benytte den til Underviisningen bestemte Tid paa det Fordeelagtigste, bør Læreren indrette Underviisningen saaledes, at han selv og ved sine Medhjælpere kan beskæftige alt Mandskabet

- paa eengang, eller dog saa stort et Antal af samme som muligt.
- 11) Ved Underviisningen bør ingen almindelig Hvile finde Sted, men den bør foretages saaledes, at Mandskabet, ved at afvæle med de meer og mindre anstrengende Øvelser, uafbrudt holdes i Virksomhed.
 - 12) Da for Fremtiden flere Lærere bruges paa eengang saavel ved Rekrutternes Underviisning i Exerceer-skolerne, som ved det tjenstgjørende Mandskabs Øvelser, bør der af vedkommende Foresatte sørges for, at der tildeles hver Lærer et vist Antal af Mandskabet, som af ham ene bør undervises, eftersom ifkun den Lærer, der jevnlig underviser det ham tildeelte Mandskab, tilfulde kan kjende dets Anlæg, Flid og Fremskridt, m. v., og derfor bedst kan drages til Ansvar, hvis Mandskabet ikke gjør den Fremgang, som efter dets Underviisningstid og Evne billigen kan fordres, hvilket ikke kan være Tilfældet, naar Mandskabet afværende øves snart af een og snart af en anden Lærer.
 - 13) Læreren bør kjende alle mulige Forsigtighedsregler, for ikke at udsætte Soldaten for Fare. Ved Uforsigtighed kan han gjøre sit Mandskab til Krøblinger, hvorimod han ved Omhyggelighed og Forsigtighed ikke blot kan forebygge Fare for dem, men endog sætte dem istand til for Fremtiden at hjælpe sig selv og Andre. Læreren bør derfor deels selv staae, deels strengt overholde, at hans Medhjælpere, især ved Voltigeren, Springen, Klavren og de i §§ 37 og 38 indeholdte anvendte gymnastiske Øvelser, staae i saadanne agtpaagivende Stillinger og Retninger med Legemet, at de med Sikkerhed og Værdighed kunne tage

imod eller gribe den Paaagjældende, uden at denne dog herved hindres i sine Bevægelses frie Udførelse.

- 14) Læreren maa aldrig ved sin egen Kraft fremvirke Soldatens Lemmers Bevinger og Dreininger, men lade demnes egen Muskel-Kraft udføre disse, da saadanne, især voldsomme Dreininger eller Bevinger, ofte kunne foranledige farlige Seneforstrækkelser, Forvridninger, m. v.
- 15) Ved anstrengende Øvelser kan det tillades Folkene i varmt eller mildt Veir at skille sig ved deres Treier, Hovedbedækninger og Halstørklæder; men efterat saadanne Øvelser ere endte, bør de, især naar de ere blevene varme, strax igjen isøre sig deres Klædningsstykker, og ved at gaac, eller ved andre læmpelige, men dog hensigtsmæssige Bevægelser, søge lidt efter lidt at blive afkølede; især bør Folkene, naar de ere varme, advares for at nyde kolige Drikke. I koldt Veir tillades det Folkene at røre sig imellem Øvelserne, for at Kulden ikke skal gjøre dem uskikkede til deres Arbejde, og i Frostveir bør Øvelserne især behandles forsigtigen, og Mandskabet, ved Tid efter anden tiltagende Bevægelse, bringes noget i Varme, da Lemmerne i Frostveir ere udsatte for større Fare end i mildt Veir; ligesom det bør paasees at Mandskabet ikke bliver pludseligt kold, eller forlader Øvelsesstedet, førend det ved passende Øvelser efterhaanden er afkølet.
- 16) Læreren bør gjøre sig Umage for at kjende sit Mandskabs Legems- og Sundhedsbeskaffenhed, for ikke at fordre det samme Arbejde og den samme Anstrengelse af den Svagere, som af den Kraftfuldere og mere Begavede; thi derved vilde han snarere

nedbryde saadanne Folks Helbred, end ved passende Øvelser styrke deres Legemer.

- 17) Skulde nogen Soldat have saadanne Svagheder, som efter Overlægens Attest for en Tid ei tillade ham at øves i enkelte eller alle her bestemte Dele af Gymnastiken, da fritages han tildeels eller ganske for at deeltage i samme.
- 18) Der bør sørges for, at de til Underviisningen fornødne Apparater ere gode og forsvarlige, og de bør jævnlig eftersees, for at man kan være forvisset om, at de ikke ved Brugen ere blevene beskadigede eller utjenstdygtige.
- 19) Læreren bør bruge alle mulige Hjælpemidler, for at gjøre Soldaten Arbejdet lettere, og derved spare hans Tid og Kræfter. Disse Hjælpemidler bestaae i: at give ham de rigtige Hjælpetryk, at behandle ham rigtig i Svømmefelen, og at understøtte ham i det rette Dieblis og paa den rette Maade ved forskellige Bevægelser.
- 20) Ligesom det ved alle Springøvelser er vigtigt, at Springene endes paa Fodbaldene og med noget bøiede Knæ, for at ikke Rygstelen eller Stødet af Bevægelsen skal forplante sig igjennem Rygraden op til Hovedet, saaledes bør og ved alle faldende Spring i Voltigieren saadanne Rystelser hæves eller idetmindste formindskes, ved at slutte med Knæ og Laar, forinden man sætter sig paa Hesten.
- 21) Da mange Legems- og Banefeil ved Øvelserne kunne, om ikke ganske hæves, saa dog betydeligen rettes og afhjælpes, saa bør Læreren søge at afvænne Soldaten med saadanne, ved ofte at gjøre ham opmærksom paa Feilen, og i Almindelighed ved

at lade ham gjøre det modsatte af den Feil, han begaaer.

- 22) Han bør ikke blot søge at skaffe Soldaten Færdighed i de angivne Øvelser, men tillige at danne hans Udvortes, og at forskaffe ham den for en Militair saa anbefalende gode Anstand.

Dette skeer ved at paasee, at det Forlangte ikke blot udføres rigtigt, men tillige smukt, frit og med Munterhed; ved at vænne ham til under alle Øvelser at bære sit Legeme vel og uden Tvang; ved at han ofte kalder paa ham, og derved vænner ham til Maaden, paa hvilken han uden at blive forlegen skal nærme sig sine Foresatte, staae for dem og svare høit, tydeligt, frit og dog ærbødigt paa hvad der spørges ham om, og i Særdeleshed ved at vaage over, at Soldatens hele Udfærd, som bør være god og fri, paa ingen Maade bliver tvungen, og derved ubehagelig, ja undertiden latterlig. Som et anbefalende Middel til at tilveiebringe en god Holdning hos Mandskabet, bør man, naar det staaer opstillet, lade det af samme, der ikke er traadt frem til en Øvelse, holde begge Hænder paa Ryggen saaledes, at Hænderne omfatte den modsatte Underarm saa nær Albuen som muligt.

- 23) Ved alle de Øvelser, hvori Folkene øves særskilte, staae de opstillede i deres sædvanlige Orden, træde Mand for Mand frem til Øvelserne, og indtage atter deres Plads efter endt Øvelse; dog bør der ikke paalægges dem større Tvang end nødvendigt, men man maa snarere ved passende Opmuntring bringe dem til at foretage Øvelserne med Liv og Munterhed.

- 24) Ingen Øvelse, der let kan blive farlig, maa foretages af Mandskabet paa egen Haand, men stedse under Lærens Tilsyn og Veiledning.
- 25) Naar med Mandskabet foretages samlet Øvelse i Hugning eller Bajonetfegtning, m. m., bør Læreren ikke unødvendigen trætte Folkene, ved at lade dem alle forblive staaende i en eller anden anstrengende Stilling, imedens han retter Feilene hos Enkelte, men han maa under deslige Omstændigheder saalænge lade de Øvrige i Troppen gjøre „holdt“ eller „hvil“.
- 26) Læreren bør stedse have det Maal for Øiet, at Soldaten skal dannes til en kraftfuld, driftig og dygtig Krieger, men ingenlunde til Kunstner; det er udenfor hans Bestemmelse at forøde Tid og Kraft i det urigtige Viemød at lære Kunstfærdigheder, for enten at falde i Vinene, eller stille sig til Skue derved; hans fornuftige Viemød bør det være at øve og danne Soldatens Legeme til Gavn for Kongen og Staten, og han bør stræbe at anvende Alt for at naae dette vigtige Maal.

§ 93.

Om de Dele af Gymnastiken, hvori Rekrutterne skulle øves i Exerceerskolerne.

1. Artilleriets Rekrutter.

- a) Forberedelsesøvelserne: Samtlige hertil hørende Øvelser, som indeholdes i § 1 til § 14 incl.
- b) Løben: § 15, indtil 200—300 Skridt, § 16, indtil 50 Skridt, § 17.
- c) Springen: § 20 til § 22 incl.

- i Længden 4—5 Alen,
- i Hviden $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ Alen,
- i Dybden 1— $1\frac{1}{2}$ Alen.

Dog øves ikke Springen i Hviden fra Siden af.

- d) Voltigeren: § 25 a, b, c, d, e, g. § 26 a, b Nr. 3 og 4, c Nr. 1 og 2, d Nr. 1 og 2.
- e) Klavren: § 29, § 30, § 31 a, § 32 b.
- f) Hugning: § 54 til § 56 incl.

Anmærkning. Staldetatens Rekrutter skulle, forsaavidt som den korte Skoletid maatte tillade det, øves i de for Artilleriets Rekrutter under a, b, c og d fastsatte Dele af Gymnastiken, samt derhos særligen øves i den i 9de Afdeling fastsatte Hugning for Trainconstablerne.

2. Cavalleriets Rekrutter.

- a) Forberedelsesøvelserne: § 1 til § 11 incl., § 14, hvorhos dog, med Hensyn til § 2, Cavallerieinstructionens Forskrifter bør følges.
- b) Løben: Som for Artilleriets Rekrutter er bestemt.
- c) Springen: ligeledes.
- d) Voltigeren: § 25, § 26 a, b, c Nr. 1 og 2, d Nr. 1 og 2, e, § 27 a, b, c og g.
- e) Brugen af det blanke Vaaben øves overensstemmende med den i Aaret 1831 for Cavallerieererceerskolerne approberede Instruction.

3. Infanteriets Rekrutter.

- a) Forberedelsesøvelserne: Samtlige Øvelser fra § 1 til § 14 incl.
- b) Løben: Som for Artilleriets Rekrutter er anført, samt § 18 og § 19.
- c) Springen: Som for Artilleriets Rekrutter er anført.

- d) Voltigeren: ligeledes.
- e) Klavren: § 29, § 30, § 31 a, § 32 b.
- f) Bajonettefgtning: § 70 til 72 incl. § 73 a, § 81 til § 83 incl.

4. Ingenieurtroppernes Rekrutter

skulle saavidt muligt øves i de Dele af Gymnastiken og Bajonettefgtningen, som ere foreskrevne for Infanteriets Rekrutter.

§ 94.

Om de Dele af Gymnastiken, hvori det tjenstgjørende Mandskab skal øves.

- 1) Med Undtagelse af Haandvægtsovelserne, hvori det tjenstgjørende Mandskab ikke skal øves, undervises samme, foruden i de i Exerceerskolen indøvede Dele af Gymnastiken, hvilke det bør lære at udføre til en større Grad af Færdighed, derhos, saavidt muligt og særligen med Hensyn til den kortere eller længere Tid, i hvilken det er indkaldt til Tjenesten i de forskellige Garnisoner, i efterstaaende Dele.

Artilleristerne.

- a) Svømning.
- b) Voltigeren: § 27 a, b, c, g.
- c) Hugning: § 57, § 62, § 63.

Anmærkning. Underofficersklassen skal øves i samtlige Dele af Hugningen, samt derhos, overensstemmende med Instructionen for Cavallerieererceerskolerne, i de for den sabelberæbnede Cavallerist fastsatte Dele af Øvelserne i Brugen af det blanke Vaaben.

Trainconstablerne skulle ikke øves i den ovenanførte Hugning, men alene i de for disse i 9de Afdeling fastsatte Hugningsøvelser.

Cavalleristerne.

- a) Svømning.
- b) Svømning til Hest.
- c) Voltigieren: de under § 26 og 27 omhandlede Spring, der ikke ere lærte i Exerceerskolene.
- d) Brugen af det blanke Baaben øves overensstemmende med Instructionen for Cavallerieexerceerskolene.

Infanteristerne.

- a) Løben: § 15, indtil 800 à 1000 Skridt, § 16, indtil 100 à 150 Skridt.
- b) Svømning.
- c) Voltigieren: § 27 a, b, c og g.
- d) Klavren: § 32 c, § 33 og, naar Leilighed dertil gives, § 35.
- e) De anvendte gymnastiske Øvelser § 37 og § 38.
- f) Bajonetsegtning: samtlige Dele heraf saavel imod Infanterie som imod Cavallerie.

Ingenieurtropperne

øves saavidt muligt i de for Infanteriets Mandskab fastsatte Dele af Gymnastiken.

Anmærkning. Hvor vidt Mandskabet skal bringe det i Svømning kan ikke bestemmes, da saadant ikke alene beror paa hver enkelt Mands naturlige Anlæg hertil, men derhos paa Veirets Begunstigelse; kun iagttages en gradvís Fremgang, overensstemmende med de herfor givne Forrifter.

- 2) Da Hensigten med samtlige ovennævnte Øvelser fortrinligen er, at Soldaten i sin Tjeneste og i Felten skal kunne gjøre Brug af dem, saa bør han, naar han i sin daglige og bekvemme Paaflædning har opnaaet vedborlig Færdighed heri,

tillige vænnes til at foretage de vigtigste og meest anvendelige Dele heraf i sin militaire Paaflædning med Baaben og Bepakning. Paa denne Maade bør han paa de sædvanlige Øvelsessteder foruden at øves i de under §§ 37 og 38 indeholdte anvendte gymnastiske Øvelser, tillige i fornævnte Paaflædning øves i de forberedende Ligevægtsøvelser samt i almindeligt Løb, Springen og Bajonetsegtning, til hvilken sidstnævnte Øvelse det dog er en Selvfølge, at de hertil reglementerede Geværer afbenyttes. Ved Ligevægts- og Springøvelserne, der foretages med aflaaet Bajonet eller med Bajonetsegtningsgeværer, bæres Geværet i den højre Haand, men fattes ved Spring i Høiden omtrent ved Spidsmøttriken, og holdes, med Kolben lidt fremad, noget højere, for at det under Springet ikke skal støde an imod den Gjenstand, der springes over. Under Løb i sluttet Linie eller i Colonne bæres Geværet „i Hvæl“. Cavalleristen bør øves i, uden Hjælp af Stigboilen, at springe op paa og ned af sin bepakkede Hest, m. v.

§ 95.

Om de Dele af Gymnastiken, hvori Eleverne af de militaire Underviisningsanstalter samt af de militaire Caserneskoler skulle øves.

I Underviisningsanstalterne.

- a) Forberedelsesøvelserne: § 1 til 13 incl. Artilleriebrigadens Underofficersskole derhos § 14.
- b) Løben: § 15 til § 19 incl.

- c) Springen: § 20 til § 22 incl.
i Længden 4—5 Alen,
i Høiden $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ Alen,
i Dybden 1— $1\frac{1}{2}$ Alen.
- d) Voltigeren: § 25, § 26 og § 27 a, b, c, g.
- e) Klavren: § 29 til § 34 incl.
- f) Svømning: saavidt muligt alle Dele deraf.
- g) Hugning: § 54 til § 56 incl. samt § 57.
- h) Bajonettefgning: § 70 til § 73 incl. samt § 81 til § 83 incl.

Anmærkning. I Artilleriets Underofficersskole øves ikke Bajonettefgning, hvorimod dens Elever ikke alene skulle øves i samtlige Dele af Hugningen, men derhos, overensstemmende med Instructionen for Cavallerieexerceerskolerne, i de for den sabelbevæbnede Cavallerist fastsatte Øvelser i „Brugen af det blanke Vaaben“ og den i 9de Afdeling fastsatte Hugning for Trainconstablerne.

I Caserneskolerne.

- a) Forberedelsesøvelserne,
 - b) Løben,
 - c) Springen,
 - d) Voltigeren,
 - e) Klavren,
 - f) Svømning,
- saaledes, som det i Reglementet for disse Skoler er fastsat, hvorhos dog samtlige de i nærværende Reglement fra § 1 til § 13 incl. omhandlede Forberedelsesøvelser bør læres.

Anmærkning. Iøvrigt forholder ved disse Indretningers Undervisning overensstemmende med de for disse i Aaret 1824 approberede Reglementer og de øvrige Befalinger, der i denne Henseende ere givne, forsaavidt de ikke ved nærværende Reglement ere hævede; dog med Undtagelse af, at de i fornævnte Reglementer omhandlede Smidighedsøvelser aldeles bortfalde saavel ved Undervisningsanstalterne som ved de militaire Caserneskoler.

§ 96.

Om hvorledes Gymnastiken og de dermed forenede Vaabenøvelser skulle foretages med det tjenstgjørende Mandskab, samt hvad iøvrigt herved er at iagttage.

- 1) Disse foretages med Hensyn til Tid og Omstændigheder hele Aaret igjennem, overensstemmende med de Befalinger, der herfor ere eller maatte blive udstedte. Det overlades de respective Regiments-, Bataillons- og Corpscommandeurer at bestemme Undervisningen ledet af de ved Batterierne, Escadronerne og Compagnierne ansatte Officerer, eller at overdrage samme til en enkelt Officer, der maatte være i Besiddelse af særlige Egenskaber til at kunne fremme denne Undervisning.
- 2) Der bør ved Øvelsernes Begyndelse undersøges, hvor vidt de af Mandskabet, som have været Rekrutter i samme Aar, have bragt det i Exerceerskolen, og, efter vedkommende Officerers nærmere Bestemmelse, inddeles derefter Mandskabet i 2—3 Classer saaledes, at det, som har gjort de betydeligste Fremskridt, henføres til den 1ste Classe, det derimod, som endnu staaer tilbage i forskjellige Dele, henføres til den 2den eller 3die Classe.
- 3) Øvelserne foretages aldeles overensstemmende med de givne Forfrister, og saaledes som vedkommende Officer med Hensyn til Tid, Locale, Requisitioner og andre Omstændigheder maatte finde det meest hensigtsvarende.
- 4) Læreren bør gaae gradviis frem og paasee, at Mandskabet ikke blot opnaaer saa megen Færdighed

og Raskhed som muligt, men at det tillige vedligeholdes og end bedre indøves den i Exerceer-skolen lærte Kunst og Holdning, der under ingensomhelst Dvælse bør tabes af Sigte.

- 5) Ved Garden tilhørt og Cavallerieregimenterne maa ingen Underofficer, Trompeter eller Menig fritages for at deeltage i de befalede Øvelser i Brugen af det blanke Vaaben, saalænge han er dygtig til den øvrige Tjeneste, med mindre Alder, Svaghed eller andre særegne og vigtige Grunde skulle gjøre Undtagelse nødvendig. — De samme Bestemmelser skulle ligeledes være gjældende for samtlige Sergeanter, Bombardører og Trompetere af Artilleriebrigaden.
- 6) Ved Liv-Garden tilføds saavel som ved det øvrige Infanterie maa kun Hoboisterne og Overspille-mændene fritages for at deeltage i Basonetfegning, hvorimod ingen Underofficer, Spillemand eller Menig bør fritages for samme, med mindre Alder, Svaghed eller andre særegne vigtige Grunde skulle gjøre Undtagelse nødvendig.
- 7) For de egentlige gymnastiske Øvelser fritages Enhver, der maatte være over 30 Aar.
- 8) Fritagelser paa Grund af Svagelighed for samtlige eller enkelte Øvelser kunne ikkun finde Sted efter Attest fra vedkommende Overlæge.
- 9) Ethvert Regiment, Bataillon og Corps, m. m. maa drage Omsoarg for at være forsynet med de for samme befalede gymnastiske Apparater og Rekvizitter, noie vaage over disses gode Conservation, og sørge for, at de stedse ere i vedborlig brugbar Stand.

- 10) Hvert Aar forinden Svømmeøvelsernes Begyndelse skulle samtlige Underofficerer, Spillemand og Mand-skabet præsenteres i Gymnastiken og de dermed forenede Vaabenøvelser for de respective Brigadecommandeurer, eller, ifølge forudgaaende Befaling fra Krigsministeren, for Directeuren for Gymnastiken, hvorefter de Vedkommende have at indgive Rapport til Krigsministeren om, hvilken Fremgang, der har fundet Sted, samt hvad øvrigt der maatte være at bemærke, disse Øvelser vedkommende.
- 11) Naar et Regiment, Bataillon eller Corps præsenteres i Gymnastik og de dermed forenede Vaabenøvelser, skal den eller de af sammes Officerer, der have ledet Øvelserne, og ikke Gymnastik- eller Compagnie-læreren, personligen præsenterer samme.

§ 97.

Om hvorledes Svømmeøvelserne skulle foretages med det tjenstgjørende Mandsskab, samt hvad iøvrigt herved er at iagttage.

- 1) For at forviise sig om, hvad hver Mand har lært, maa Mandsskabet paa den første Dag, det samles til Svømning, prøves i Selen, og efter denne Prøve inddeles, ligesom ved de øvrige Øvelser, efter deres forskjellige Fremskridt.
- 2) Det af Mandsskabet, som har gjort de fortrinligste Fremskridt, og hertil maatte findes meest skiftet, bruges af Lærerne til Medhjælp ved Øvelserne, og foruden een Lærer maa een af de fortrinligste Svømmere ved hvert Compagnie bruges som Ober-

vateur. — Ved denne Medhjælp vil Læreren, naar Underviisningen behandles med Orden, i en Tid af 6—8 Uger kunne bringe den største Deel af Mandskabet til at kunne svømme. Det er en Selsfølge, at Soldaten først maa have opnaaet Færdighed i Brystsvømning, forinden han øves i de vanskeligere Dele af Svømning.

- 3) Vedkommende Officerer, der lede Øvelserne, bør strengt paasee Orden og sørge for Underviisningens gode Gang, samt vaage over, at den største Forsigtighed iagttages og at Underviisningen skeer aldeles overeensstemmende med de givne Forskrifter. De gjøres ansvarlige for alle de Følger, der kunne flyde af, at disse Forsigtigheds- og Forholdsregler ikke paa det Noiagtigste iagttages.
- 4) Gymnastiklærerne bør være Officererne behjælpelige i at ordne Alt, Øvelserne vedkommende, og tillige med disse paasee, at den rigtige Fremgangsmaade og den nødvendige Forsigtighed iagttages af Compagnielærerne.
- 5) For vedberstigen at kunne opfylde disse Pligter, bør Gymnastiklærerne ikke bruges ved Underviisningen til at holde Mandskabet i Sele, men dette skal alene foretages af Compagnielærerne og de dertil ansatte Assistenten.
- 6) Den Øvelse at dykke under Flaader, Bramme, Hartoier m. m. maa ikkun finde Sted med de Elever, som skulle dannes til Svømmelærere.
- 7) De Officerer, som have Inspection ved Svømmeøvelserne og lede disse, maae ikke under denne Tjeneste selv øve sig i Svømning, da det er

nødvendigt, at de fra Vandet eller fra Flaaderne kunne overse det Hele.

- 8) Foruden de Underofficerer og Spillemænd, der, formedelsk Alder eller særegne Svagheder, ikke ere skiktede til Svømning, og altsaa herfor bør fritages, skulle ogsaa samtlige Hoboister og Overspillemænd fritages for at øves i Svømning.
- 9) De af Mandskabet eller Spillemændene, der ved Overlægens Altest fritages for at deeltage i Svømning, skulle bruges til at bære Svømmerequitterne til og fra Svømmestedet, og skulle være nærværende saalænge Øvelserne vedvare.
- 10) For at forebygge uønsket Hens og Tilbagegang til Svømmestedet, maa Luftens og Vandets Varmegrad i tvivlsomme Tilfælde betimeligt og forinden Afmarschen undersøges.
- 11) Det Mandskab, der kan svømme en Vængde af 600 Alen, øves i Svømning een Gang ugentligt, deels for Reenligheds Skyld, deels for at vedligeholde, hvad det har lært.
- 12) Mandskabet skal ikke øves i Svømning til en større Vængde end 600 Alen; Eleverne af de militaire Caserneskoler ikke længere end til 6—800 Alen; Eleverne af Underviisningsanstalterne skulle øves til en Vængde af 1200 Alen, dog saaledes, at der i de yngre Classer kun maa fordres en Vængde af 4—6—800 Alen, og ikkun i den eller de ældste Classer en Vængde af 1200 Alen.
- 13) Naarliggen forinden Øvelsernes Ophor skulle saavel Underofficererne som Mandskabet præsenteres heri for de respective Brigadecommandeurer eller for Directeuren for Gymnastiken, saaledes som fore-

skrevet er om Præsentationen af Gymnastiken § 96 Punkt 10.

§ 98.

Om Batterie-, Escadrons- og Compagnie-lærerne.

- 1) Samtlige Individer, der engageres som eller avancere til Underofficerer, skulde, efterat de have gennemgaaet Exerceerskolen, dannes til Compagnielærere i Gymnastik og de dermed forenede Vaabenøvelser, med Undtagelse af Svømning, i hvilken Disciplin der ikkun skal dannes 2 Lærere pr. Batterie, Escadron eller Compagnie; til at oplæres hertil udvælges af Underofficersklassen saadanne Individer, der allerede have gjort betydelig Fremgang i denne Øvelse.
- 2) Med Undtagelse af Batterielærerne i Gymnastik, som dannes ved Artilleriebrigadens Underofficersskole, skulde i Kjøbenhavn og Citadellet Frederikshavns Garnisoner samtlige disse Lærere dannes ved det Kongl. militaire gymnastiske Institut, og, i Garnisonerne udenfor Kjøbenhavn, under en Officers Inspection, af den eller de ved hvert Regiment eller Corps ansatte Gymnastiklærere.
- 3) Batterie-, Escadrons- og Compagnielærerne skulde, overeensstemmende med dette Reglements Forskrifter, øve det Batteries, den Escadrons eller det Compagnies Mandskab, hvorved de ere ansatte.
- 4) Foruden at de med Færdighed selv practisk skulde kunne udføre de i dette Reglement fastsatte Dele for det tjenstgjørende Mandskab, maae de tillige saavel theoretisk som practisk lære den ved Underviisningen

i disse Øvelser brugelige Fremgangsmaade, og de Forholds- og Forsigtighedsregler, som herved bør følges, for at de grundigen kunne instruere det Mandskab, som antroes dem til Øvelse.

- 5) De bør især øves tilgavn i at give enkelt Mand Section i Vaabenøvelserne, at kjende alle Commando-ordene til Øvelserne, at kunne commandere heit og tydeligt, samt i med et hurtigt Blik at bemærke de modende Feil og ligesaa hurtigen at rette dem.
- 6) De bør endvidere fortrinligen øves i sand militair Anstand, for at de desbedre kunne paasee og fremme samme hos Mandskabet.
- 7) Ingen bør ansættes som Compagnielærer, forinden han har lært Alt, hvad i dette Reglement er fastsat for det tjenstgjørende Mandskab, og aflagt vederlige Prøver paa sin Duelighed.
- 8) Ingen bør ansættes som Svømmelærer, forinden han har aflagt tilfredsstillende Prøver paa sin Duelighed i alle Dele af Svømningen; især bør han tilgavn være øvet i Dykning og Bjergning, ligesom han og særdeles nøagtigen bør kjende og vide at anvende alle de derfor fastsatte Forholds- og Forsigtighedsregler.
- 9) For at ethvert Regiment, Bataillon og Corps stedse kan være forsynet med 2 Svømmelærere pr. Batterie, Escadron eller Compagnie, saa skal, saasnart en Lærer afgaaer, en anden dertil skiftet Underofficer oplæres i den Afgaaedes Sted, og maatte et Compagnie under saadanne Omstændigheder mangle begge sine Svømmelærere, da skal dets Mandskab imidlertid øves af de øvrige ved

samme Regiment, Bataillon eller Corps staaende
 Lærere, indtil en ny Lærer er dannet.

- 10) Svømmelærerne saavel som Compagnielærerne i Gymnastik og de dermed forenede Baabenevælses skulles i Kjøbenhavn og Citadellet Frederiksbavns Garnisonen dannes ved det Kongl. militaire gymnastiske Institut, de første i hvert Mars Juni Maaned, de sidste aarligen fra den første Februar til i Slutningen af Mai Maaned. — I Garnisonerne udenfor Kjøbenhavn dannes disse Lærere paa de Tider af Aaret, hvilke vedkommende Regimenter, Batailloner og Corpsers foresatte hertil maatte finde beqvemmelst, og skulles saadanne Underofficerer i den Tid de oplæres fritages for al anden Tjeneste.
- 11) Hvis Nogen i den dertil fastsatte Tid, af Mangel paa Evner, ikke i enhver Henseende har kunnet opnaae den Færdighed og Duelighed, som for deslige Lærere er nødvendig, men han dog har gjort antagelig Fremgang i Øvelserne, og derhos besidder nogenlunde antagelig Evne til at undervise, da afgaaer han som Assistent, for som saadan at være Lærerne behjælpelige ved Underviisningen.
- 12) Maatte Nogen efterat have gennemgaaet et heelt Cursus i Gymnastik og de hertil hørende Baabenevælses endnu ikke findes skikket til at bruges som Assistent ved denne Underviisning, da meddeles ham Afsked, med mindre andre fortrinlige Egenskaber hos et saadant Individ særligen maatte anbefale ham til at forblive i Tjenesten.
- 13) Enhver ved det Kongl. militaire gymnastiske Institut dannet Lærer meddeles ved sin Afgang fra Sammen Attest om sin Duelighed som saadan.

- 14) De Underofficerer, som commanderes til det Kongl. militaire gymnastiske Institut for at dannes til Batterie-, Escadrons- eller Compagnielærere, skulles, udenfor de til deres Underviisning eller Øvelse ved Institutet fastsatte Tider, staae under deres respective Regimenter, Batailloner eller Corpsers Tilsyn.

§ 99.

Om Gymnastiklærerne.

- 1) Da det for Fremtiden ikke blot bliver de ved Regimenterne, Bataillonerne og Corpserne ansatte Gymnastiklæreres Pligt at danne Exerceerskolens Rekrutter i alle de for samme befalede gymnastiske og de dermed forenede Baabenevælses, samt, under Officerernes Tilsyn og paa den Maade, som disse maatte finde det hensigtsvarende, at bidrage til Underviisningens gode Gang og Fremme, naar de foretages med det tjenstgjørende Mandskab; men disse Lærere i Garnisonerne udenfor Kjøbenhavn tillige for Fremtiden skulles danne Escadrons- eller Compagnielærerne: saa er det nødvendigt, at de selv ved fortrinlig Dannelse gjøres skikket til at kunne opfylde de dem saaledes paalagte større Pligter.
- 2) Det paalægges derfor det Kongl. militaire gymnastiske Institut i Særdeleshed at bære Ansvar for, at de til Oplærelse ved bemeldte Institut commanderte Elever, ved særdeles Dannelse i Gymnastiken og de derhen hørende Baabenevælses, gjøres skikket til denne deres Bestemmelse, ligesom det og paaligger samtlige respective Regimenter, Batailloner og Corpsers Commandeurer at sørge for, at de Individer, som udvælges til Oplærelse, ere unge

Mennesker med særdeles Ansæg til fornævnte Øvelser, og især saadanne, som allerede have gjort god Fremgang i samme, som og, at disse Underofficerer særligen forene et exemplarisk godt Forhold med Sundhed, et godt Udvortes, Livlighed og de øvrige for en saadan Lærer nødvendige og anbefalende Egenskaber, ligesom og, at der ved Valget af deslige Individuer maa tages Hensyn til, at de, efterat være oplærte, i flere Aar kunne vedblive at forrette Tjeneste som Lærere.

- 3) Ethvert Cavallerieregiment og enhver Infanterie-bataillon skulle, saavidt muligt, være forsynede med 4 Gymnastiklærere, nemlig een pr. Escadron eller Compagnie. Artilleriebrigaden bør være forsynet med 5 à 6 Gymnastiklærere og Ingenieurtropperne med 1 pr. Compagnie.
- 4) For at kunne tilvejebringe og vedligeholde det ovennævnte Antal Gymnastiklærere ved de respective Afdelinger, normeres det militære gymnastiske Institut med et Antal af 18 faste Elever. Den til en Gymnastiklærers Dplærelse fastsatte Tid er 2 Aar, og begynder hvert Aars første November. — Under hans Dplærelsestid staaer han udelukkende under Institutets Commando, samt indkvarteres og forpleies ved Samme.
- 5) Den aarlige Afgangsexamen, ved hvilken i Reglen det halve Antal Elever dimitteres, afholdes i Begyndelsen af October Maaned, dog skulle Dimitterterne af de udenfor Kjøbenhavn garnisonerende Tropper forblive commanderte ved Institutet 12 à 14 Dage efter den afholdte Examen, for at deeltage i de paa samme Tid stedfindende Øvelser

og Prober ved Institutet med de i Kjøbenhavns Garnison værende Lærere.

- 6) Ved hver Afgangsexamen indbydes af Institutets Forstander en Commission, bestaaende af 3 Officerer udenfor Institutet, hvilken, i Forening med Institutets Bestyrer og den faste Inspectionsofficer, bedømmer disse Elevers Duelighed, overensstemmende med de under 10de Mai 1845 givne allerhøieste Forskrifter.
- 7) Naar en Gymnastiklærer maatte avancere til Overvagtmeister eller Commandeersergeant, da skal han desuagtet vedblive at forrette Tjeneste som Lærer ved sin Afdeling, indtil en anden Underofficer er oplært i hans Sted.
- 8) Naar en Lærer, paa Grund af Svagelighed eller som Følge af Upaalidelighed, ei længer findes skikket til at forrette sin Tjeneste som Lærer, da bør han afgaae som saadan; dog skal han, hvis Afdelingen ikke maatte være i Besiddelse af nogen anden Lærer, saavidt muligt vedblive at forrette denne Tjeneste, indtil en Anden er oplært.

§ 100.

Om Gymnastiklærernes samt om Compagnielærernes aarlige Øvelser.

- 1) For at ikke disse Lærere skulle tabe den Værdighed og Duelighed, som de bør have i selv at udføre og behandle samtlige Øvelser, bør de alle uden Undtagelse hver Sommer, forinden Svømmeøvelserne skulle begynde med det tjenstgjørende Mandsskab, i 6—8 Dage oven saavel theoretisk som practisk i Svømming, og hvert Efteraar, forinden Øvelserne

i Gymnastik og de dermed forenede Vaabenøvelser skulle begynde med det tjenstgjørende Mandſkab, paa ſamme Maade øves 10—12 Dage heri.

- 2) I Kjøbenhavns og Citadellet Frederikshavns Garniſoner ſhulde ſaaſel Gymnaſtiklærerne ſom Eſcadrons- og Compagnielærerne øves ved det Kgl. militaire gymnastiſke Inſtitut, og i Garniſonerne udenfor Kjøbenhavn ſamt ved Artilleriebrigaden, ſhulde Batterie-, Eſcadrons- og Compagnielærerne øves af de ved Regimenterne, Bataillonerne og Corpſerne anſatte Gymnaſtiklærere, under en dertil commanderet Officeers Inſpection.
- 3) Gymnaſtiklærerne bør, i Garniſonerne udenfor Kjøbenhavn, ved denne Leilighed tillige ſelv deeltage i Øvelſerne, for at de ikke, ligesaaſtdet ſom Compagnielærerne, af Mangel paa egen Øvelſe ſhulde tabe den practiſke Færdighed, ſom de allerede have opnaaet, hvilken de ſom Lærere meget mere ſtedſe bør ſtræbe at vedligeholde.
- 4) Diſſe Øvelſer ſhulde foretages aldeles overeensſtemmende med dette Reglement, ligesom og Underviſningsmaaden ſamt de Forholds- og Forſigtighedsregler, ſom ved Underviſningen i Almindelighed ſhulde iagttages, ved denne Leilighed tillige paaen bør indſkræpes.
- 5) Samtlige Lærere bør, i de til deres egen aarlige Øvelſe faſtſatte Dage, fritages for al anden Regimentſ- og Garniſonſtjeneste; dog ſhulde Compagnielærerne, efter nærmere Beſtemmelse, møde til diſſe Øvelſer i 2—3 Afdelinger, for at de reſpective Regimenter og Corpſer ikke ſhulde mangle de fornødne Underofficerer til bemeldte Tjeneste.

- 6) Naar en Lærer formedelſt Sygdom eller andre Narſager hindres fra at deeltage i diſſe Øvelſer i den dertil beſtemte Tid, bør, om muligt, det Forſømte indhentes ſaaſnart han bliver friſt.
- 7) Enhver Lærer, der formedelſt Lægeattest fritages for at deeltage i de practiſke Øvelſer, ſkal dog møde ved diſſe i den dertil faſtſatte Tid for at øves og prøves i det Theoretiske ſamt i Underviſningsmaaden, ſaaſremt den Paagjældendes Sundheds-tilſtand er ſaadan, at han kan forrette ſin Tjeneste ved Afdelingen.

§ 101.

Om de Øvelſer, hvori Armeens Officerer ſhulde deeltage.

- 1) Enhver fra det Kgl. Landcadetacademie afgaaende, ſaaſelſom enhver anden tilgaaende Officeer i Armeen ſkal, forinden han tages til Tjeneste, øves i 4—5 Uger ved det Kgl. militaire gymnastiſke Inſtitut i de anvendte gymnastiſke Øvelſer, Bajonetſegtning, de egentlige Cavalleriehug og Landſpil; Cavalleriets Officerer derhos i de i „Inſtructionen for Cavallerie-exerceerſkolerne af 1831“ foreſkrevne Øvelſer i Brugen af Sablen, og ſkal enhver ſaadan Officeer, efterat have gennemgaaet diſſe Øvelſer, af Inſtitutet meddeles en Atteſt herfor.
- 2) Ved Garden tilføds ſamt Infanterieregimenterne og Jægercorpſerne ſhulde ſamtliche ſubalterne Officerer aarligen, forinden Øvelſerne i Gymnastiken og de hermed forenede Vaabenøvelſer begynde med Mandſkabet, overeensſtemmende med de herfor givne allerhöieſte Befalinger, øves i 8 Dage i alle Dele af

Bajonettegningen, ligesom og de subalterne Officerer af Cavalleriet paa lignende Maade skulle øves i Brugen af det blanke Vaaben.

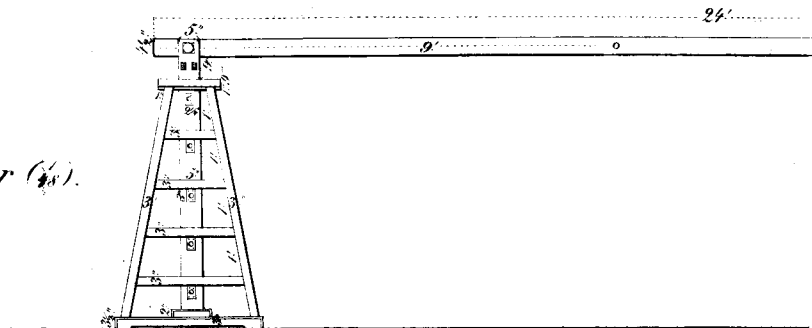
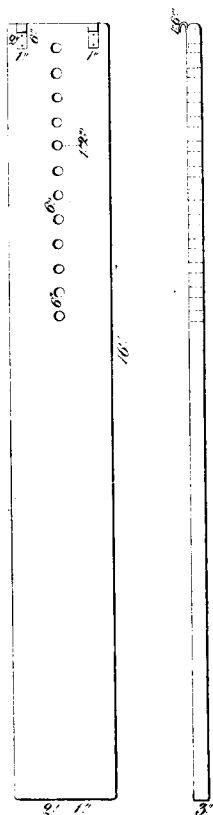
Jøvrigt skulle alle de betræffende den gymnastiske Underviisning givne Bestemmelser, saavel med Hensyn til de militaire Academier, Underviisningsanstalter og Skoler, som og med Hensyn til det tjenstgjørende Mandskab, fremtidigens følges, forsaavidt de ikke maatte være hævede eller forandrede ved nærværende Reglement.

Escaladeringsbrædt med Tilbehør (48).

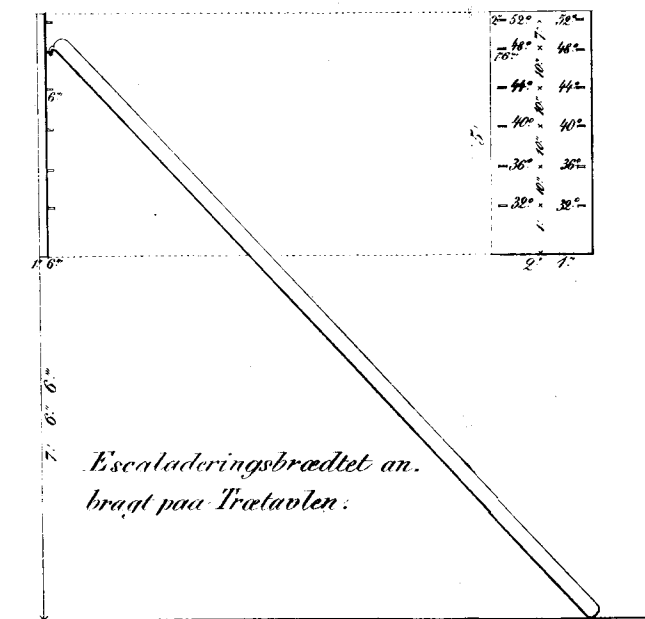
Escaladeringsbrædt.

Treplök.

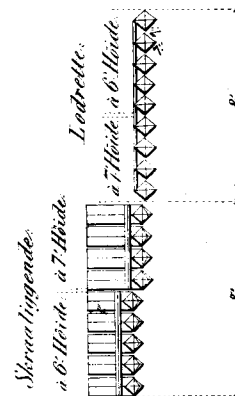

Tretræde.

Fritstaaende Palisader (96).

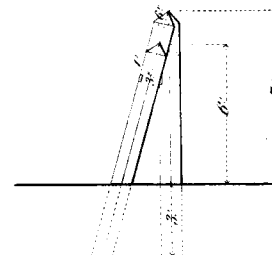

Escaladeringsbræddet anbragt paa Tretræden:

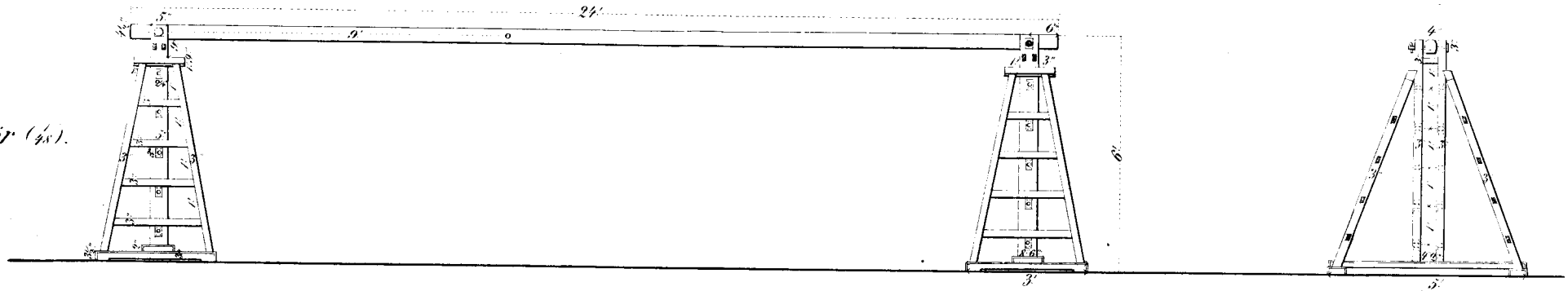

Skrueliggende a 6' Hvide a 7' Hvide

Lodrette a 7' Hvide a 6' Hvide

Ligevægtsbjælke (48).

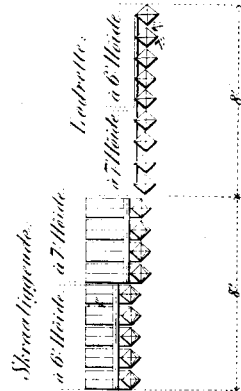

Filbehør (48).

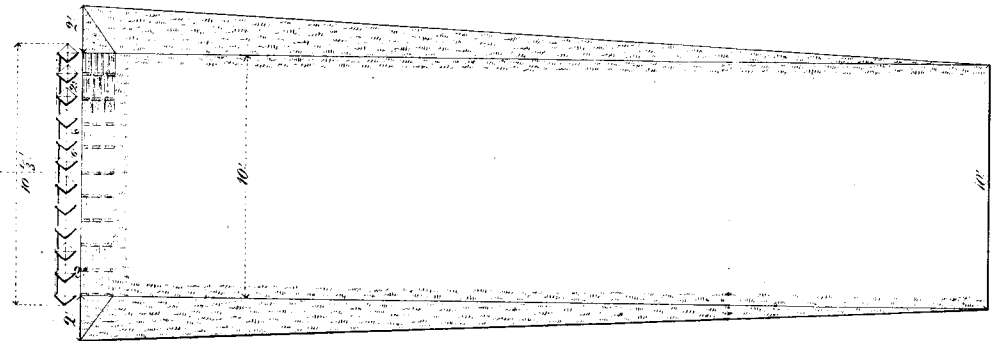
Trectable.

2° 52'	58"
48° 7'	48"
70° 10'	44"
44° 10'	44"
40° 40'	40"
36° 40'	36"
32° 40'	32"
2° 1'	2"

Fritstående Palisader (96).

Glaciéformigt Brystværn med Palisaderække (96).

et an.

